



091700 Länsimäen kaavarunko

LÄHTÖTIETOJEN ESITTELY

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS
VANTAAN KAUPUNKI
2021

Vantaan kaupunki

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus
Kielotie 28
01300 Vantaa

Ohjausryhmä:

Karisalo Vesa
Jaakonaho Mari
Löytönen Linnea
Hellén Anna
Asikainen Ari
Koponen Susanna
Auvinen Antti
Rantalainen Sinikka
Virta Riikka
Henriksson Tomi
Toljander Wilma
Burjam Heidi
Muukka Laura
Vaten Kirsi
Linderborg Hilikka
Tossavainen Ari
Lahnalampi-Lahtinen Minna
Kangas Heikki
Mamia Virpi
Hulkko Tiina
Jokela Anu
Kurittu Jonna
Juolahti Mikko
Myllylä Janne
Karppinen Janne
Linja Nina
Linderborg Hilikka

Työryhmä:

Anna Hellén, asemakaava-arkkitehti
Linnea Löytönen, asemakaava-arkkitehti
Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti
Susanna Koponen, liikenneinsinööri
Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri
Virpi Mamia, yleiskaava-arkkitehti
Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö

(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Julkaisija:

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

Sisällys

1. Tiivistelmä	1
1.1. Johdanto ja taustatiedot.....	1
1.2. Mikä on kaavarunko?	1
1.3. Kaava-alueen sijainti	2
1.4. Kaavarungon nimi.....	2
2. Kaavarungon tavoitteet	2
3. Kaavarunkoprosessin vaiheet	3
4. Suunnittelualueen lähtökohdat.....	3
4.1. Alueen yleiskuvaus.....	3
4.1.1. Alueen historia.....	5
4.1.2. Nimistön historia	6
4.2. Maisemarakenne ja luonnonympäristö.....	7
4.2.1. Maisemakuva, -rakenne ja topografia	7
4.2.2. Maaperä.....	10
4.2.3. Viherverkosto, viheralueet ja puistot	11
4.2.4. Ekosysteemipalvelut ja suojelualueet	14
4.2.5. Luontoselvitys	14
4.2.6. Suojellut alueet ja lajit	16
4.3. Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa....	17
4.4. Rakennettu ympäristö	18
4.4.1. Yhdyskuntarakenne.....	18
4.4.2. Kaupunkikuva	18
4.4.3. Asuminen	19
4.4.4. Rakennettu kulttuuriympäristö.....	20
4.5. Ulkoilu ja Virkistys	23
4.6. Palvelut ja työpaikat	25
4.7. Liikenne	27
4.7.1. Pysäköinti.....	28
4.7.2. Joukkoliikenne	30
4.7.3. Jalankulku ja pyöräily	31
4.8. Yhdyskuntatekniikka.....	31
4.8.1. Vesihuolto	31
4.8.2. Kaukolämpö ja sähköverkko	32
4.9. Ympäristöhäiriöt	32
4.9.1. Melu	32
4.9.2. Ilmanlaatu.....	33
4.9.3. Pilaantuneet maat.....	33
4.10. Erityistoiminnot	33
4.10.1. Maakaasuputket	33
4.10.2. Rakentamisrajoitukset	33
4.11. Maanomistus	34
5. Kaupungin strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat.....	34
5.1. Kaavarunkoaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	35
5.1.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	35
5.1.2. Maakuntakaava ja maakuntaohjelma.....	35
5.1.3. MAL 2019 -suunnitelma	37
5.1.4. Yleiskaava 2007	38
5.1.5. Yleiskaava 2020	39
5.1.6. Asemakaava ja rakennuskieltoalueet	39
5.2. Muut päätökset ja suunnitelmat	40
5.2.1. Östersundomin yhteinen yleiskaava	40
5.2.2. Vantaan ratikka.....	41
5.3. Kaavarunkoon ja sen alueeseen liittyvät päätökset ...	43
6. Osallistuminen ja vuorovaikutus	44
7. Lähteet.....	48

1. TIIVISTELMÄ

1.1. JOHDANTO JA TAUSTATIEDOT

Länsimäen keskusta ja sen lähiympäristö kehittyy ja uudistuu. Vantaan uusi raittikalinjaus parantaa keskustojen saavutettavuutta ja mahdollistaa ratikan varren alueiden kehittämisen. Länsimäessä keskeisiä kehitykseen liittyviä kysymyksiä ovat ratikan lisäksi uusien asuinkortteleiden sijoittaminen alueen koillisosaan ja mahdollinen voimalinjan muuttaminen maakaapeliksi, mikä vapauttaa tilaa kaupunkirakenteen tiivistämiselle. Keskustassa nykyisin tyhjiällä olevalle julkisten palveluiden kiinteistölle suunnitellaan hybridirakennus. Kaupunkirakenteen tiivistämisen rinnalla tarkastellaan myös viheralueiden ja -reittien säilyttämistä ja kehittämistä. Palveluiden määrää ja sijoittumista tarkastellaan. Kävely-ympäristöä metroasemalle johtavalla reitillä parannetaan. Yhteisöllisyyttä lisätään. Lisäksi tutkitaan mahdollisuuksia kehittää urheilumahdollisuuksia.

Kaavarunko 091700 on kaupunkisuunnittelun vuoden 2021 työohjelmassa. Vantaan ratikkaan liittyvät kaavarungot ovat yksi asemakaavoituksen vuoden 2021 painopisteistä (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.01.2020 § 6). Länsimäen kaavarunkotyö käynnistyi toukokuussa 2020 ja sitä on ollut työstämässä kaupungin asiantuntijoista koostuva laaja joukko.

Tässä raportissa esitellään kaavarunkoalueen lähtötiedot ja nykytilanteen kuvaus sekä kirjoittamisen hetkellä kaupungilla käynnissä olevat, kaavarunkoaluetta koskevat ohjelmat ja suunnitelmat. Varsinaisen kaavarungon ratkaisu esitellään toisessa erillisessä raportissa.

1.2. MIKÄ ON KAAVARUNKO?

Kaavarunko ei ole suomalaisen kaavoitusjärjestelmän juridinen muoto. Kaavarunko on yleispiirteinen suunnitelma, joka mahdollistaa joustavasti yleiskaava- ja asemakaavatasoisten tarkasteluiden yhdistämisen. Kaavarungossa esitetään myös aihioita uusille toimintatavoille, joilla voidaan edistää laadukkaan kaupunkiympäristön kehittymistä. Näitä toimintatapoja tulee jatkokehittää

edelleen. Kaavarungossa esitetyt ratkaisut voidaan hyödyntää ja jalostaa asemakaavoissa.

Länsimäessä kaavarunko päätettiin laatia, sillä alueelle suunniteltu Vantaan raitikan linjaus vaatii tarkastelemaan ratikan varren alueiden kehittämistä. Ratikan varrelle tullaan tarvitsemaan asemakaavamuutoksia ratikan rakentamisen mahdollistamiseksi. Länsimäessä on lisäksi tarpeen tarkastella keskustan ja sitä laajemman alueen tulevaa kehittämistä kokonaisvaltaisesti, ottaen huomioon nykyisten asuinalueiden tiivistämisen, uusien asuinalueiden rakentamisen, uusien tieyhteyksien linjaamisen, palveluiden riittävyyden ja lisäämisen, ja niin edelleen. Tällaisen laajemman tarkastelun avuksi laaditaan kaavarunko strategiseksi viitteeksi tuleville asemakaavamuutoksille.



Kuva 1. Länsimäen kaavarunkoalueen sijainti. Länsimäen kaavarungon suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään, idässä Kehä III:een sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin, etelässä Vantaan ja Helsingin kaupungin väliseen rajaan ja lännessä Estepuiston länsireunalle.

Kaavarunko ja sen suunnitteluperiaatteet ohjaavat asemakaavoitusta ja hankekehitystä siellä, missä asemakaavoitus ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Alueilla, joissa kaavarunko on ristiriidassa yleiskaavan kanssa, on tarpeen muuttaa yleiskaavaa kaavarungon mukaiseksi. Koko Vantaalle on laadittu uusi yleiskaava 2020, joka on ollut nähtävillä vuoden 2020 keväällä ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa marraskuussa 2020. Länsimäen kaavarunko laaditaan ottaen huomioon yleiskaava 2020 ratkaisut.

1.3. KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavarunkoalue sijaitsee Vantaan kaupungin Länsimäen kaupunginosassa n:o 91, sekä osittain Vantaan kaupungin Rajakylän kaupunginosassa n:o 95. Kaavarunkoalue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään ja idässä Kehä III:seen sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin. Etelässä kaavarunkoalue rajautuu Vantaan ja Helsingin kaupunkien rajaan. Lännessä raja kulkee Estepuiston, Rajakentän ja Sompapuiston länsirajaa pitkin sekä Jousitien itäpuolella olevien kiinteistöjen itärajaa pitkin. Mellunmäen metroasemalle on matkaa noin 700 metriä Länsimäen keskustasta (Länsimäen keskusta on laskettu sijaitsevan noin osoitteessa Länsimäentie 35).

1.4. KAAVARUNGON NIMI

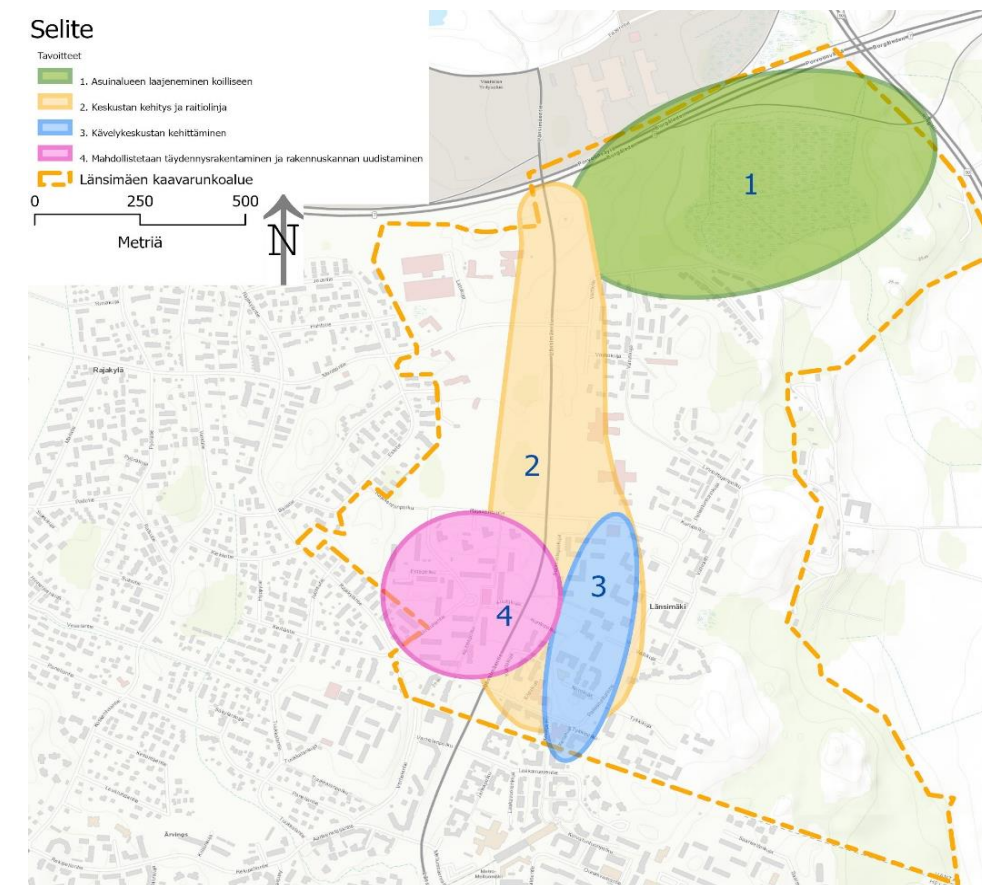
Kaavarunkoalue on nimetty Länsimäen kaavarungoksi. Kaavarungon tarkastelualueeseen on otettu mukaan osa Länsimäen ja osa Rajakylän kaupunginosista. Kaavarungon tarkastelualue on määritelty tarpeelliselle laajuudelle huomioiden alueelle sijoittuvat kehityskysymykset. Kaavarungon aluerajaus ei tarkoita kaupunginosien rajojen muuttumista, vaan kyseessä on tarkastelualue, jonka sisäpuolelta tehdään selvityksiä ja ratkotaan kehityskysymyksiä. Kaavarungon nimi perustuu siihen, että pääosa kaavarungon aluerajauksesta käsittää Länsimäen kaupunginosan alueita.

2. KAAVARUNGON TAVOITTEET

Tämän kaavarunkotyön tavoitteena on määrittää periaatteet Länsimäen keskustan kasvulle ja laajenemiselle. Täydennysrakentamiseen soveltuvia paikkoja karotetaan ja pyritään ohjaamaan uutta rakentamista siten, että kaupunkikuva paranee nykyisestä. Painopiste on varsinkin Vantaan uuden raitiolinjan varren kaupunkimaisen ilmeen kehittämisessä. Tulevaisuuden Länsimäessä on raitiolinjaan tukeutuvaa miellyttävää kaupunkirakennetta, enemmän laadukasta asumista ja palveluja sekä käveltävää, turvallista ja viihtyisää keskustaympäristöä.

Kaavarungon tavoitteet voidaan tiivistää neljään teemaan:

1. Asuinalueen laajeneminen koilliseen
2. Keskustan kehitys ja raitiolinja
3. Kävelykeskustan kehittäminen
4. Mahdollistetaan täydennysrakentaminen ja rakennuskannan uudistaminen



Kuva 2. Kaavarunkotyön keskeisemmät tavoitteet työn aloituksen aikaan.

3. KAAVARUNKOPROSESSIN VAIHEET

- Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 091700.
- Kaavoitus tuli vireille 10.5.2020. Kaavarunkotyön alkamisesta ilmoitettiin ilmoituksena Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Vantaan Asukaslehdessä sekä kaavoituskatsauksessa.
- Mielenpitoet pyydettiin 19.6.2020 mennessä ja niitä saatiin 12 kappaletta.
- Taustatietojen keräämiseksi järjestettiin verkkokysely, joka oli avoinna 8.5.-19.6.2020. Vastauksia saatiin yhteensä 581 kappaletta.
- Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin viikolla 20 yhteensä 9 tuntia osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielenpitoita ja kysymyksiä varten. Tänä aikana vastaanotettiin yksi mielenpito puhelimitse.
- Kaavarunko-ohjausryhmä kokoontui 1 kerran, jolloin päätettiin kaavarunkotyön jatkamisesta pienemmissä teemaryhmissä.
- Suunnittelutyön aikana järjestettiin kaupungin asiantuntijoille teemaryhmien workshoppeja.
- Suunnittelutyön aikana järjestettiin useita kokouksia eri alojen asiantuntijoiden kanssa liittyen kaavarunko selvityksiin ja ratkaisuihin.
- Verkkokyselyn tulokset julkaistiin 1.12.2020.
- Kaavarunkoa on esitelty keväällä 2021 muun muassa Vantaan kaupungin Ratikan kaupunkikehitysryhmässä, kaupunginhallituksen seurantaryhmässä sekä Vantaan maankäyttöasioiden seurantaryhmässä.

4. SUUNNITTELUALUEEN LÄHTÖKOHDAT

4.1. ALUEEN YLEISKUVAUS

Kaavarunkoalue sijaitsee Vantaan kaupungin Länsimäen kaupunginosassa n:o 91, sekä osittain Vantaan kaupungin Rajakylän kaupunginosassa n:o 95. Kaavarunkoalue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään ja idässä Kehä III:seen sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin. Etelässä kaavarunkoalue rajautuu Vantaan ja Helsingin kaupunkien raja-ajan. Lännessä raja-ajan kulkee Estepuiston, Rajakentän ja Sompapuiston länsirajaa pitkin sekä Jousitien itäpuolella olevien kiinteistöjen itärajaa pitkin. Mellunmäen metroasemalle on matkaa noin 700 metriä Länsimäen keskustasta, joka on määritelty laskentaa varten osoitteeseen Länsimäentie 35.



Myyrmäki
Tikkurila



Helsinki
Korso

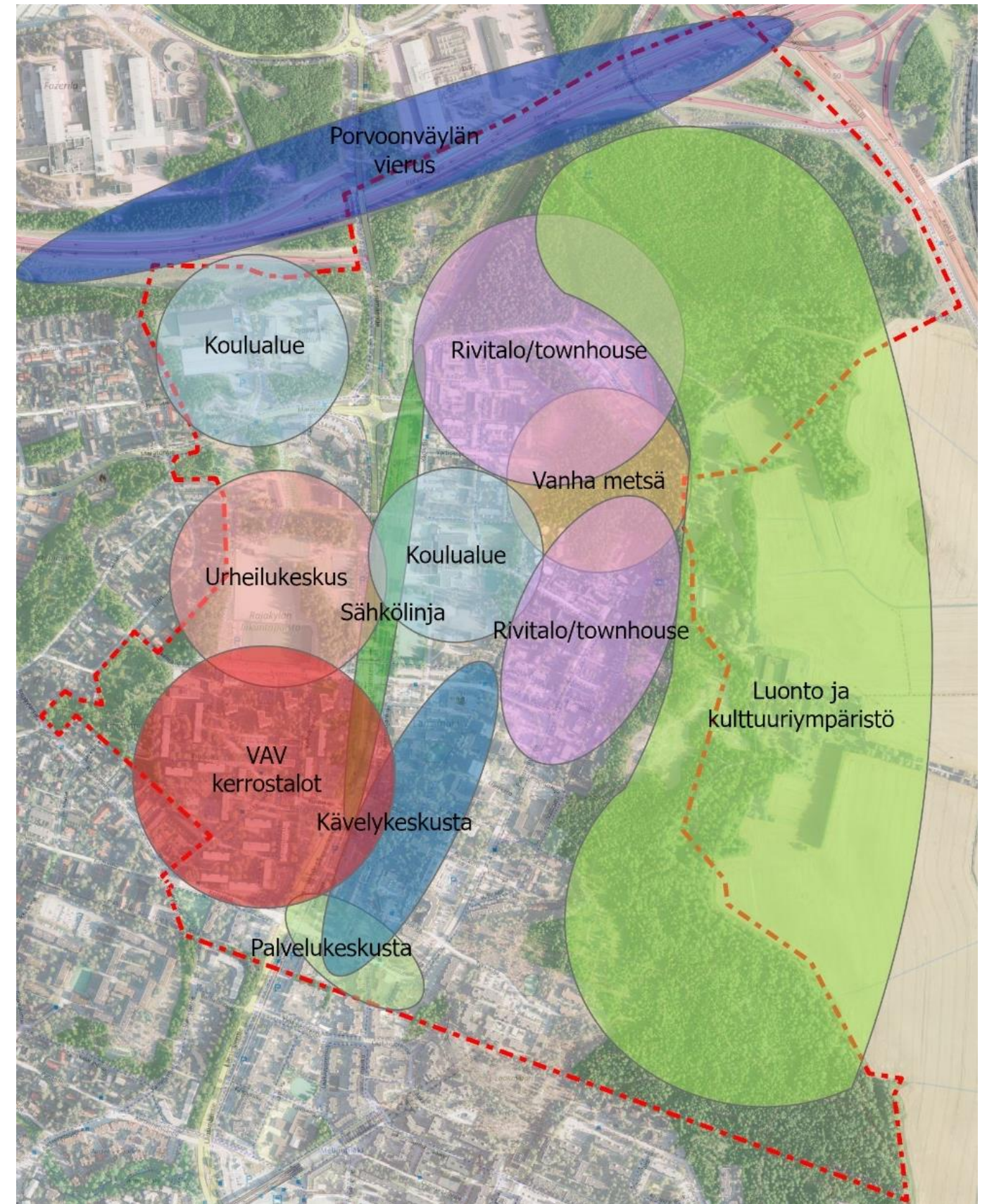


Suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 187 ha. Vieressä on esitetty vertailu Länsimäen kaavarunkoalueen laajuudesta verrattuna Myyrmäen, Korson, Tikkurilan ja Helsingin keskustoihin.

Kuva 3. Suunnittelualueen vertailu muihin keskustoihin. Suunnittelualue on kooltaan noin 1,9 km². Suunnittelualueen kokoa on havainnollistettu suhteessa Myyrmäkeen, Tikkurilaan, Helsingin keskustaan ja Korsoon.

Alkutilanteen kartoittamiseksi suunnittelualueelta tunnistettiin erityyppisiä kokonaisuuksia. Alueen päätienä toimii Länsimäentie, jonka kumpikin puoli on kerrostalovaltaista alueen eteläosassa. Alueen pohjoisosa on Länsimäentien varrella rakentamaton, osittain johtuen tien itäpuolella olevasta sähkölinjasta. Alueella on kaksi koulualueita. Alueen eteläosassa sijaitsee kävelykeskusta, jota hallitsee kuntopolku ja sen varrella olevat asuin- ja palvelualueet, sekä palvelukeskusta, jossa on selkeämmin klusteroituna alueen keskeisiä palveluita. Keskusta-alueen pohjois- ja itäpuolella on selkeämmin rivitaloalvaltaista aluetta. Näiden takana on viheralueita, joilla on myös ympäristö- ja kulttuuriarvoja. Alueella on Westerkullan kartanon kulttuurimaisema-alue sekä ensimmäisen maailmansodan aikaisia kivi- ja rakennelmia. Rivitaloalueiden keskellä kasvaa vanha kuusivaltainen metsä. Länsimäentien länsipuolella pohjoisen koulualueen ja eteläisen kerrostaloalueen välissä on urheilualue. Kaavarunkoalueen pohjoisosaa hallitsee Porvoonväylä ja sen melu- ja hiukkaspäästöt on otettava suunnittelussa huomioon kaavarunkoalueen pohjoisosassa.

Lähtötilannetta on tarkasteltu erilaisten kartta- ja rekisteriaineistojen, kirjallisuuden sekä maastokäyntien avulla.



Kuva 4. Suunnittelualueelta on tunnistettavissa nykytilassa monenlaisia erilaisia kokonaisuuksia.

4.1.1. ALUEEN HISTORIA

Vuonna 1870-1872 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut enimmäkseen metsäistä (kuva 5). Långmossen on kuvattu vetisenä suona. Nykyisen Porvoonväylän pohjoispuolella kulki tie, joka nykypäivänä on Fazerintie/Kuussilantie. Senaatin kartassa näkyy Westerkullan kartano vihreänä alueena ja sen itäpuolella kartanon peltoalueet. Westerkullan kartanolle kulki Mellunkylästä tie, joka on sittemmin poistunut. Tämä tie yhdistyi nykyiselle Fazerin/Kuussillantielle. Tie toimi alueen päätienä vielä vuoden 1967 kartassa.

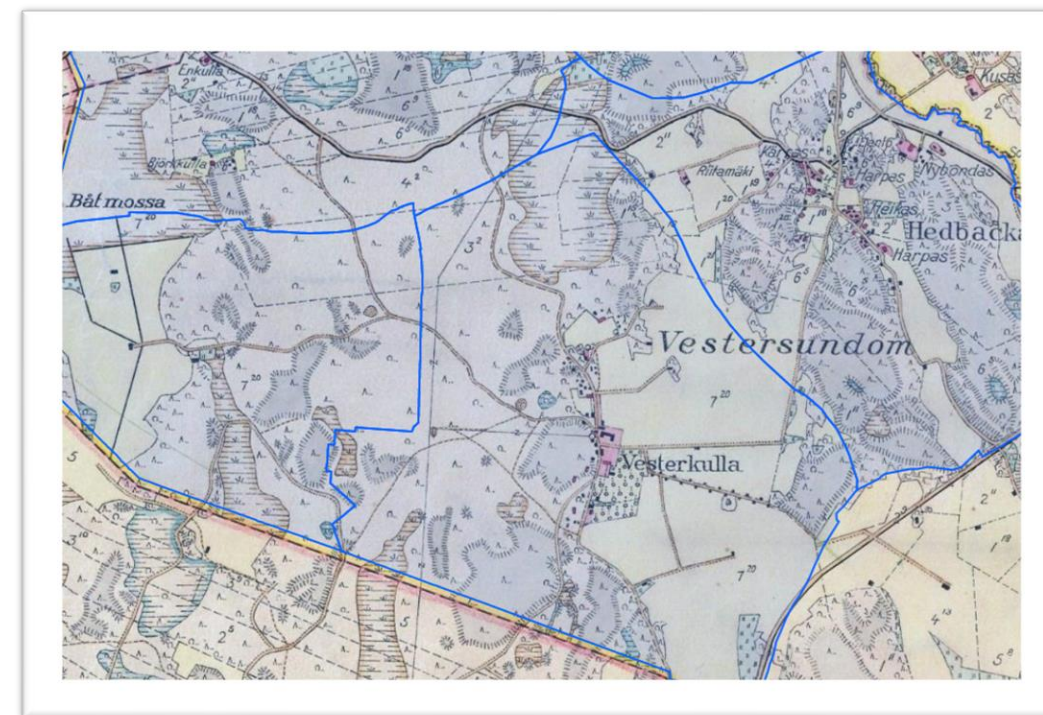
Kartanosta on ensimmäinen maininta asiakirjoissa vuodelta 1587. Mutta varsinaisesti sen historia alkaa vuodesta 1626, jolloin sen sai läänitykseksi liivinmaalainen aatelismies Reinhold Wunsch. Kartano on muodostettu vuonna 1630 neljästä silloisesta tilasta. Kartanolla oli säterivapaus vuodesta 1633 vuoteen 1683, jolloin kartanosta tehtiin säteriratsutila. Tila ostettiin perintötilaksi vuonna 1797. Historiansa aikana Westerkullan kartano on myyty pariin otteeseen ja se on ollut myös ajanjaksoja tyhjiään.

Viereisen Rajakylän asutusalue on rakentunut 1940-luvulta eteenpäin. Vuoden 1958 peruskartasta on jo nähtävillä alueen nykyinen kaupunkirakenne (kuva 7). Nykyistä Länsimäentietä reunustava sähkölinja on ilmestynyt vuoden 1958 peruskarttaan, tosin Länsimäentietä ei ole vielä rakennettu. Nykyisen Porvoonväylän pohjoispuolella sijaitsevan Fazerin tehtaan ensimmäinen rakennus näkyy vuoden 1958 kartassa.

Rajakylän urheilukenttä näkyy vuoden 1967 peruskartassa. Ensimmäiset rakennukset Länsimäen puolelle on rakennettu 1980-luvulta eteenpäin. Länsimäen keskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa muuten, kuin maisemamuotojen perusteella.



Kuva 5. Senaatin kartta vuodelta 1870-1872. Kartan päälle on lisätty nykyiset kaupunginosan rajat havainnollistamisen vuoksi.



Kuva 6. Pitäjäkarta vuodelta 1933. Kartan päälle on lisätty nykyiset kaupunginosan rajat havainnollistamisen vuoksi.

4.1.2. NIMISTÖN HISTORIA

Länsisalmi/Wästersundom ja Heikbacka

Kylän nimenä esiintyy Gudzstens by noin vuosina 1325 – 1347, 1347 Wester Sundom (salmi), 1501 mainitaan lautamiehenä Regvald i Sundom, 1520 Wess-ter ssunde buw, 1540 Vestersundom. Vuonna 1627 esiintyy ensimmäisen ker-ran Heikbacka (uusi kylänpaikka, Heikas-talon mukaan). Vuosina 1957 ja 1958 esiintyvät jo kummatkin Länsisalmi ja Hetbacka. Hetbacka on siten Heikbackan myöhempi rinnakkaisnimi. Vanhat sotunkilaiset sanoivat nimen Heetbakka, mutta joskus Heikbakka (SLS 1963).

Långmossen suo

Suo on ollut 1776 Lång Måsan, 1806 Kålkärrsåker, jolloin Långmåsse oli pohjoi-sempana Hakunilan kylän rajalla.

Paikannimillä on usein rinnakkaisnimiä.

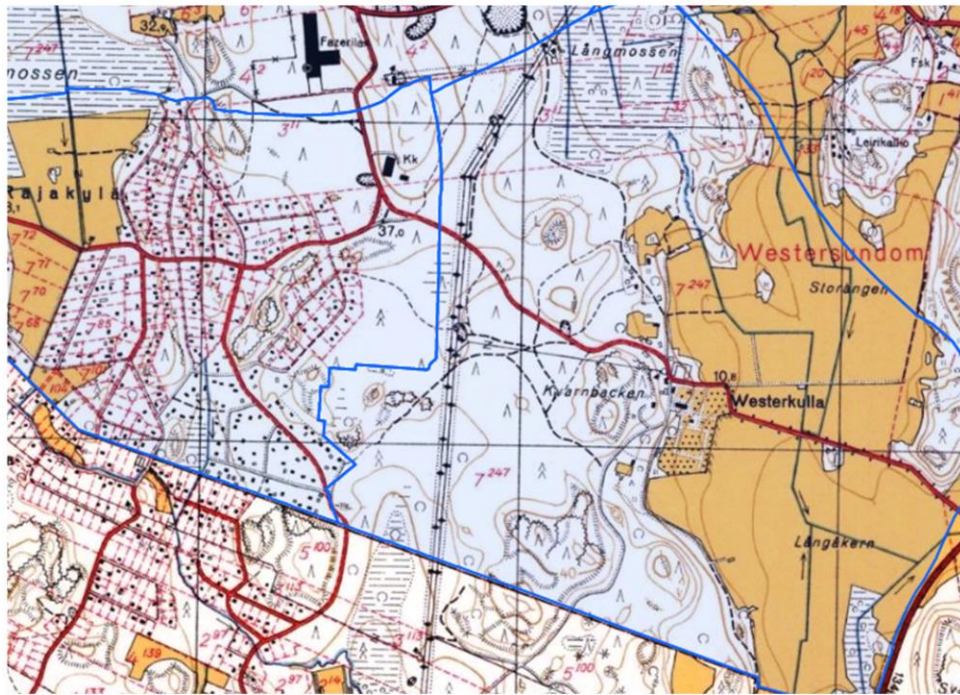
Kolkärr ('Hiilisuo')

Fazerilantien eteläpuolella Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän kohdalla ollut suo. (MHA 47:III, 47:286)

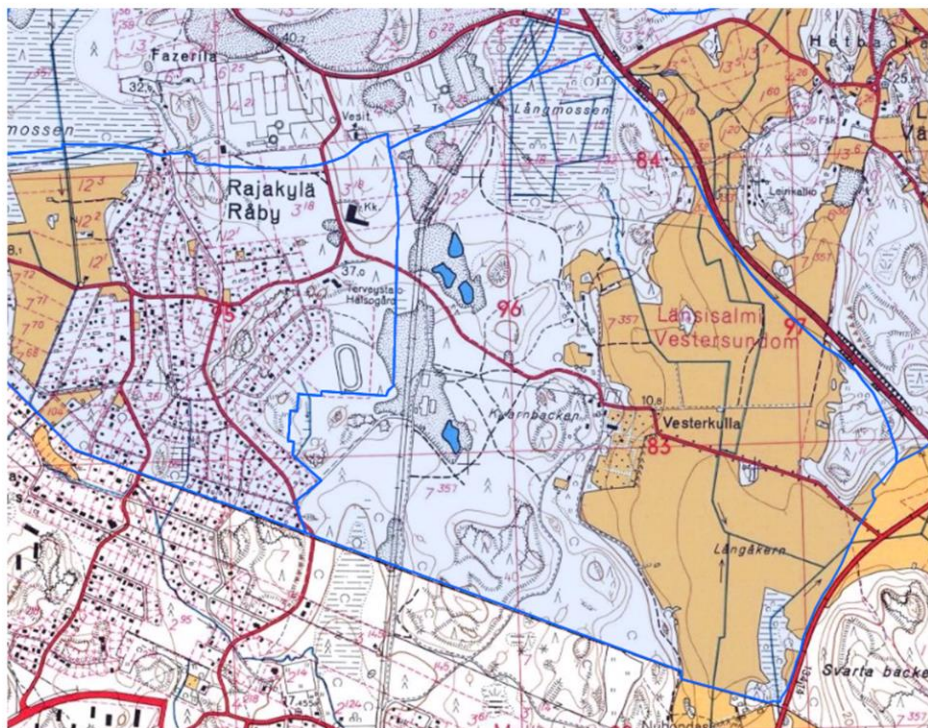
- 1806 nykyisen Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän kohdalla oli suopelto Kålkärrsåker ja pohjoisempana pieni Kålkärrskya. (MHA 47:III)
- 1913 Kolkärr, sanottu Kålkärr, Nikuksen pelto tai niitty Kehä III:n ja Porvoon-väylän eritasoliittymän kohdalla. (SLS 1913)
- 1961 Nikuksen Kålkärrsskiftet, josta lohkottiin tila Kålkärr. Porvoonväylän liittymän kaakkoispuolella oleva 1983 rekisteröity tila 13:28. (MHA 47:100, 47:286)

Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasosillan kohdalla ollutta vanhan Östersundomin-tien mutkaa on sanottu 1963 kooltzärrsvenningen. Tällöin kerrottiin, että lähellä olisi poltettu hiilisilppua, mikä on kansanetymologia. (SLS 1963: 238)

Lähtökohtana on varmasti kol 'hiili', joka johtuu kaskeamisesta, eikä käl 'kaali', joka olisi outo ja edellyttäisi kaaliviljelystä suolla. Hiili-merkitystä vahvistaa 1806 Kålkärrskya, jossa Uudenmaan ruotsalaismurteen kya johtuu suomen sanasta



Kuva 7. Peruskartta vuodelta 1958. Kartan päälle on lisätty nykyiset kaupunginosan ra-jat havainnollistamisen vuoksi.



Kuva 8. Peruskartta vuodelta 1967. Kartan päälle on lisätty nykyiset kaupunginosan ra-jat havainnollistamisen vuoksi.

kytö ja merkitsee pientä kytöpeltoa. Helsingin pitäjässä esiintyy muitakin kol- ja kya-nimiä. Esimerkiksi Ylästössä 1896 Kulagräfsängen (MHA), 1913 Kolagräve (åker) tai Kålagræve (SLS), 1963 kullagreev (SLS), 2013 Hiilimiilunniitty, Kolagrävsängen, johon sisältyy Helsingin pitäjästä saatu sana kolagräven 'kolmila, hiilikuoppa' (Kotus LEX / Leila Mattfolk 2013). Helsingin seudulla ei esiinny muita Kål-nimiä, sen sijaan runsaasti Kol-alkuisia nimiä.

Muita alueen paikannimiä

- **Långmosabäcken ('Pitkäsuonoja')** 1913, oja. (SLS 1913)
- **Långmosakällan** ('Pitkäsuonlähde') 1913 Långmosa källan, lähde. (SLS 1913)
- **Långmosaskogen** ('Pitkäsuonmetsä') 1913. Storskogen eli Långmosaskogen, laaja metsä Westerkullan kartanosta länteen ja kylän pohjoisrajalle asti. (SLS 1913)
- **Storskogen** ('Isometsä') Laaja metsä Westerkullan kartanosta länteen ja kylän pohjoisrajalle asti. 1913 Storskogen eli → Långmosaskogen, 1963 stuurskuugen. Ulottui Vaaralaan ja Rajakylään. (SLS 1913; SLS 1963) – Helsingissä on kaupunginosa Suurmetsä / Storskog (1962, Storskog esiintyy seudun nimenä jo 1700-luvulla)
- **Storängen** Kehä III:n ja Westerkullan kartanotien välissä ollut laaja niitty, ulottui Kehä III:n pohjoispuolellekin. 1708 Stor ängen, 1806 Stor Äng, 1913 Storängarna, 1963 sanottu stuurengen, 2003 Storängen. (MHA 47:III; SLS 1913; Nk 1963; Puhelinluettelon kartta 2003)
- **Takamaat** Sanottu 2003 yleisesti Länsimäessä. "Ne asuu siellä takamailla", mutta tarkempi sijainti puuttuu. Tarkoitetaanko koko kaupunginosaa vai sen tiettyä osaa? (Terhi Ainiala, slanginimien keräys 2003)
- **Tistron** ('Mustaherukka') 1913, Heikaksen pelto ja niitty Kehä III:n ja Länsisalmementien risteyksen kohdalla. Westerkullan kartanon pelto heti Långmossenin eteläpuolella. (SLS 1913)
- **Tistronbackaskogen** ('Mustaherukkamäenmetsä') Metsä Långmossenin kohdalla. 1913 Tistronbacka skogen. Sekä Länsimäen että Länsisalmen kaupunginosia. (SLS 1913)
- **Tistro(n)backen** ('Mustaherukkamäki') 1913 Tistråbacken, maankohouma. Länsisalmen kaupunginosassa Kehä III:n itäpuolella. (SLS 1913)

- **Tistronbäcken** ('Mustaherukka-oja') 1913 Tistronbäcken, sanottu tistrån, oja (SLS 1913). – Petikossa on Herukka-oja / Tistronbäcken, suomalainen nimi jo 1600-luvulta.
- **Tistronåker** ('Mustaherukkapelto') 1806 Kehä III:n ja Länsisalmementien risteyksen paikkeilla olivat Stortistronåker (isoin), sen eteläpuolella Kehä III:n kohdalla Lilltistronåker ja etelämpänä Kehä III:n eteläpuolella vielä Tistronåker. 1913 Tistron oli Heikaksen pelto ja niitty Kehä III:n ja Länsisalmementien risteyksen kohdalla ja Westerkullan pelto heti Långmossenin eteläpuolella. 1928 Harpaksesta lohkottiin tila Triston, joka on hävinnyt. Heikaksen peltoa Kehä III:n ja Länsisalmementien risteyksen itäpuolella on 1963 sanottu tistron. Länsisalmen kaupunginosaa. (MHA 47:III, 47:34, 47:51, 47:100; SLS 1913; Nk 1963) 82-83/62
- **Wästankärr** ('Länsisuo') 1772 Westankärrs kyan. 1806 Storängenin keskellä olivat Wästankärrsåker ja Wästankärrskyä. Kya on pieni kytöpelto. (MHA 47:III, 461 c38) 82/62

4.2. MAISEMARAKENNE JA LUONNONYMPÄRISTÖ

4.2.1. MAISEMAKUVA, -RAKENNE JA TOPOGRAFIA

Länsimäki ja Rajakylä sijoittuvat kallioperältään rikkonaiselle selännealueelle kahden laakson väliin. Westerkullan kartanon maisemassa on suurpiirteisyyttä viljelytasankoineen ja sitä rajaavine Myllykallion yhtenäisine kallio- ja metsäselänteineen. Länsimäen ja Rajakylän asutus sijoittuu pääosin hiekkamaalle ja kalliot ovat säilyneet pääosin rakentamattomina. Kallioiset mäet ovat alueen tunnusmerkki ja säilytettävä ominaispiirre, samoin kuin hiekkaista maaperää ilmentävät komeat männyt.

Kaavarunkoalueen metsäalueiden kasvualusta, pääpuulajit ja metsäluokitus selviävät vuosille 2017-2030 tehdystä metsänhoitosuunnitelmasta (kuva 9).

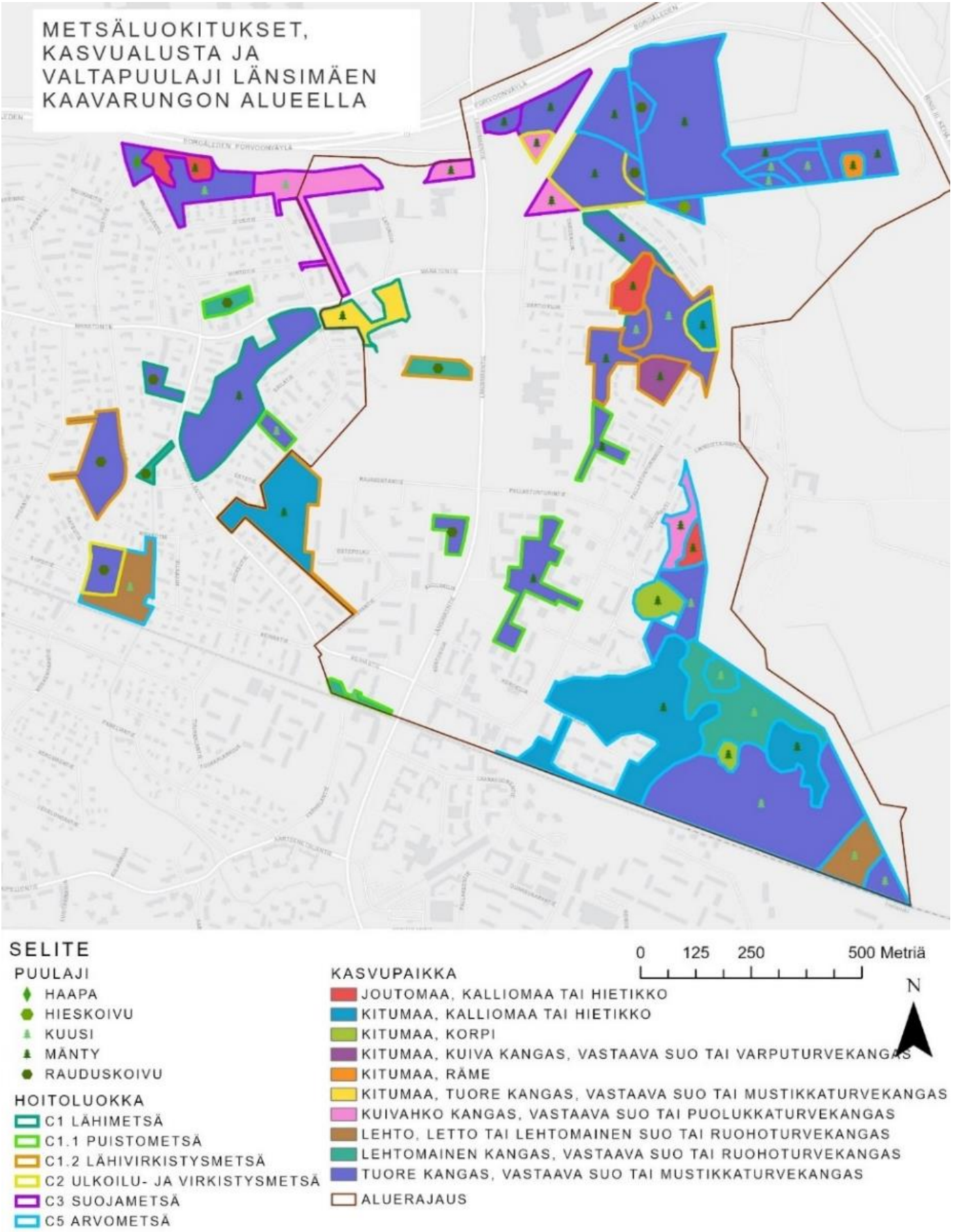
Eniten kaavarunkoalueelta löytyy tuoretta kangasta. Joutomaata ja kitumaata sijaitsee kaavarunkoalueen pohjois- ja eteläosissa. Eteläosasta löytyy myös lehtomaista metsäaluetta.

Kaavarunkoalueen pohjoisosan metsä, jolla sijaitsee suoalue, sekä eteläosan metsä on luokiteltu metsänhoitosuunnitelmassa arvometsiksi. Länsimäen

keskustassa sijaitsee puistometsiä. Keskustan pohjoisosassa rivitaloalueella sijaitsee lähivirkistysmetsiä. Porvoonväylän vieressä sijaitsee suojametsiä.

Kaavarunkoalueen valtapuulajit ovat Vantaan metsänhoitosuunnitelman mukaan mänty ja kuusi. Keskustassa rakennetuilla alueilla sijaitsee myös koivuja. Haapaa esiintyy aivan kaavarunkoalueen luoteisnurkassa.

Kaavarunkoalueen eteläosassa kasvaa varttunutta kuusivaltaista kangasmetsää, jota on aiemmin harvennettu. Alueella on näkyvillä vanhoja pehmenneitä kantoja. Puusto on eri-ikäistä ja rakenteista ja alue on nykytilassaan luonnontilaisen kaltainen. Alueella kasvaa kuusen lisäksi koivua, haapaa, vaahteraa ja alikasvoksenä lähinnä pihlajaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, ruohoja ja heiniä.

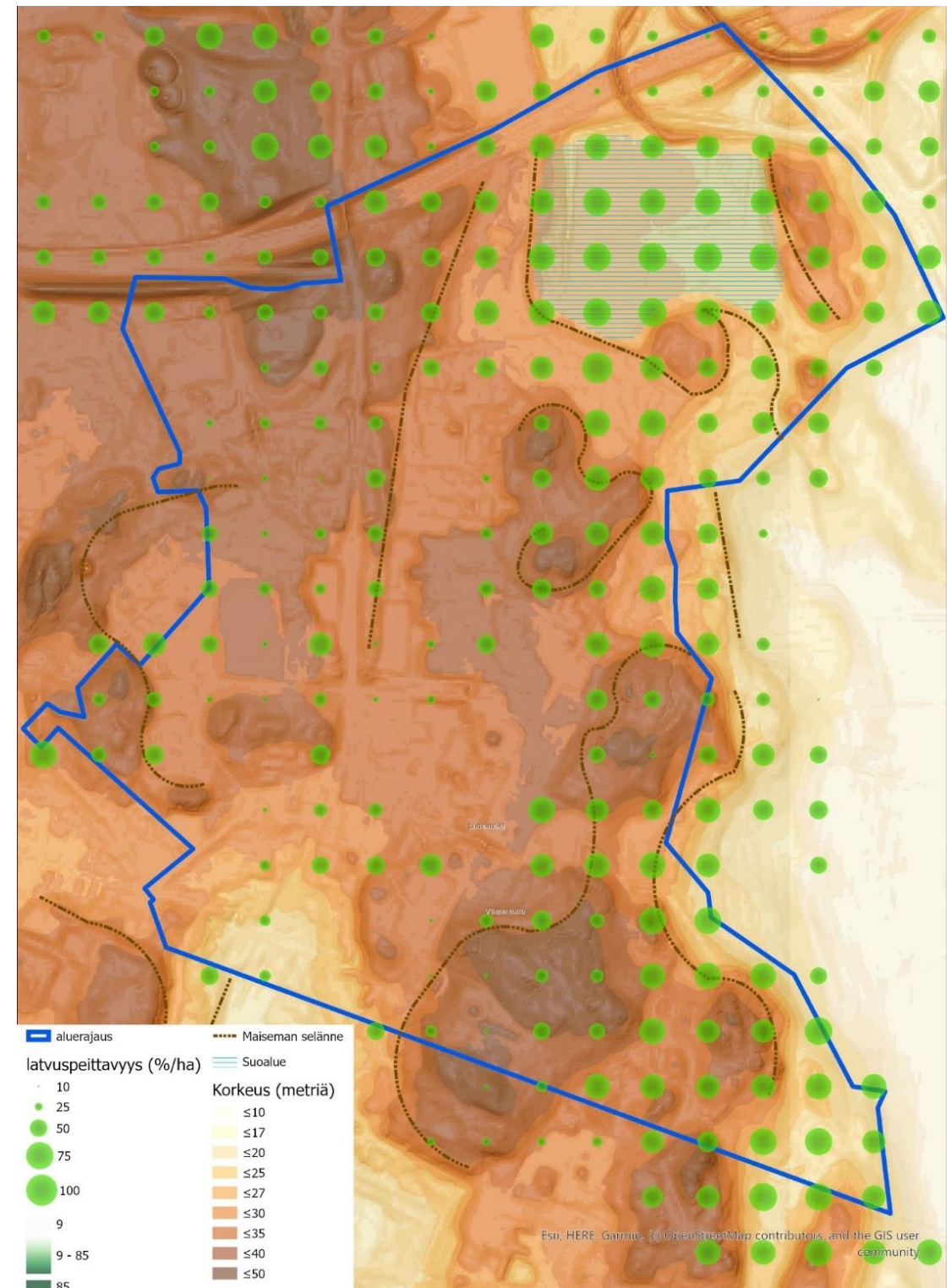


Kuva 9. Vantaan metsähoitosuunnitelman (2008-2017) mukaiset kasvupaikan luokitukset, hoitoluokan sekä valtapuulajit metsäkuvioilla.



Kuva 10. Kaavarunkoalueen maanpeite. Kaavarunkoalueen rajausta on esitetty sinisellä yhtenäisellä viivalla.

Yllä olevasta maanpeitetä kuvaavasta kartasta nähdään, että alueella on vaihtelevaa maanpeitettä (kuva 10). Kaavarunkoalueen keskiosa on rakennettua ympäristöä – teitä, rakennuksia, kaupunkikasvillisuutta, pinnoitettuja pintoja. Kaavarunkoalueen pohjois- ja itäosissa on luonnontilaista metsää. Korkeimmat alueet ovat päältä paljaita kallioalueita.



Kuva 11. Maisemarakenne. Maastomallista näkyy maiseman suurpiirteisyys.

Kuvassa 11 näkyy kaavarunkoalueen maisemarakenne. Alue sijaitsee keskimäärin 30 metriä merenpinnan yläpuolella. Paikoitellen nousee korkeampia kallioalueita, jotka ovat päältä paljaita. Alueen korkeus vaihtelee välillä 10-50 metriä merenpinnan yläpuolella. Kaavarunkoalueen koillisnurkassa on alavampi alue, jolla

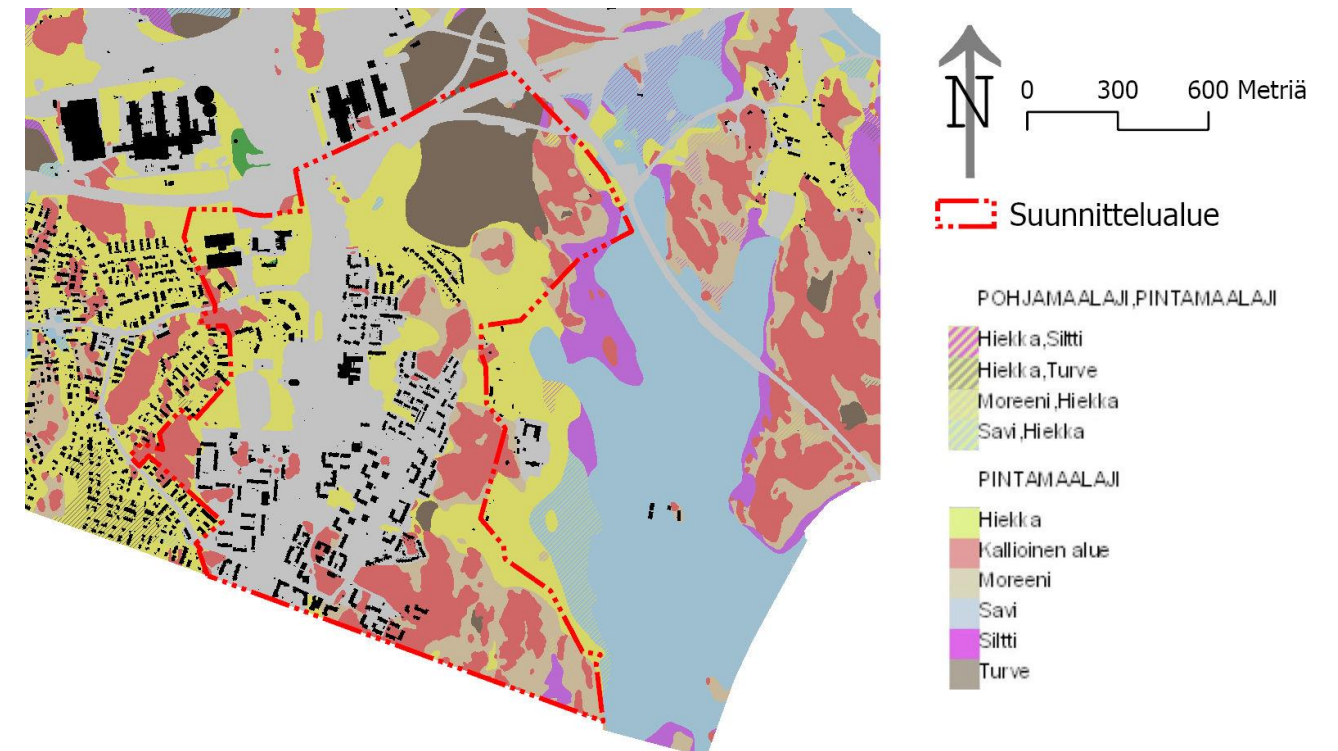
sijaitsee Långmossen suo. Maisema avautuu idän kallioalueelta alavaksi pelto-maisemaksi. Karttaan on merkitty maiseman selänteitä ruskealla viivalla. Selän-teet rajaava aluetta, jota voisi kutsua Länsimäen keskusta-alueeksi. Pohjois-etelä-suuntaisesti alueen keskiosaan kuitenkin ulottuu selännealue, joka koostuu tei-den rakentamisen yhteydessä syrjään kaivetuista maamassoista. Nykytilassa ky-seisen vallin päällä kulkee sähkölinja.

Alueen puuston määrä on esitetty latvuspeittävytenä prosenttia per hehtaari. Eniten puustoa sijaitsee kaavarunkoalueen koillis- ja kaakkoisosissa. Latvuspeit-tävyys on näillä alueilla yli 75 % hehtaarilla.

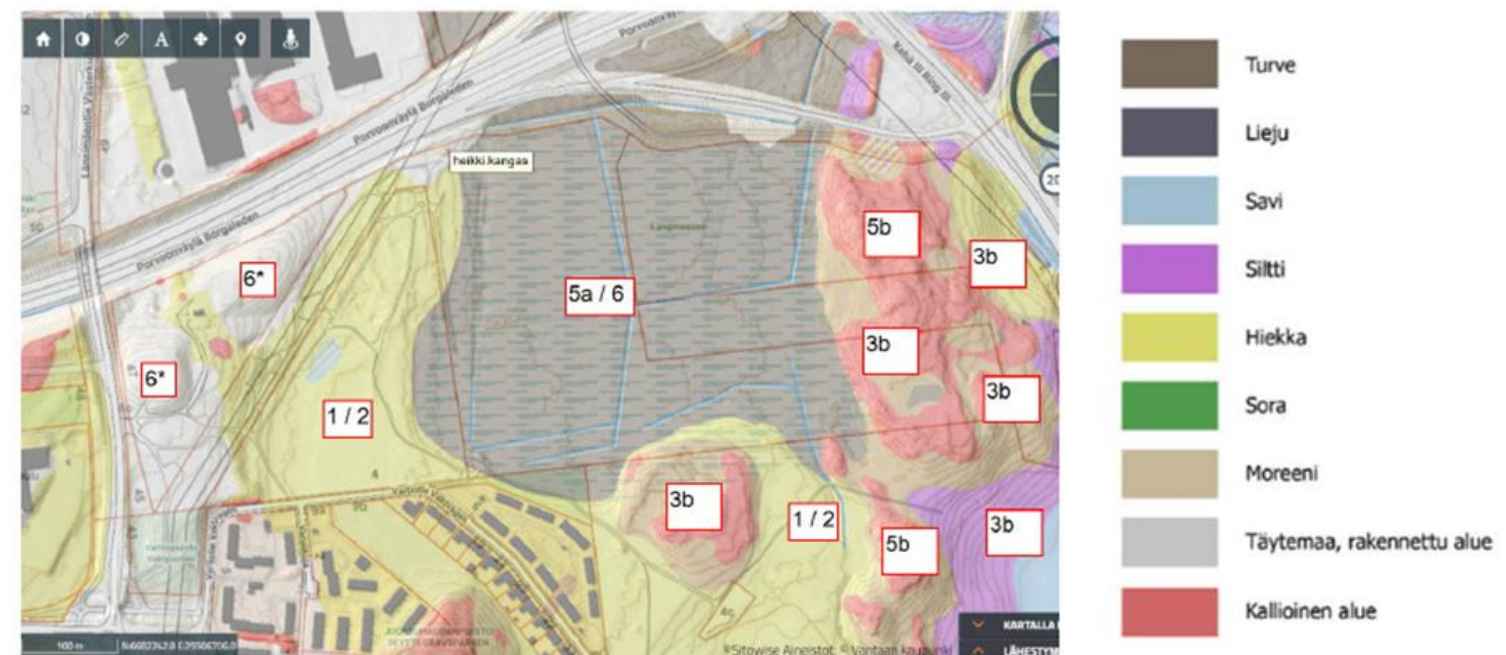
4.2.2. MAAPERÄ

Länsimäentien itäpuolinen alue on rinnemaastoa, jossa on vanhoja täyttöalueita. Täyttö on oletettavasti peräsin aikoinaan alueen väylien rakentamisesta synty-neistä ylijäämämassoista. Täytön paksuus voi olla 5-10 m. Täyttöalueen raken-netta ei ole tarkemmin selvitetty. Paikoin kallio on maanpinnassa. Maanpinta viet-tää itään ollen täyttöalueilla korkeimmillaan tasolla n. +43. Itäosalla maaperä on hiekkaa. Alueella maanpinta on tasolla n. +35...+40.

Kaavarunkoalueen pohjoisosa on tasainen, suoperäinen Långmossenin alue. Ylin maakerros on turvetta n. 2- 5 m. Turpeen alla on vaihteleva, pehmeä 5-10 m paksu savikerros, jonka alla on hiekkaa ja moreenia. Maakerrokset ovat paksuim-millaan alueen keskellä, noin 15...20 m. Maanpinta viettää loivasti itään, ollen tasolla noin +24...+27. Pohjavesi on alueella maanpinnassa tai sen lähellä. Itään päin mentäessä alue on kallioinen ja paikoin jyrkkäpiirteinen. Pintamaa on pää-osin moreenia ja hiekkaa. Maanpinta on paikoin tasaisempaa. Maanpinta viettää kohti Långmossenin suoaluetta sekä idässä kohti Kehä III:sta, ollen avokallioilla korkeimmillaan tasolla n +35 ja Kehä III:n alueella tasolla noin +12. Alueen kaak-koisosalla maaperä muuttuu siltti-savialueiseksi ja peltomaaksi, maapinnan las-kiessa tasolle noin +10.



Kuva 12. Kaavarunkoalueen maaperä.



Kuva 13. Kaavarunkoalueen pohjoisen osan maaperä ja rakennettavuus.

4.2.3. VIHERVERKOSTO, VIHERALUEET JA PUISTOT

Länsimäki-Rajakylä -aluetta reunustavat laajat viher- ja virkistysalueet Westerkullan kartano viljelymaiseen, Slåttmossen ja pohjoisessa Ojangan ulkoilualue sekä Sipoonkorpi.



Kuva 14. Länsimäen ympäristössä on laajoja pelto- ja metsäalueita. Väylät aiheuttavat estevaikutuksia niin virkistyskäytölle kuin ekologisille yhteyksille. Lähde: Vantaan viherrakenneselvitys 2017



Kuva 15. Asemakaavoitetut viheralueet. Lähde viheraluetietokanta Matti.

Viheralueita on vähemmän Rajakylän puolella, mutta suuri osa Rajakylän asutuksesta on omakoti- tai pientaloasutusta, kerrostaloasutus sijoittuu Länsimäentien läheisyyteen. Kaavoitettujen viheralueiden osuus Rajakylän kaupunginosan pinta-alasta on 28 % (Vantaan viherrakenneselvitys 2017). Rajakylän liikuntapuisto on merkittävä viheralue liikuntapalveluineen. Puistoiksi ja lähivirkistysalueiksi kaavoitetut alueet ovat osaksi kallioisia ja metsäisiä. Länsimäen keskeisiä viheralueita ovat asuinalueen keskelle sijoittuva puistojen ja metsien ketju. Länsimäkeä reunustavat laajat viheralueet. Länsimäen viheralueiden osuus on 70 % (Vantaan viherrakenneselvitys 2017). Tuohon osuuteen kuuluu mm. Myllymäen viheralue kallioineen. Viherverkostoon kuuluvat olennaisena osana myös katupuut ja katuvihreä sekä piha-alueiden kasvillisuus ja puusto.

Länsimäen keskuspuisto – Kuntopuisto, Kuntoreitti, Kurupuisto ja Juoksuhaudanpuisto

Kuntopuisto, Kuntoreitti sekä Kurupuisto ja Juoksuhaudanpuisto muodostavat eräänlaisen keskuspuiston Länsimäen alueelle. Puistokokonaisuus on monipuolinen; rakennettua viheraluetta ja leikkipaikkoja, aukioita, puistometsää, komeita mäntyjä ja lähimetsää. Puistoyhteys on vihreä, metsä työntyy asuinalueelle ”sormina” 1970-luvun metsäkaupunki-ideologian mukaisesti. Paikoin Kuntopuisto ja Kuntoreitti ovat kunnostuksen tarpeessa.



Kuva 16. Kuntopuisto ja Kuntoreitti tarjoavat vihreän reitin asukkaille. Tarinatorilla on seinätaidetta.

Kurupuisto jatkaa Kuntoreitin viheralueyhteyttä pohjoiseen, Kurupuisto on keskeinen yhteys koulujen ja päiväkotien kannalta. Puistossa ja koulun tontilla kasvaa isoja mäntyjä ja niittyä.



Kuva 17. Kurupuiston mäntyjä ja niittyä, maakatsomo ja leikkipaikka.

Keskuspuistomainen yhteys päättyy metsäiseen Juoksuhaudanpuistoon, joka toimii Länsimäen asukkaiden lähimetsänä. Juoksuhaudanpuisto on reitin ympäristössä kuusivaltaista metsää, jonka poikki kulkee ulkoilureittiyhteys. Metsäalueella on lisäksi kalliolakialuetta.



Kuva 18. Juoksuhaudanpuistossa kulkee ulkoilureitti. Puusto on pääosin kuusivaltaista, lakialueilla mäntyä.

Myllymäen viheralue – kallioita ja puolustusvarustuksia

Myllymäki juoksuhautoineen ja avokallioineen on hieno kokonaisuus. Kaivannot liittyvät I maailmansodan laajempaan puolustusvarustukseen, jotka levittäytyvät Länsimäen ja Rajakylän kallioalueille. Juoksuhauta-alueet kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristörajaukseen (RKY) ja ovat muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja. Kalliolla on myös hienoja mäntyjä sekä kalliokasvillisuutta (luo-alueita). Myllymäen alueelle on laadittu puistosuunnitelma, jonka pohjalta on toteutettu opastaulut ja kaivantoja ylittävät sillat. Kalliokasvillisuus on paikoin kulunut kulkuväylien kohdilta.



Kuva 19. Myllykallion viheralue on kunnostettu museoviraston kanssa yhteistyössä.

Vartiopuisto – koirapuisto

Vartiopuistossa Länsimäentien itäpuolella on laaja koirapuisto paikoitusalueineen. Sen siirtäminen on ajankohtaista, sitten kun voimalinjat siirretään maan alle.

Rajakylän liikuntapuisto

Rajakylän liikuntapuistoa on peruskorjattu ja kehitetty. Alueelle on toteutettu mm. uusi tekonurmikenttä sekä pienpelikentät. Liikuntapuistosta on suunniteltu uusi ulkoilureitti- ja latuyhteys Sompapuiston ja Latupuiston kautta pohjoiseen, josta jatkuisi tulevaisuuden tavoiteyhteys Vaaralan kautta Ojankoon, Hakunilaan ja Siipoonkorpeen.



Kuva 20. Rajakylän liikuntapuisto sijoittuu keskeisesti Rajakylän- Länsimäen alueelle ja palvelee niin asukkaita, kouluja, päiväkoteja kuin urheiluseurojakin. Ote ortokuvasta 2019, Vampatti.

Yhteydet

Länsimäen keskuspuistomainen yhteys johtaa etelässä Mellunmäkeen ja pohjoisessa Långmossenille ja sieltä Kehä III yli Länsisalmeen, Ojankoon ja Sipoonkorpeen. Länsimäentien reunaa pääsee myös pohjoiseen ja ulkoilureitille, joka ylittää Kehä III ja johtaa Hakunilaan ja Ojankoon. Rajakylän puolelta Länsimäentien ylittävä Kuulapolku-Kuntopolku sekä Linnoituspolku ovat tärkeitä poikittaisyhteyksiä, Länsimäentien ylikulkusiltojen ja alikulun lisäksi. Linnoituspolulta pääsee Myllymäen viheralueelle.

Yleiskaavaehdotuksessa (6.4.2020) on esitetty virkistysalueiden yhteystarpeet ja ohjeelliset ulkoilureitit mm. Myllymäeltä pohjoiseen, Juoksuhaudanpuistosta koilliseen sekä länteen Länsimäentien yli Rajakylän liikuntapuiston ja Sompapuiston kautta pohjoiseen. Virkistysalueyhteys tulee toteuttaa virkistysalueiden sarjana, ulkoilureittinä tai viheralueena.



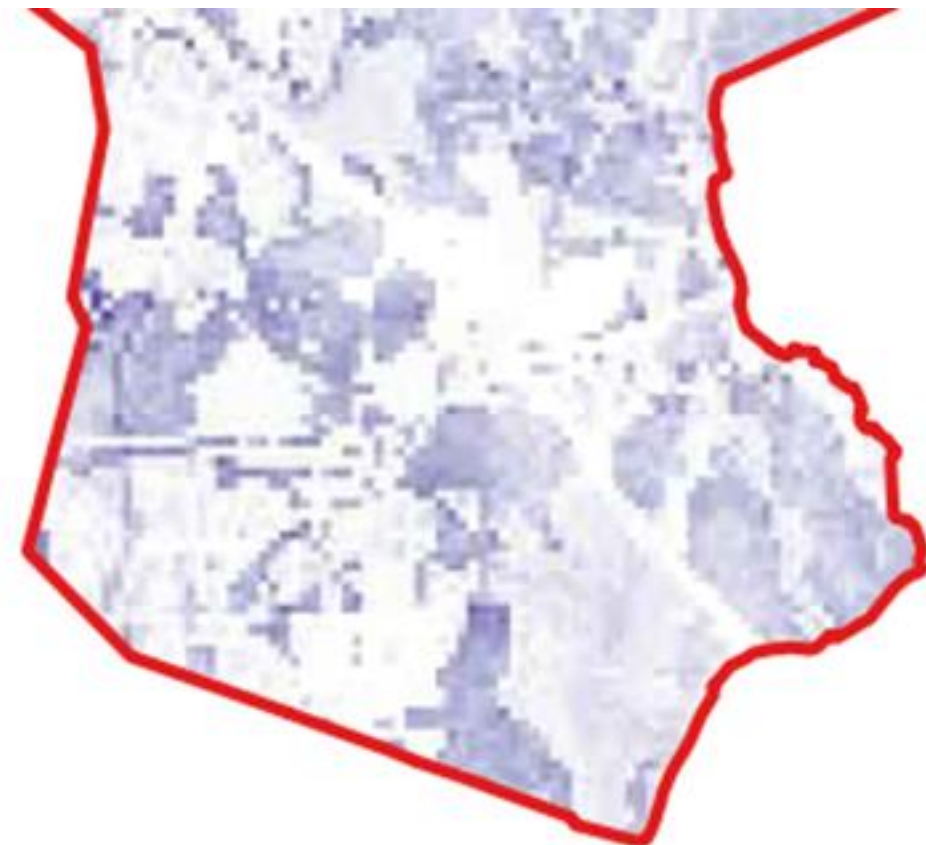
Kuva 21. Länsimäentien ylittävät sillat ovat tärkeitä Rajakylää ja Länsimäkeä yhdistävinä toiminnallisina ja maisemallisina solmukohtina.

4.2.4. EKOSYSTEEMIPALVELUT JA SUOJELUALUEET

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon tarjoamia hyötyjä, jotka ovat edellytyksenä ihmisen ja yhteiskuntien hyvinvoinnille. Ekosysteemipalvelut luokitellaan tuotanto-, säätely- ja ylläpitopalveluihin ja kulttuurisiin ekosysteemipalveluihin. Tuotantopalveluihin kuuluvat mm. maataloudesta ja metsästä saatava ruoka ja puutavara. Säätely- ja ylläpitopalveluja ovat mm. hiilensidonta, veden kierron säätely ja tulvasuojelu, pölytyspalvelut ja maaperän tuottokyky. Kulttuurisiksi

ekosysteemipalveluiksi luetaan mm. luonto virkistys- ja koulutusympäristönä, esteettisyys ja kulttuuriperintö.

Kasvullinen maa liittyy moniin ekosysteemipalveluihin, kuten pohjaveden kertymään, haitallisten aineiden biopuhdistukseen ja sidontaan, melun vaimentamiseen, eroosiontorjuntaan, vedenkierron ja pienilmaston säätelyyn ja veden laatuun. Lisäksi ne tarjoavat virkistysmahdollisuuksia ja luonnonelämyksiä.



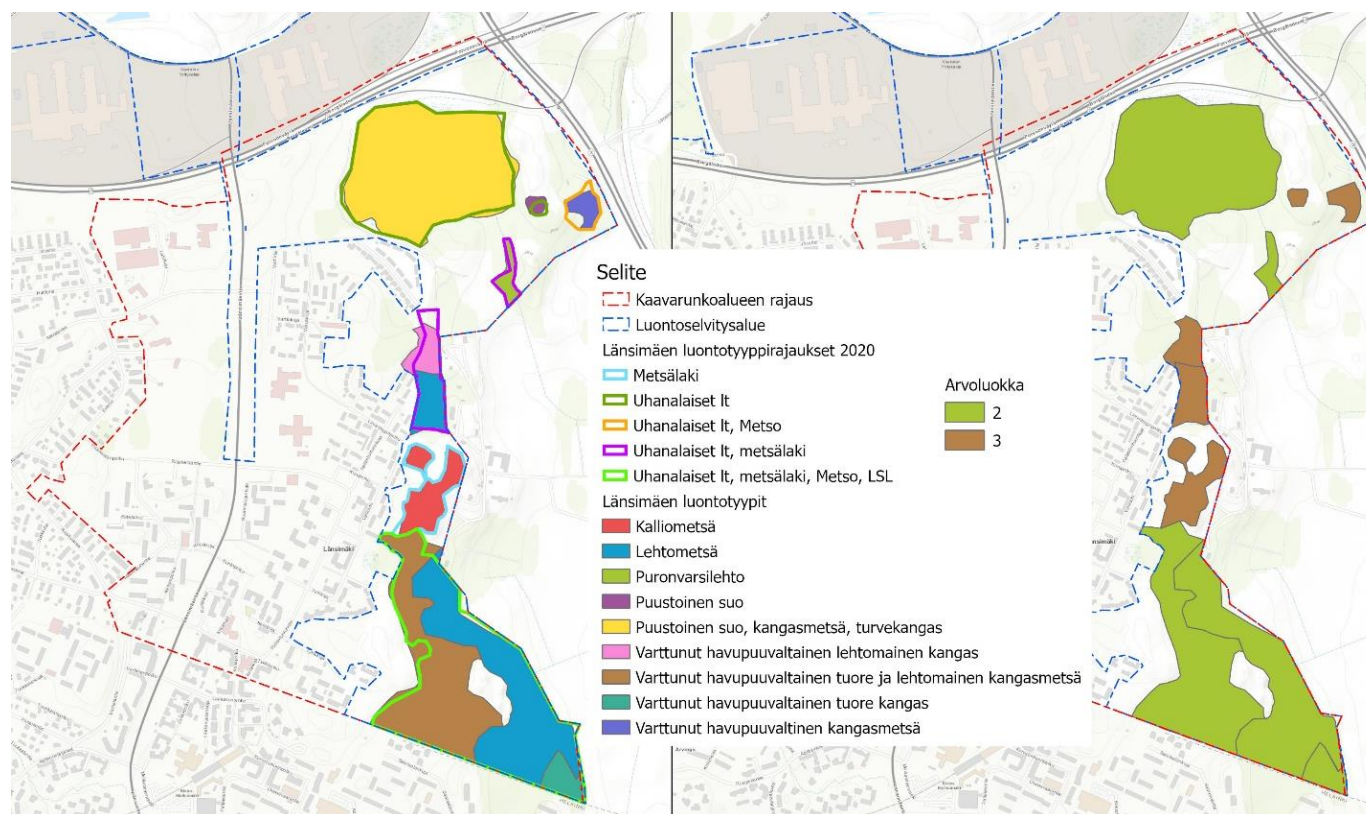
Kuva 22. Mitä tummempi alue, sitä enemmän alueella on ekosysteemipalveluja eli luontohyötyjä. Myllymäki, Juoksuhaudanpuisto sekä Långmossen ovat Länsimäen ekosysteemipalvelujen eli luontohyötyjen moniarvokohteita. Vantaan luontohyödyt. Selvitys ekosysteemipalv

4.2.5. LUONTOSELVITYS

Kaavarunkoalueelle laadittiin kesällä 2020 luontoselvitys (Faunatica Oy 2020), jonka yhteydessä selvitettiin lintulajit, arvokkaat luontotyytit ja niiden edustavuus sekä uhanalaisen lahokaviosammalen esiintyminen. Osa selvityksen tuloksista on esitetty kuvassa 23.

Länsimäen selvitysalueelle tehtiin 10 luontotyyppirajauksia. Näistä 5 määriteltiin arvokkaiksi, paikallisesti huomattavan merkittäviksi kohteiksi (arvoluokka II) ja 5 kohtalaisen arvokkaiksi, paikallisesti merkittäviksi kohteiksi (arvoluokka III).

Selvitysalueelta paikannettiin kaksi noroa, joiden luonnontilan vaarantaminen on vesilain mukaisesti kielletty. Arvokkaimmat luontotyypit ja luontotyyppikokonaisuudet keskittyvät Myllymäen metsäalueelle, Westerkullan vaahteralehdolle ja Långmossenin rämeelle. Nämä luontotyyppikohteet täyttävät kartoittajan mukaan myös METSO-ohjelman valintaperusteet (Faunatica Oy 2020). Selvitysalueelta ei havaittu luonnonsuojelulain mukaisia luontotyppejä. Lisäksi selvitysalueelta paikannettiin mm. lehtoja, lehtomaisia kangasmetsiä ja runsaspuustoisia kangasmetsiä, joista suurin osa on vuoden 2018 uhanalaisarvioinnin (Kontula & Raunio 2018, viitattu lähteestä Faunatica Oy 2020 s. 7) mukaisesti uhanalaisia luontotyppejä.



Kuva 23. Luontoselvityksen mukaiset luontotyyppirajaukset ja luontotyypit. Luontoselvitysalue on esitetty sinisellä katkoviivalla. Koko kaavarunkoalue on esitetty punaisella katkoviivalla. Arvoluokaltaan luontoalueet ovat luokkaa II tai III.

Linnusto

Länsimäen selvitysalueella pesii monimuotoinen ja runsaslukuinen linnusto. Länsimäessä pesimätiheys on poikkeavan korkea. Länsimäestä löytyi yhteensä 46 pesiväksi tulkittua lintulajia pesimäkaudella 2020. Niistä yleisiin ja runsaslukuisiin lajeihin kuuluvat harmaasieppo, hernekerttu, hippiäinen, keltasirkku, kirjosiieppo, käpytikka, laulurastas, lehtokerttu, lehtokurppa, metsäkirvinen, mustarastas, pajulintu, peippo, pikkukäpylintu, punakylkirastas, punarinta, punatulkku, rautiainen, räkättirastas, sepelkyyhky, sinitäinen, talitiainen, varis ja vihervarpunen.

Huomionarvoisista lajeista alueella esiintyi kaksi Suomessa uhanalaiseksi ja kolme silmälläpidettäväksi lueteltua lajia, kaksi EU:n lintudirektiivin liitteen I laji, yksi Suomen vastuulaji sekä 14 harvalukuista ja elinympäristövaatimuksiltaan vaateliasta lajia. Näiden huomionarvoisten lajien yhteenlaskettu reviirimäärä on 121. Selvitysalueelta löytyivät Suomessa uhanalaisiksi luokitelluista lajeista erittäin uhanalaiset viherpeippo ja varpunen sekä silmälläpidettävistä lajeista närhi, pensaskerttu ja västäräkki. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeista selvitysalueella tavattiin harmaapäätikka ja palokärki sekä Suomen vastuulajeista Euroopassa leppälintu.

Lahokaviosammal

Myllymäen metsäalueella lähes koko metsäalue kallioita ja muutamia lehtipuuvaltaisia kuvioita lukuun ottamatta on lahokaviosammalelle soveliaista tai hyvin soveliaista. Varsinkin metsikön itäosan rinteet ja notkelmat ovat erittäin lahoppuustoisia ja luonnontilaisia ja sellaisina lahokaviosammalellekin hyvin sopivia. Muuallakin kohteella esiintymärunkoja löytyi runsaasti, eli kyseessä on yhtenäinen ja vahva esiintymä. Erikoisuutena mainittakoon lännessä vanhat umpeen kasvavat ja lahoppuustoiset juoksuhaudat kallioalueella. Näidenkin pohjalta esiintymärunkoja löytyi paikoin runsaastikin.

Långmossenin ympäristön kuusimetsistä löytyi odotetusti lahokaviosammalta, osalla aluetta tosin yllättävän niukasti. Långmossenin suo on pääosin täysin mäntyvaltaista rämettä, mutta reunoilla ja parin pääojan varrella on kuusta niin paljon, että lahokaviosammalkin on levinnyt lähes suon keskiosiin. Suon mäntyvaltaiset osat on rajattu esiintymän tukialueeksi, ylläpitäähän suoalue reunojensa otollisia

kosteusolosuhteita. Voimalinjan länsipuolelta ja voimalinjan alta ei esiintymärunkoja löytynyt ollenkaan kovasta yrityksestä ja paikoin kohtalaisen hyvästä metsänrakenteesta huolimatta. Kvarnbackenin pohjoispuolinen vanha kuusimetsä, koulun koillispuolinen vanha metsä sekä Långmossenin itäpuolen metsät ovat erinomaisia lahoppuujatkumoltaan ja toimivat säilyessään stabiileina ydinalueina, joissa laji säilynee elinvoimaisena varmuudella. (Luontoselvitys, Faunatica Oy 2020)

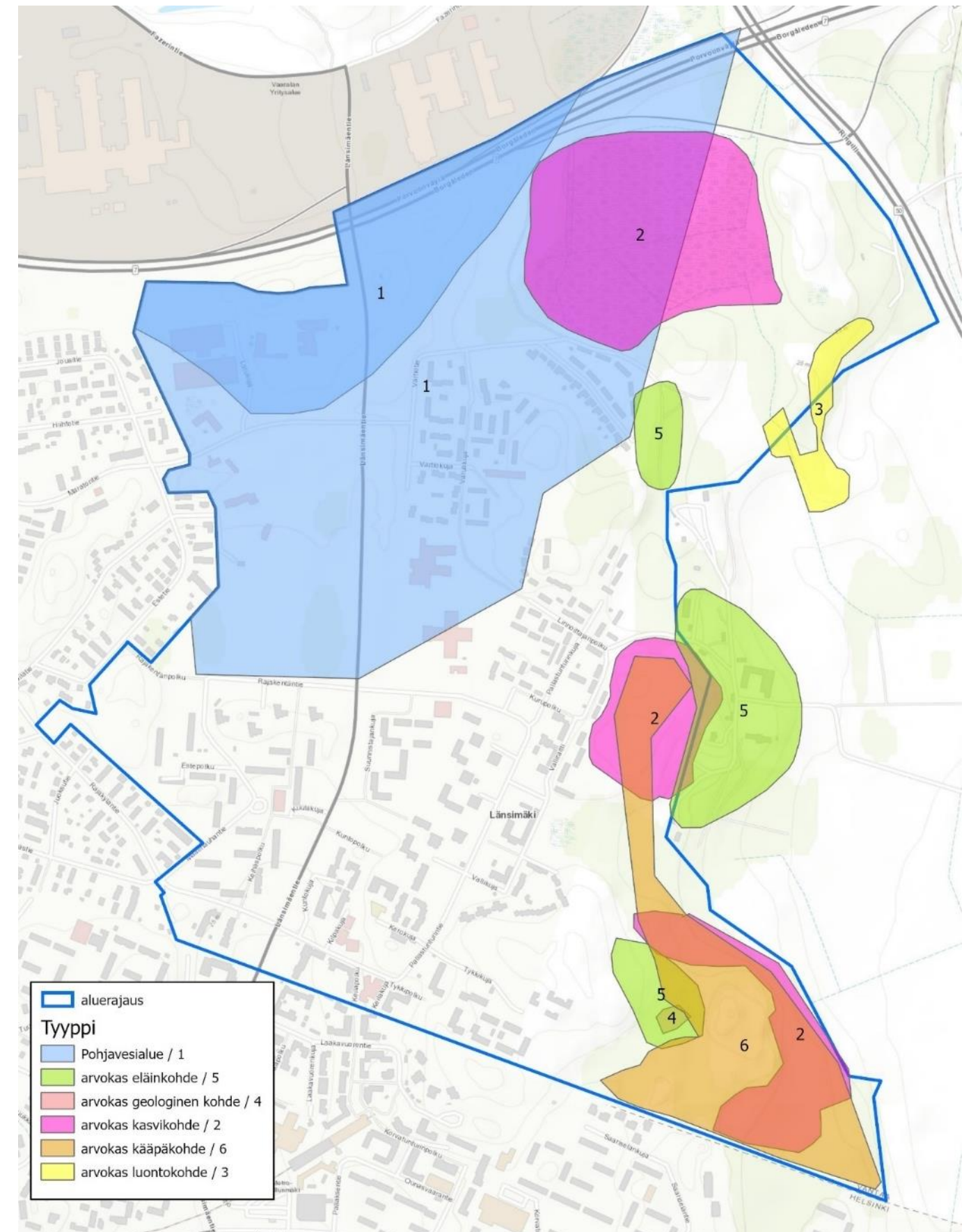
4.2.6. SUOJELLUT ALUEET JA LAJIT

Länsimäen peltujen pohjoispuolella, kuvassa 24 numerolla 3, sijaitsee suojeltu Länsimäen jalopuumetsikkö. Alue on tuoretta ja kosteaa pähkinälehtoa, osittain puron varressa ja kallioiden juurella. Kaavarunkoalueen eteläosan metsäalue (kuvassa numerolla 6 ja 2) on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäväksi alueeksi. Pohjoinen osa kaavarunkoaluetta on pohjavesialuetta (kuva 23, numerolla 1).

Kaavarunkoalueelle tehdyn luontoselvityksen yhteydessä on havaittu lahokaviosammalta kaavarunkoalueen metsäalueilla. Aihe on esitelty tarkemmin luontoselvitystä esittelevässä osiossa. Kaavarunkoaluetta ei ole määritetty liito-oravan kannalta tärkeäksi elinympäristöksi. Tosin kaavarunkoalueen pohjoispuolella olevalla Kuussillan alueella on havaittu liito-oravan papanoita ja liito-oravan esiintyvyys kyseisellä alueella tullaan tarkastamaan Kuussillan kaavarunkon työstämisen yhteydessä. Liito-oravaa esiintyy enimmäkseen läntisen Vantaan alueella, mutta sen leviäminen itäisen Vantaan alueelle on mahdollista.

Viereisessä kartassa on esitetty kaavarunkoalueella tavatut arvokkaat lajit.

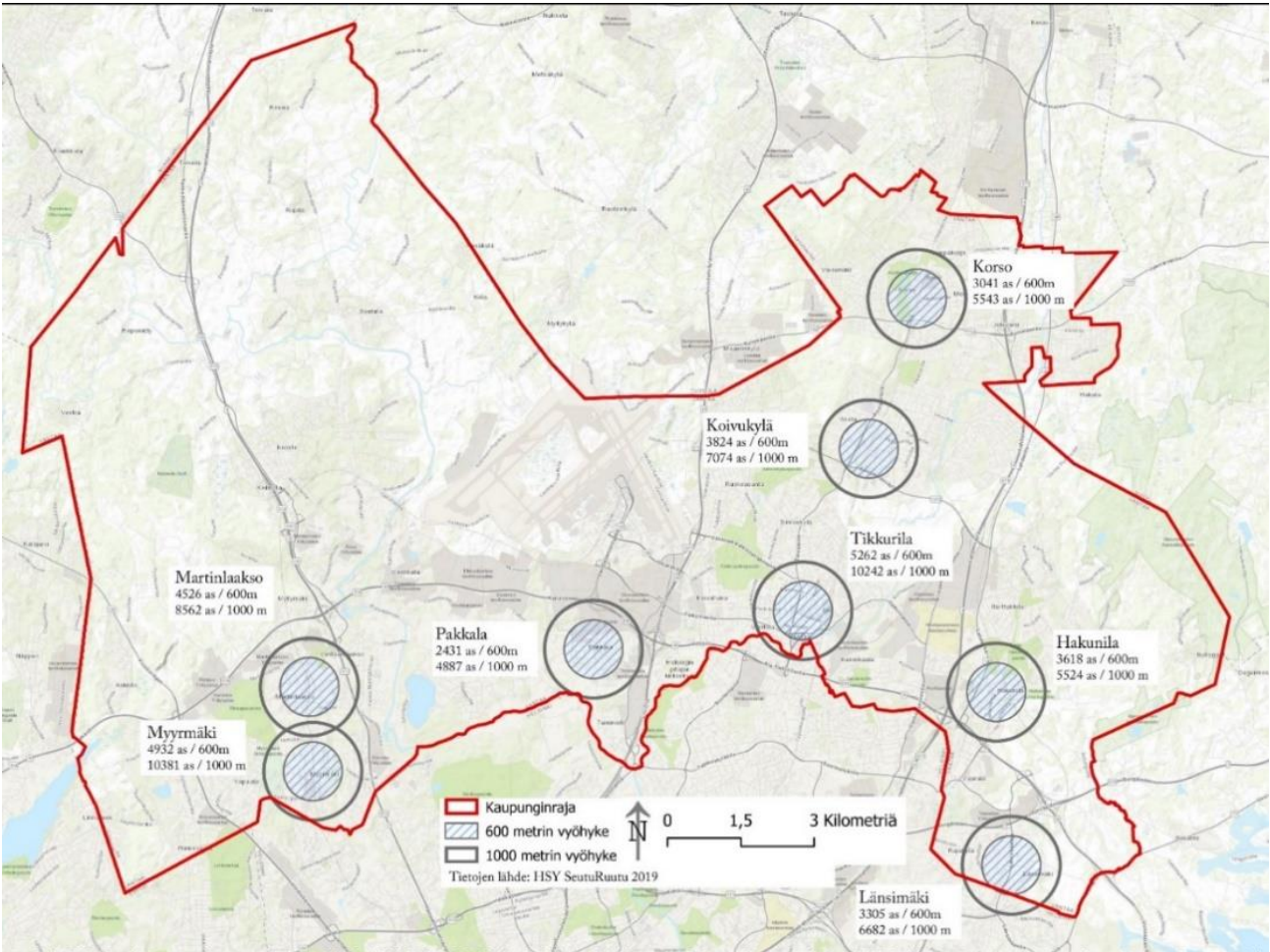
Muinaismuistolailailla suojellut alueet on esitetty rakennettua kulttuuriympäristöä käsittelevässä kappaleessa.



Kuva 24. Kaavarunkoalueella tavattavat arvokkaat eläin-, kasvi- ja vesistökohteet.

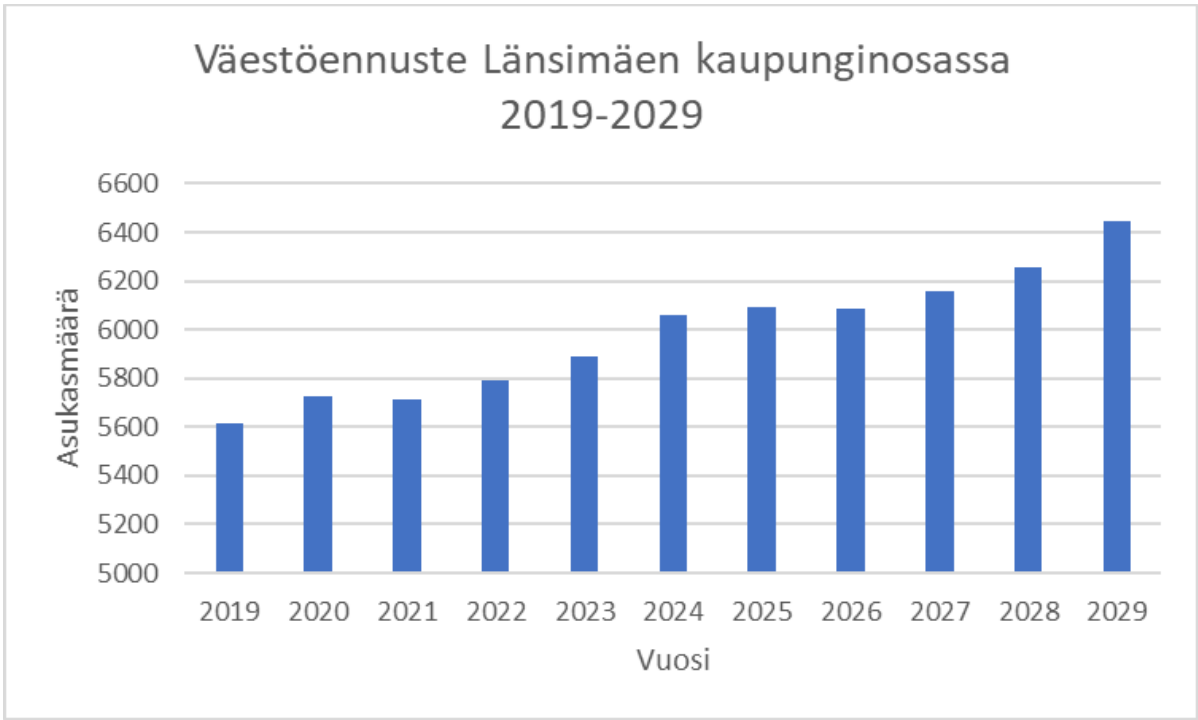
4.3.VÄESTÖN RAKENNE JA KEHITYS KAUPUNGINOSASSA

Kaavarunkoalueen keskustan asukasmäärä (600 metrin säteellä Länsimäen keskustasta) vastaa määrältään Hakunilan ja Korson keskusten asukasmääriä. (Kuva 25)



Kuva 25. Vantaan keskustan asukasmäärät 600 ja 1000 metrin säteellä keskustasta. Länsimäen asukasluvun laskuissa on huomioitu myös Helsingin puolella asuvien asukkaiden määrät, sillä keskustan vaikutusalue ulottuu myös Vantaan rajojen ulkopuolelle.

Länsimäessä oli vuoden 2019 lopulla yhteensä 5613 asukasta. Tämä on 2,5 % koko Vantaan asukasmäärästä. Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömäärän oletettu kehittyminen Länsimäen kaupunginosassa vuosina 2019-2029 (kuva 26). Väestömäärän on arvioitu lisääntyvän seuraavien 10 vuoden aikana lähes 1000 asukkaalla.



Kuva 26. Länsimäen kaupunginosan väestöennuste vuosille 2019-2029.

Sosiaalinen ympäristö

Länsimäen kaavarunkoalueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, muunkielisyys, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Länsimäen kaavarunkoalueen väestöstä suuri osa on enimmäkseen ulkomailta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Viereisessä taulukossa on esitetty Länsimäen kaupunginosan ikäryhmäjakauma (taulukko 1). Suurimmat ikäluokat ovat yli 40-vuotiaat. Lähde: Vantaan Kaupunki, Tilasto – ja tutkimustietoa Vantaasta.

Taulukko 1. Länsimäen kaupunginosan ikäryhmäjakauma.

Ikäryhmä	Määrä
0-6	475
7-17	616
18-24	462
25-29	441
30-39	978
40-64	1896
65-	1065

4.4. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

4.4.1. YHDYSKUNTARAKENNE

Suunnittelualue on osittain rakennettu. Kaavarunkoalueen ydin koostuu Länsimäen keskusta-alueesta, joka levittäytyy alueen pääväylänä toimivan Länsimäentien kummallekin puolelle. Jalankulkijoille tien molemmin puolin sijaitsevat rakennetut alueet tulevat saavutettaviksi sekä suojateiden että tien yli kulkevien jalankulkusiltojen ansiosta.

Rakennetut alueet luovat selviä klustereita alueella. Klusterien sisäpuolella rakennuskanta noudattaa pääsääntöisesti samanlaista typologiaa (katso kuvat 27 ja 30). Rakennetut alueet kuuluvat kunnallisen vesihuollon piiriin, myös hulevesien osalta.

Länsimäentien itäpuolella sijaitsee kävelykatuna toimiva kuntoreitti, joka yhdistää Pallastunturintien pohjoisosan sijaitsevan hybridirakennuksen palvelut kuntoreitin eteläosan, Pallastunturintien eteläosan, palveluihin.

Alueen halkovana elementtinä toimii Länsimäentien lisäksi myös tien viertä kulkeva voimalinja, joka vaatii huomattavan suuren aluevarauksen suoja-alueeksi kummallakin puolellaan. Parhaillaan on selvityksen alla voimalinjan kaapelointi maan alle.

4.4.2. KAUPUNKIKUVA

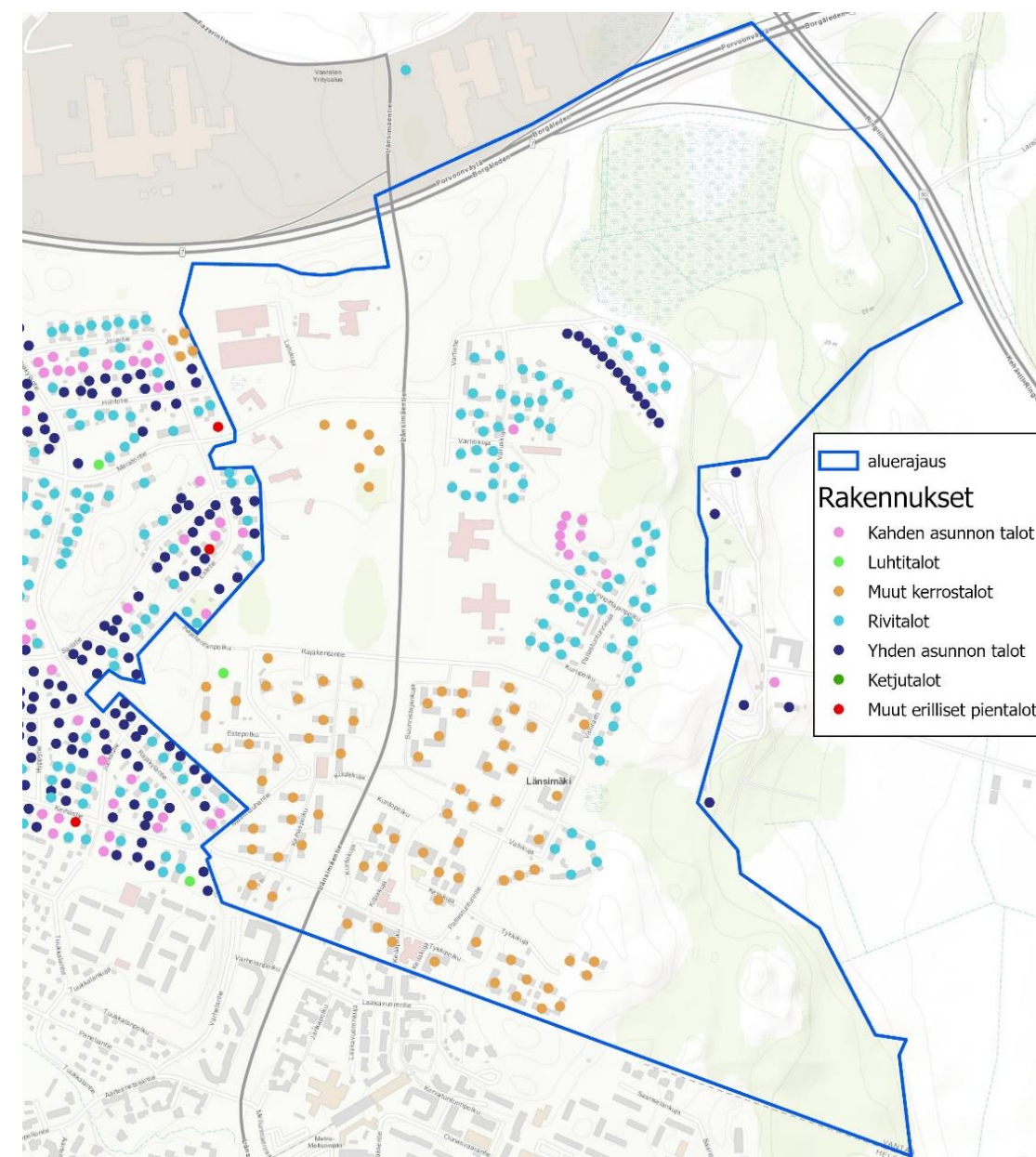
Länsimäki on yksi Vantaan tiiveimmin rakennetuista lähiöistä (Vantaan viherverkko-ohjelma). Rajakylässä asutus muuttuu pientalovaltaiseksi. Länsimäessä rakennuskanta on pääasiassa III-V -kerroksista. Tehokkaimmin rakennetut korttelit sijaitsevat Länsimäentien varressa, jossa Länsimäentien-Rajakentän tien risteyksessä sijaitsee jopa 9 kerroksisia pistekerrostaloja.

Yleiskuva kaupunkirakenteesta on Länsimäentien varrella kuitenkin melko väljä johtuen pitkästä etäisyydestä rakennusten ja tien välissä. Katukuvaa hallitsee kerrostalot ja niiden välissä olevat melko laajatkin paikoitusalueet sekä Länsimäentien viertä kulkeva voimalinja. Rajakylään päin mentäessä on melko tiiviisti

rakennettua kerrostaloaluetta, joka muuttuu Rajakylän puolella omakotitaloalueeksi. Länsimäentien itäpuolella kerrostaloalueen välistä kulkee puistomainen kävelykäytävä – kuntoraitti - alkaen Pallastunturintieltä ja jatkuen aina Mellunkylän metroasemalle asti. Itäpuoleisen kerrostaloalueen takana rakennuskanta muuttuu kaupunkipientaloiksi ja rivitaloiksi.

Kaupunkirakenteen maamerkkejä ovat koulurakennukset, kirkko ja seurakuntatalo, ostoskeskukset sekä Kuulapuistikon ympärille sijoittuvat tornitalot Rajakylän puolella. Keskeisiä kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia solmukohtia ovat Länsimäentien risteysalueet sekä asuinalueiden sisälle sijoittuvat torit ja aukiot. Kaupunkikuvan ominaispiirteitä ovat rakennettujen alueiden vastapainona säilyneet ra-

kentamattomat kalliot sekä metsäiset puistoalueet.

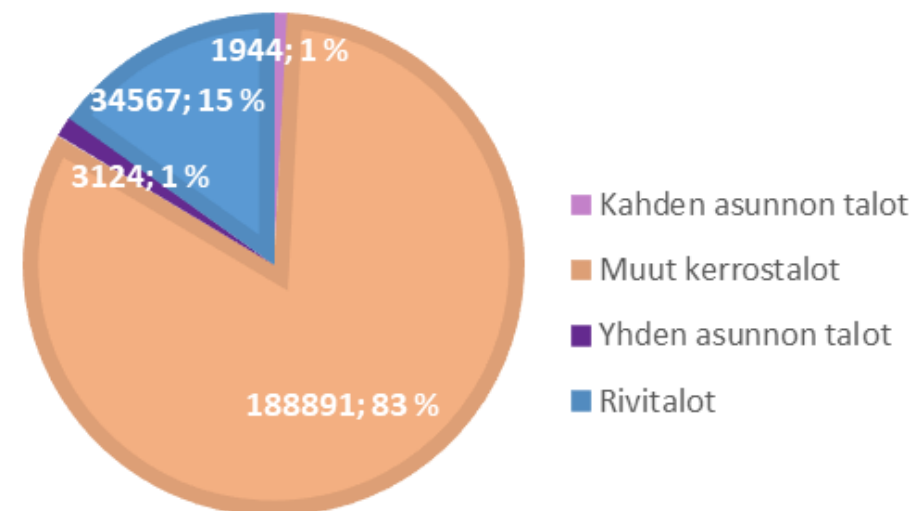


Kuva 27. Rakennustyypit kaavarunkoalueella

4.4.3. ASUMINEN

Länsimäen keskusta Länsimäentien kummallakin puolella koostuu kerrostaloista (kuva 30). Länsimäen niin sanotun keskustan pohjoispuolella on rivitaloja. Rajakylän puolella rakennuskanta on hyvin monipuolista erillispientaloista, kahden asunnon taloihin, luhtitaloihin ja rivitaloihin. Eri asumistyyppit ovat selkeästi klusteroituneita alueella, eli sekoittunutta rakennetta ei juurikaan alueella esiinny. Yhteiskerrosalan mukaan laskettuna kerrostalot vievät 83 % alueen yhteiskerrosalasta (kuva 28). Tähän lukuun ei ole laskettu mukaan vuonna 2019 valmistuneita rakennuksia. Rivitaloja on yhteensä 15 % yhteiskerrosalasta. Omakotitalot ja kahden asunnon talot käsittävät yhteensä 2 % yhteiskerrosalasta.

**ASUNTOTYYPIN JAKAUMA
YHTEISKERROSALAN MUKAAN LÄNSIMÄEN
KAUPUNGINOSASSA VUONNA 2018**

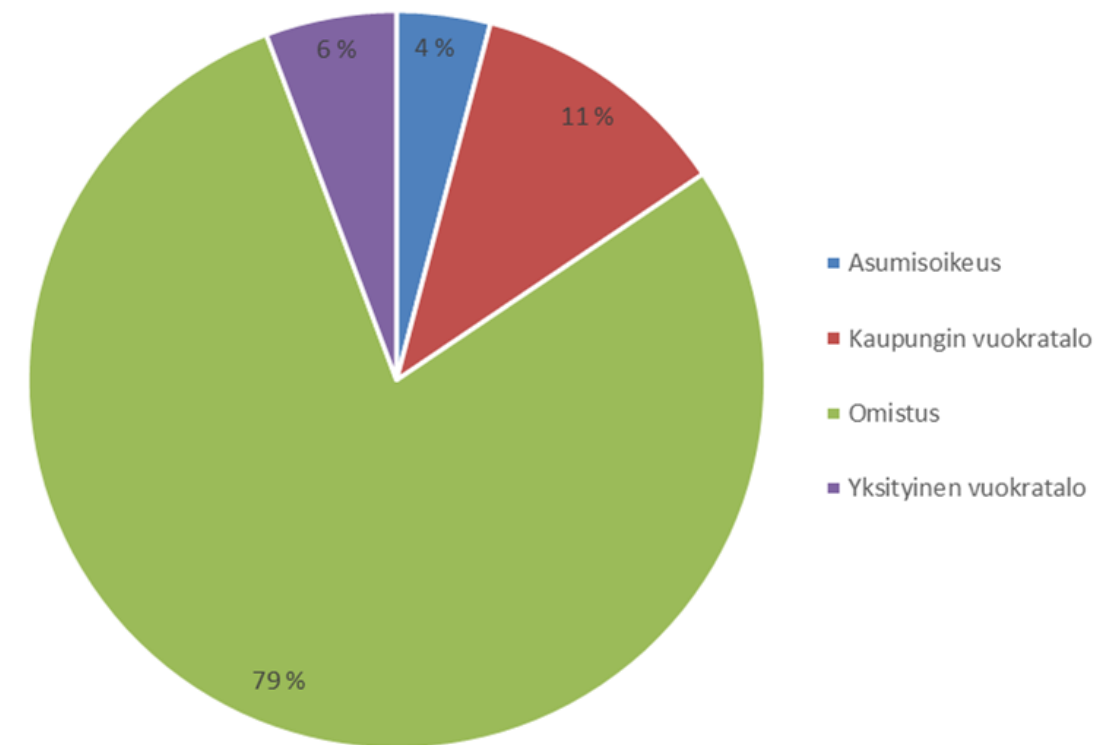


Kuva 28. Kaavarunkoalueen asuntotyyppien jakauma kerrosalan yhteismäärän mukaan.

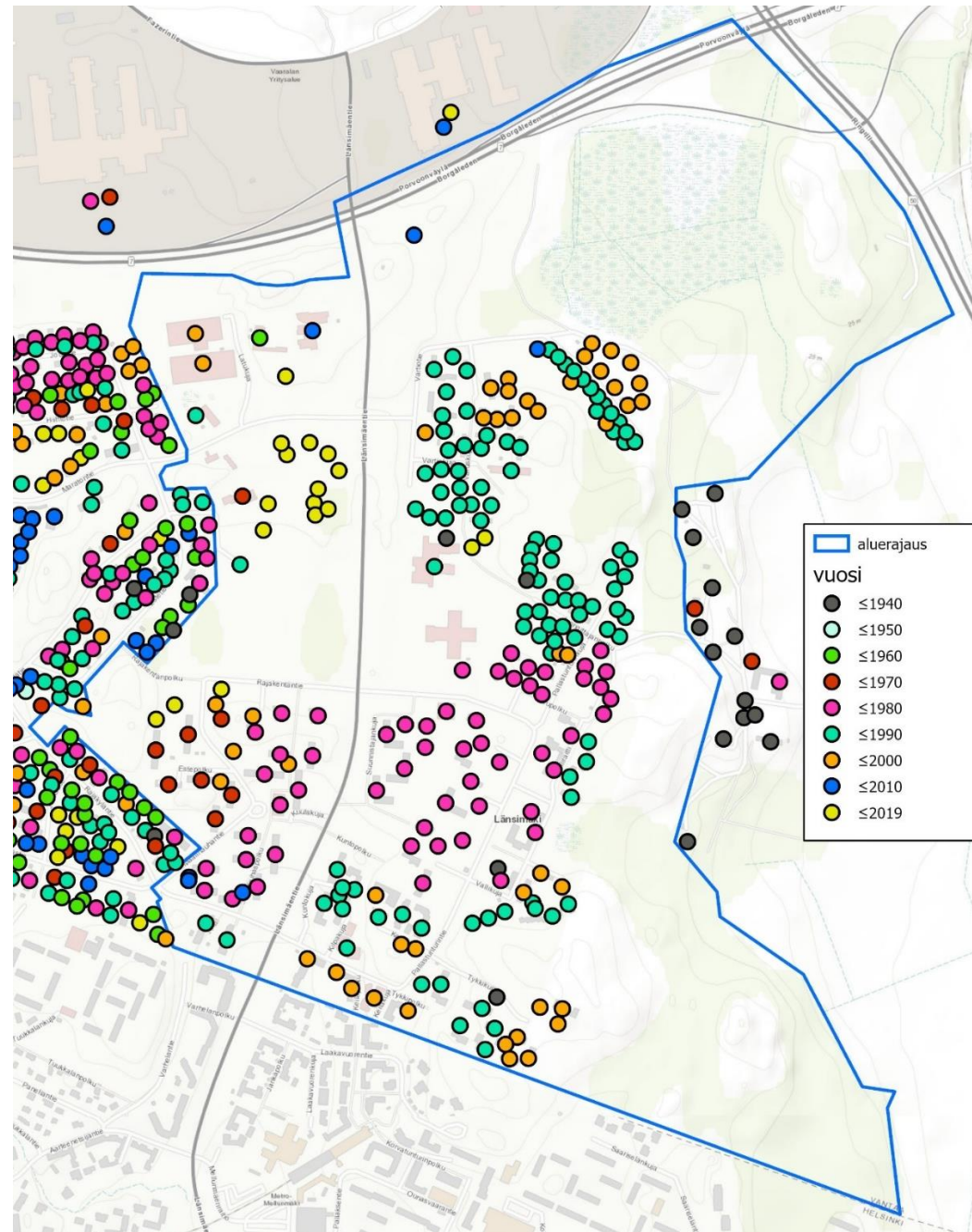
Keskustan vanhimmat kerrostalot ovat 80-luvulla rakennettuja. Uudemmat talot ovat 90-luvulta ja 2000-luvun alusta. Rivitaloalueet ovat rakentuneet 90-luvulla ja uusimmat rakennukset 2000-luvun alkupuoliskolla. Uusimmat rakennukset ovat vuodelta 2019. Rajakylän puolella rakennusten rakennusikä on hyvin vaihteleva. (Kuva 30)

Alueella sijaitsee sekä omistusasuntoja, vuokra-asuntoja sekä asumisoikeusasuntoja. (Kuva 29) Omistusasuntojen osuus alueen asuntokannasta on hyvin suuri. Myös noin puolet kerrostaloista ovat omistusasuntoja. Länsimäentien länsipuolella sijaitsee kaupungin omistamia vuokrakerrostaloja. Kaavarunkoalueen pohjoisosassa sijaitsee lisäksi kaupungin omistama vuokratrivitaloalue.

Asuntojen hallintamuotojakauma



Kuva 29. Asuntojen hallintamuotojakauma Länsimäen kaavarunkoalueella. Suurin osa asunnoista ovat omistusasuntoja.



Kuva 30. Kaavarunkoalueen ja sen läheisyyden rakennusten rakennusvuosi.

4.4.4. RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Länsisalmen kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan kulttuuriympäristöt, 2012), jonka reunalle sijoittuu Westerkullan 1600-luvulla muodostettu kartano. Kartanon rakennuskanta on pääosin 1800-luvulta. Rajakylä ja Länsimäki ovat rakentuneet Westerkullan kartanon maille.



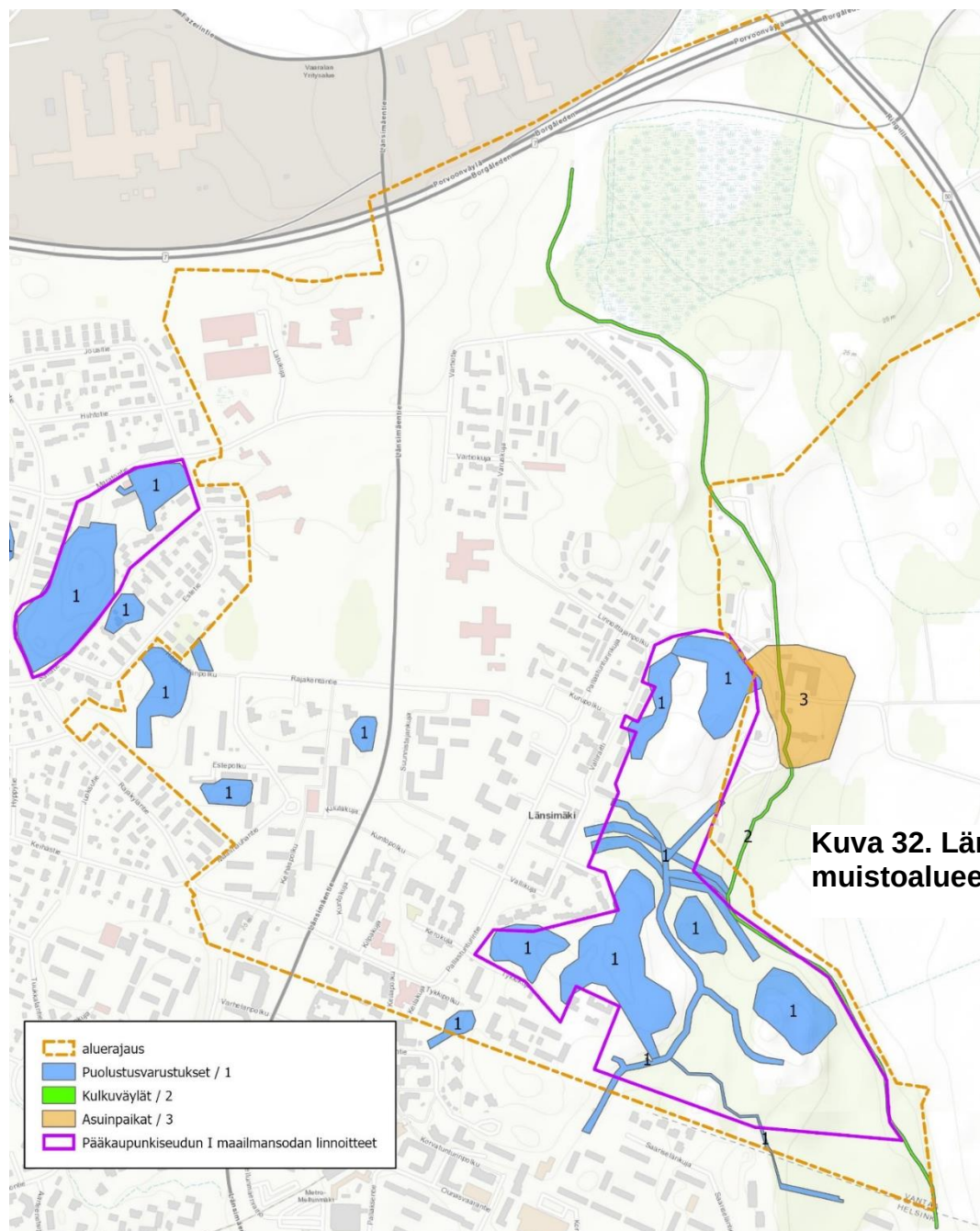
Kuva 31. Ortokuva Westerkullan kartanon alueelta vuodelta 1954.

Rajakylä ja Länsimäki ovat rakentuneet Westerkullan kartanon maille. Ortokuvassa vuodelta 1954 (kuva 31, Vampatti) näkyy Rajakylän omakotiasutusta lännessä ja Westerkullan kartano peltoineen idässä. Länsimäen kohdalla on vielä rakentamatonta metsää ja kallioita.

Länsimäen kaavarunkoalueella sijaitsee lukuisia ensimmäisen maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia kaivannoista tykkiteihin ja linnoituksiin (kuva 32). Kallioille sijoittuvat maailmasodan linnoitteet liittyvät pääkaupunkia ympäröivään Viaporin maa- ja merilinnoitukseen (RKY-kohde). Lisäksi kaavarunkoalueella kulkee historiallinen tiepohja Västersundom (Länsisalmi), Västerkulla-Mellungsby (Mellunkylä) kulkuväylä, joka on merkitty jo 1760-luvun kartassa. Alueella sijaitsee myös historiallisten asuinpaikkojen jäänteitä.

Kulttuurihistorialliset kohteet on esitetty alla olevassa kartassa ja eri kohteista on lisäksi lyhyet kuvaukset kartan alla. Tarkemmat kuvailutiedot löytyvät museovieraston rekistereistä, joihin on linkit raportin lähdeluettelossa.

Vantaan Länsimäessä sijaitsevat ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet inventoitiin osana Vantaan kaupungin Urban II -ohjelman Elävä kaupunki -hanketta. Hanke oli Vantaan kaupungin ja EU:n rahoittama. Kenttätyöt suoritettiin 14.4.-20.10.2003. Länsimäen linnoitusalue on valtakunnallisesti merkittävä Suomen ensimmäisen maailmansodan linnoittamisen historiassa. Alueella on runsaasti hyväkuntoisia tyypillisiä varustuksia sekä harvinaisia linnoituslaitteita, jotka antavat hyvän kuvan sodan aikaisesta puolustusvarustuksesta. Linnoituslaitteet muodostavat kokonaisuuden, jossa tukikohdan eri linnoituselimien toiminta, tukikohtien rakennustekniikka, hajasijoittelu (puolustusasemat,



Kuva 32. Länsimäen muinaismuistoalueet ja -tyypit.

suojavallit, piikkilankaesteet, luolat, huoltoalueet ja tieverkostot) sekä avoimien ampuma-alojen sijoittelu käyvät helposti ilmi maastossa kulkijalle.

Kohdenumero ja kuvaus

Tukikohta II:3 (Länsimäki), kohde numero 1000007673

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusasema. Kallioon louhittuja ja maahan kaivettuja taistelu- ja yhdyshautoja, jotka on tuettu osittain betonilla. Betonista taisteluhautaa 60 m. Tuli- ja tähystysasemia sekä suojahuoneita varten on kallioon louhittu 12 kuoppaa mutta työt ovat jääneet keskeneräisiksi. Rakentamisajankohta 1916-1918.

Tukikohta II:9 (Länsimäki), kohde numero 1000007694

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusasema. Kallioon louhittuja taistelu- ja yhdyshautoja, joista osa on tuettu betonilla. Betonista taisteluhautaa 25 m. Kaksi betonista konekivääriasemaa ja yksi tähystysasema. Kaksi betonista suojahuonetta.

Tukikohta II:tie (Länsimäki), kohde numero 1000007706

Ensimmäisen maailmansodan aikainen yhdystie (nk. tykkitie). Länsimäen alueella on Vantaan kaupungin puolella jäljellä vuosina 1916-1917 rakennettua mukalakivipintaista tietä noin kilometrin verran.

Tukikohta II:ura (Länsimäki), kohde numero 1000007708

Ensimmäisen maailmansodan aikaisen tukikohdan mahdollinen puhelinkaapelin keskeneräinen suojakaivanto. Lähinnä maahan kaivettu mutta osin myös kallioon louhittu, 0,5 - 1,5 m leveä ja yhteensä 450 m pitkä, suoraviivainen kaivanto, jonka syvyys on 0,4 - 1,5 m. Joissakin kohdissa ura madaltuu lähes näkymättömäksi painanteeksi. Ura alkaa puolustusasema II:7 lounaispuolelta yhdystien viereltä ja jatkuu lounaan suuntaan haarautuen kahteen samansuuntaiseen osioon. Itäpäässään urat yhdistyvät ja ne jatkuvat kaivinkoneella kaivettuun uudempaan oja-verkostoon.

Västersundom (Länsisalmi), Västerkulla-Mellungsby (Mellunkylä), kohde numero
1000010769

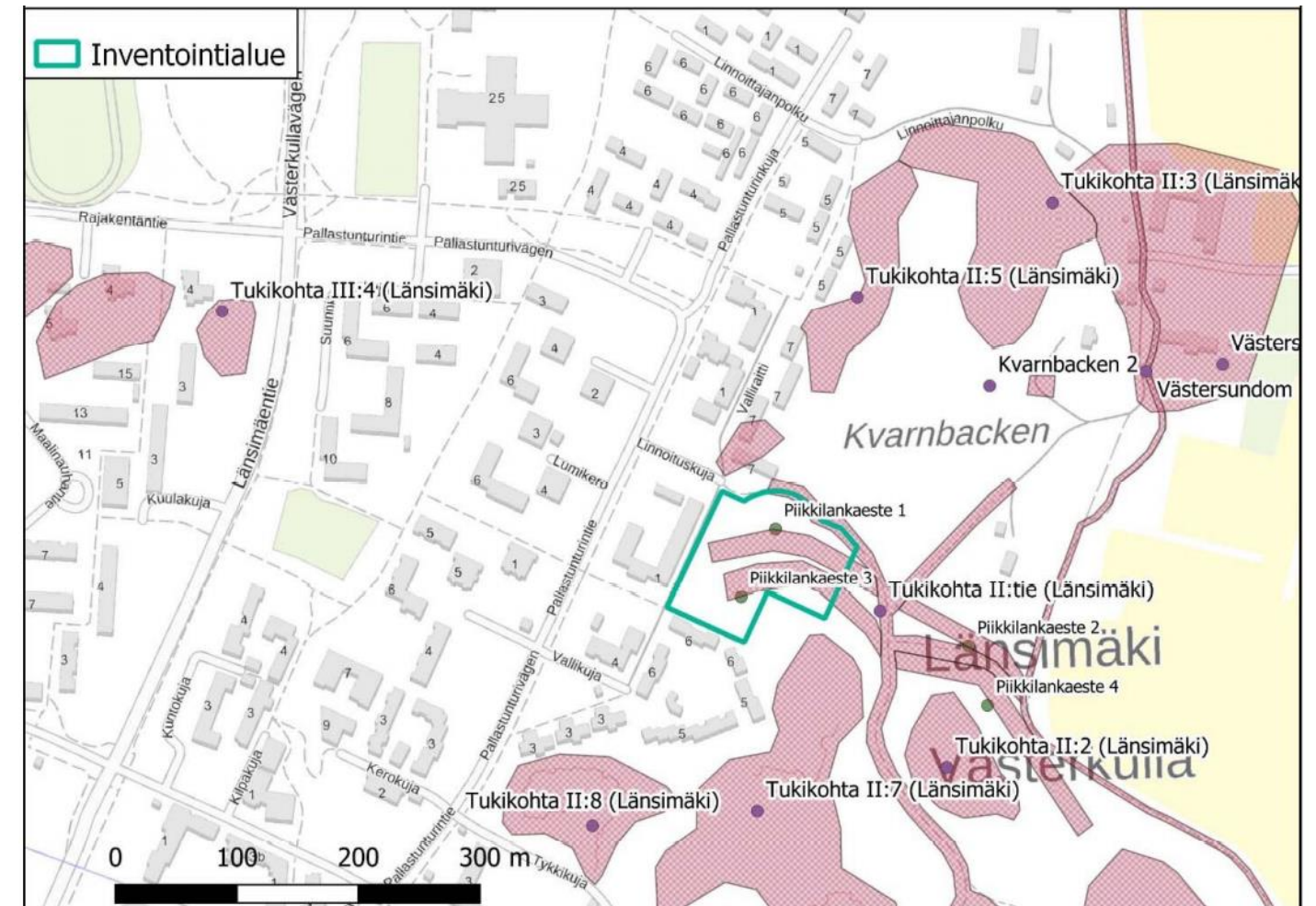
Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalle. Pellon ja metsän rajalla kulkeva tie jakaantuu nykymuodossaan kolmeen osaan: puistotie, hiekkatie ja tykkitie. Kartanon eteläpuolella tie on aluksi hyvin hoidettua hiekkapohjaista puistotietä. Puiston jälkeen alkaa käytöstä pois jäänyt, lähes täysin aluskasvillisuuden peittämä osuus. Tie erottuu loivalla rinteellä olevana noin neljä metriä leveänä penkkana, jonka sisäsivulla, ylärinteen puolella, on paikoin näkyvissä matala oja. Puistotie sulautuu saman tien käytössä pysyneeseen hiekkatieosuuteen. Hiekkatie erottuu noin 4-5 metriä leveänä ja noin 0,5 metriä korkeana ojattomana penkkana. Hiekkatie on etelässä muokattu ensimmäisen maailmansodan aikana mukulakivi- ja sorapintaiseksi tykkitiekseksi. Tykkitiellä on paikoin yli metrin korkuinen penger idässä pellon puolella.

Tarkemmat kuvaukset löytyvät museoviraston rekisteristä osoitteesta:

https://www.kyppi.fi/palveluik-kuna/mjhanke/read/asp/r_hanke_det.aspx?HANKE_ID=7274

Osoitteessa Linnoituskuja 3, Valliraitti 5, Linnoituspolku 4 sijaitsevan muinaisjään-
nöksen tarkkuusinventointi

Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut (ARKE) suoritti 27. ja 29.4. voimassa olevassa asemakaavassa merkityn Y-tontin alueelta arkeologisen tarkkuusinventoinnin (kuva 33, Laulumaa & Lehto 2021). Lisäksi 26.7. tarkastettiin vielä alueella sijaitseva kosteikko aiempien havaintojen varmistamiseksi. Kosteikko oli veden peittämä huhtikuussa, mutta heinäkuussa se oli helteiden kuivattama. Kyseiselle tontille on usein pohdittu rakennettavan uusi päiväkot, joten tontin rakennettavuus kulttuurihistoriallisten rakenteiden suhteen selvitettiin Länsimäen kaavarunkoa varten. Inventointialueelta on tunnettu ennestään piikkilankaesteiden suoja-alleja, piikkilankaesteiden tolppia, tykkitie ja tarkoitukseltaan epäselviä kaivantoja. Tarkkuusinventoinnissa selvitettiin alueen kulttuurihistorialliset rakenteet tarkemmin ja määriteltiin suojeltavan alueen raja-alue sekä tontin rakentamispotentiaali.

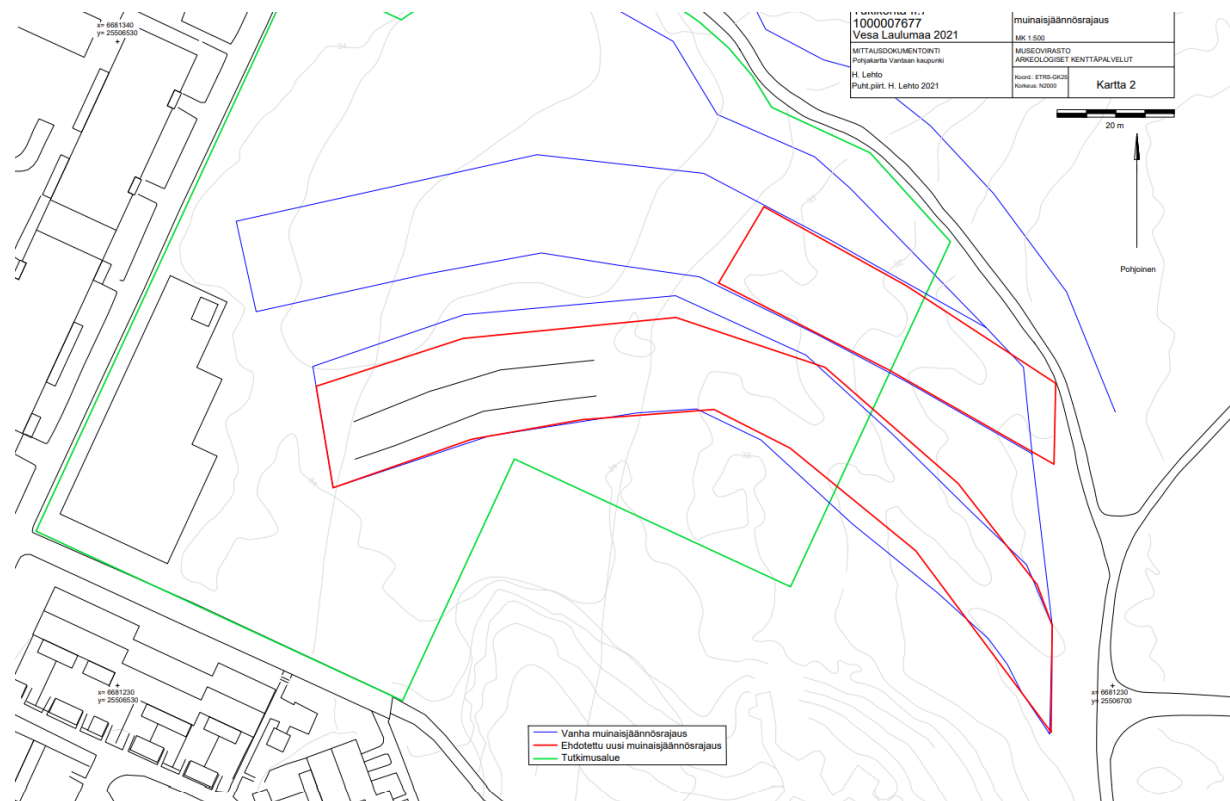


Kuva 33. Arkeologisen tarkkuusinventoinnin alue sekä ennen inventointia tiedossa olleet kulttuurihistorialliset rakennelmat. Lähde: Laulumaa & Lehto 2021.

Piikkilankaesteen 1 muinaisjäännösalueen aluerajaus ulottuu huomattavasti pitemmälle, noin 55 metriä, kuin vallia on mahdollista havaita. Jo vuoden 2003 inventoinnissakin todetaan, että valli on hävinnyt lähes näkymättömiin. Vuonna 2003 esteeseen liittyviä tolppia havaittiin 13 varmaa ja 9 mahdollista, vuonna 2021 huhtikuussa havaittiin vain yksi mahdollinen, joka osoittautui heinäkuussa tehdyssä tarkastuksessa puun kannoksi. Ilmeisesti tolpat ovat 18 vuoden aikana lahonneet tai muuten kadonneet. Piikkilankaesteen 1 aluerajausta ehdotetaan muutettavaksi niin, että aluerajaus päättyy piikkilankaesteen vallin näkyvään osaan ja läntinen osa jätetään rajauksesta pois. Perusteena on, että vallia ei maastossa ole enää erotettavissa ja esteeseen liittyvät tolpat ovat kadonneet. (Laulumaa & Lehto 2021)

Esteen 3 valli madaltuu länsipäässä, mutta on vielä jossain määrin hahmotettavissa, mutta varsinaisesta vallista ei voi enää puhua, ennemminkin kyseessä on matala kangas, joka kulkee kosteikon läpi itä-länsisuuntaisesti. Välittömästi matalan vallin eteläpuolella on säilyneitä piikkilankaesteiden tolppia. Inventoinnin aikaan kosteikko oli veden peittämä, vettä oli noin 10–30 cm. Tolppien päät näkyivät vedenpinnan yläpuolella noin 10–20 cm. Tolppia mitattiin 104 kappaletta, mahdollisesti joitakin jäi havaitsematta paikoin tiheän kasvillisuuden takia. (Laulumaa & Lehto 2021)

Inventointialueen kaakkoisosassa on matalia kaivantoja noin 20x30 metrin kokoisella alueella. Kaivannot ovat epämääräisiä, syvyydeltään noin metrin. On mahdollista, että kaivannot ovat saman ikäisiä linnoitteiden kanssa, mutta niiden muoto ei paljasta mitä varten kaivannot on tehty. Ne eivät näytä muodostavan minkään rakennuksen, kuten parakin pohjaa. On yhtä lailla mahdollista, että kaivannot ovat syntyneet vasta myöhemmin. Inventoinnin perusteella kaivantoja ei ole syytä pitää muinaisjäännöksinä.



Kuva 34. Tarkkuusinventoinnin perusteella ehdotetut uudet muinaismuistoalueiden rajaukset (punaisella), aiemmat rajaukset on esitetty sinisellä. Muinaismuistoalueiden rajaukset supistuivat tarkkuusinventoinnin myötä yli 50 % tarkastelualueella. Lähde: Laulumaa & Lehto 2021.

4.5. ULKOILU JA VIRKISTYS

Kaavarunkoalueella sijaitsee lähivirkistysmetsää, jossa kulkee ulkoilureittejä. Alueella sijaitsee koirapuisto ja leikkipuistoja. Länsimäentien länsipuolella sijaitsee erilaisia urheilupaikkoja tenniskentästä skeittipuistoon.

Kuntopuisto, Kuntoreitti sekä Kurupuisto ja Juoksuhaudanpuisto muodostavat eräänlaisen keskuspuiston Länsimäen alueelle. Puistokokonaisuus on monipuolinen; rakennettua viheraluetta ja leikkipaikkoja, aukioita, puistometsää, komeita mäntyjä ja lähimetsää. Puistoyhteys on vihreä, metsä työntyy asuinalueelle ”sormina” 1970-luvun metsäkaupunki-ideologian mukaisesti. Paikoin Kuntopuisto ja Kuntoreitti ovat kunnostuksen tarpeessa.

Kurupuisto jatkaa Kuntoreitin viheralueyhteyttä pohjoiseen, Kurupuisto on keskeinen yhteys myös koulujen ja päiväkotien kannalta. Puistossa ja koulun tontilla kasvaa isoja mäntyjä ja niittyä.

Keskuspuistomainen yhteys päättyy metsäiseen Juoksuhaudanpuistoon. Juoksuhaudanpuiston ulkoilureitti kytkeytyy sekä länteen koulujen ja kevyenliikenteen sillan kautta Rajakylän liikuntapuistoon että itään kehitettävään yhteyteen Länsisalmen suuntaan.

Myllymäki juoksuhautoineen ja avokallioineen on hieno kokonaisuus. Kaivannot liittyvät I maailmansodan laajempaan puolustusvarustukseen, jotka levittäytyvät Länsimäen ja Rajakylän kallioalueille. Juoksuhauda-alueet kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristörajaukseen (RKY) ja ovat muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja. Kalliolla on myös hienoja mäntyjä, kalliokasvillisuutta ja reunamilla mm. lehtomaista metsää (luo-alueita). Myllymäen alueelle on laadittu puistosuunnitelma, jonka pohjalta on toteutettu opastaulut ja kaivantoja ylittävät sillat.

Rajakylän liikuntapuistoa on peruskorjattu ja kehitetty viime vuosina. Alueelle on toteutettu mm. uusi tekonurmikenttä sekä pienpelikentät. Liikuntapuistosta on suunniteltu uusi ulkoilureitti- ja latuyhteys Sompapuiston ja Latupuiston kautta pohjoiseen, josta jatkuisi tulevaisuuden tavoiteyhteys Vaaralan kautta Ojankoon,

Hakunilaan ja Sipoonkorpeen. Kts. Myös Viherverkosto, viheralueet ja puistot sekä yhteydet.

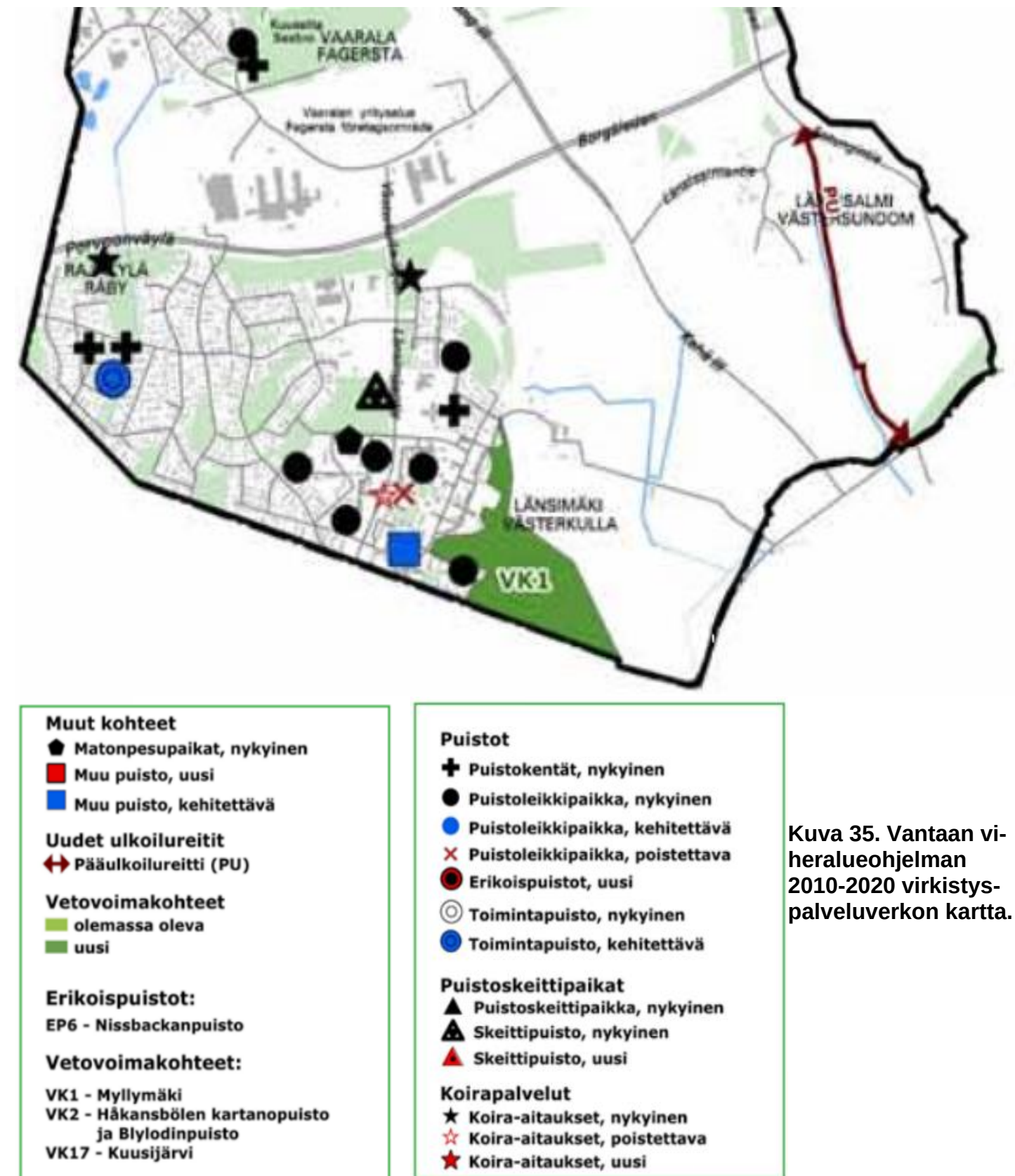
Vantaan viheralueohjelma 2010-2020

Vantaan viheralueohjelmassa on tarkasteltu koko Vantaan laajuudelta muun muassa viheralueiden ja virkistyspalveluiden, kuten leikkipaikkojen, saavutettavuutta. Länsimäen kaavarunkoalueella sijaitsee 6 leikkipaikkaa, yksi koirapuisto, urheilupuisto ja skeittipaikka sekä suojeltu Myllymäen viheralue, jolla sijaitsee linnoitusrakenteita (kuva 35). Lisäksi Rajakylän puolella lähellä Porvoonväylää sijaitsee Rimapuiston koirapuisto, kuin myös Vaaralassa Metsätien läheisyydessä.

Ohjelma-aikana 2010-2020 on kehitettäväksi alueeksi merkitty Myllymäen linnoitusalue, jonka toteutusta jatketaan ohjelmakaudella rakentamalla muun muassa ulkoilureitistöä. Ohjelmassa on mainittu Kuntopuiston toteutuksen viemisestä loppuun. Poistettaviksi palveluiksi on mainittu Kuntopuiston viereisellä Y-tontilla sijaitseva leikkipaikka ja koirapuisto, jotka keväällä 2020 tehdyn maastokäynnin yhteydessä on todettu poistetuiksi.

Nykytilanteessa kaavarunkoalueella on hyvä saavutettavuus virkistyspalveluihin. Alla olevassa kartassa (kuva 36) on esitetty kaavarunkoalueella sijaitsevat palvelut alueina ja niitä vastaavat saavutettavuusalueet. Saavutettavuusalueet on laskettu käyttäen viheralueohjelmassa mainittuja saavutettavuusetaisyyksiä:

- Viheralueet 300 m
- Leikkipuistot 500-650 m
- Koirapuistot 1,5 km
- Urheilu/toimintapuistot 2 km
- Skeittipuisto 3 km



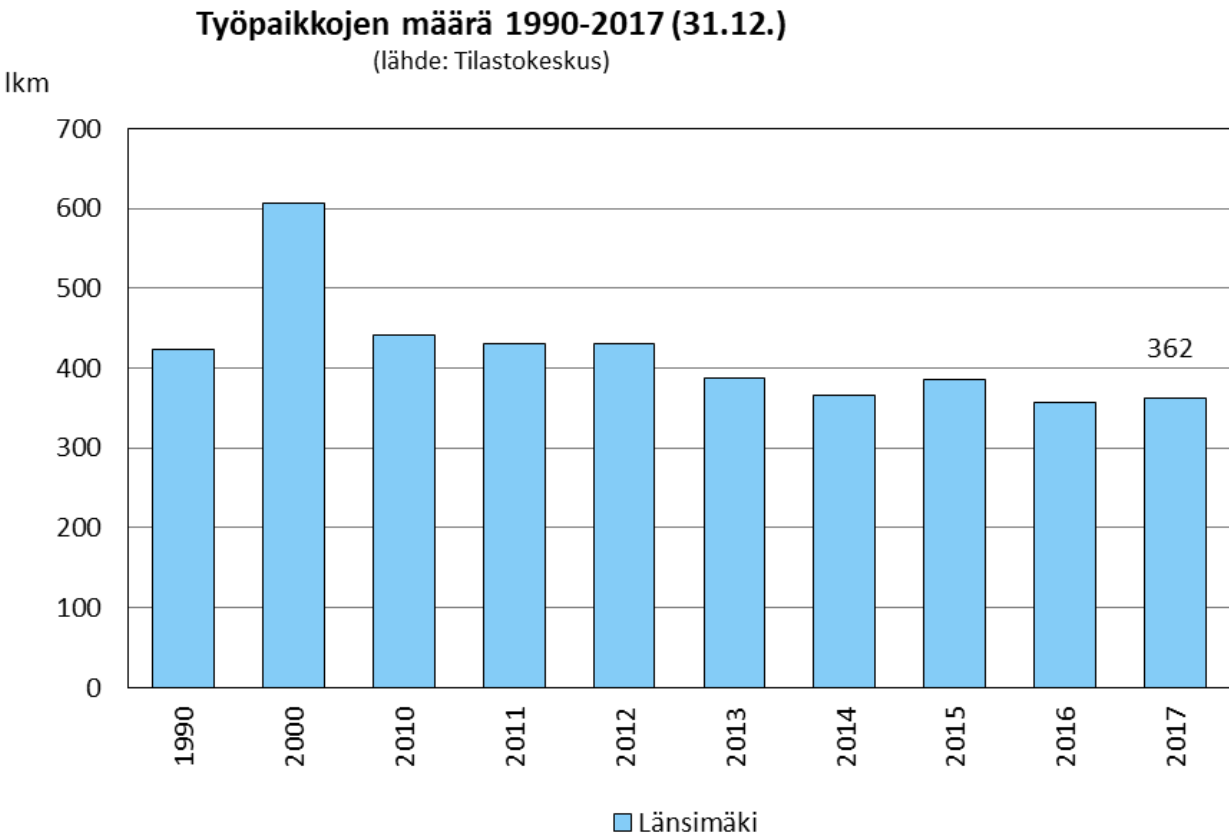
Kuva 35. Vantaan viheralueohjelman 2010-2020 virkistyspalveluverkon kartta.



Kuva 36. Virkistysalueiden, ja -palveluiden saavutettavuus kaavarunkoalueella.

4.6.PALVELUT JA TYÖPAIKAT

Länsimäen kaupunginosassa oli vuoden 2017 lopulla 362 työpaikkaa (kuva 37). Tämä on 5 % Hakunilan suuralueen työpaikoista (6726 työpaikkaa vuoden 2017 lopulla). Suuria heilahduksia työpaikkojen määrässä ei ole näkynyt vuodesta 2010 lähtien. Taulukossa on huomioitava, että ensimmäiset 3 palkkia kuvaavat 20 vuoden ajanjaksoa, ja siitä seuraavat palkit kuvaavat vuosittaista muutosta työpaikoissa. Suurimmat toimialat ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, muut toimialat, koulutus sekä rakentaminen (kuva 38). Kaupunki on merkittävä työnantaja alueella.



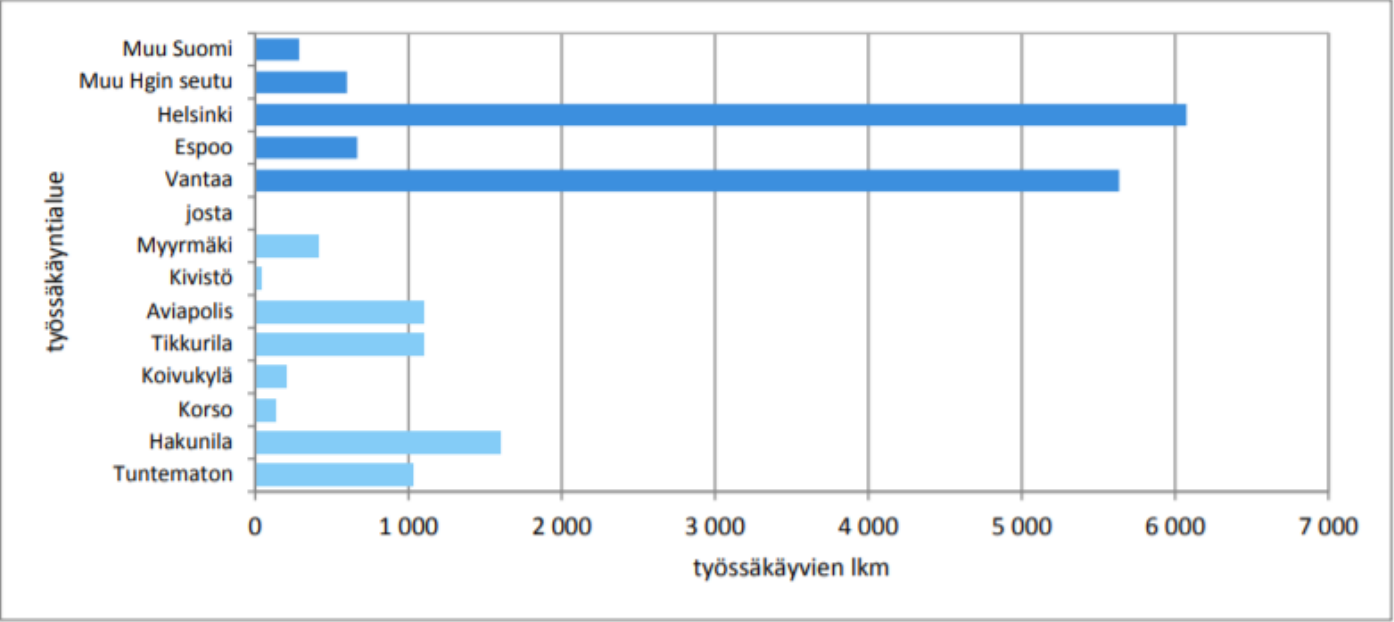
Kuva 37. Länsimäessä sijaitsevien työpaikkojen määrä vuosina 1990-2017. Vuoden 2017 lopussa työpaikkoja on ollut 362 kappaletta.



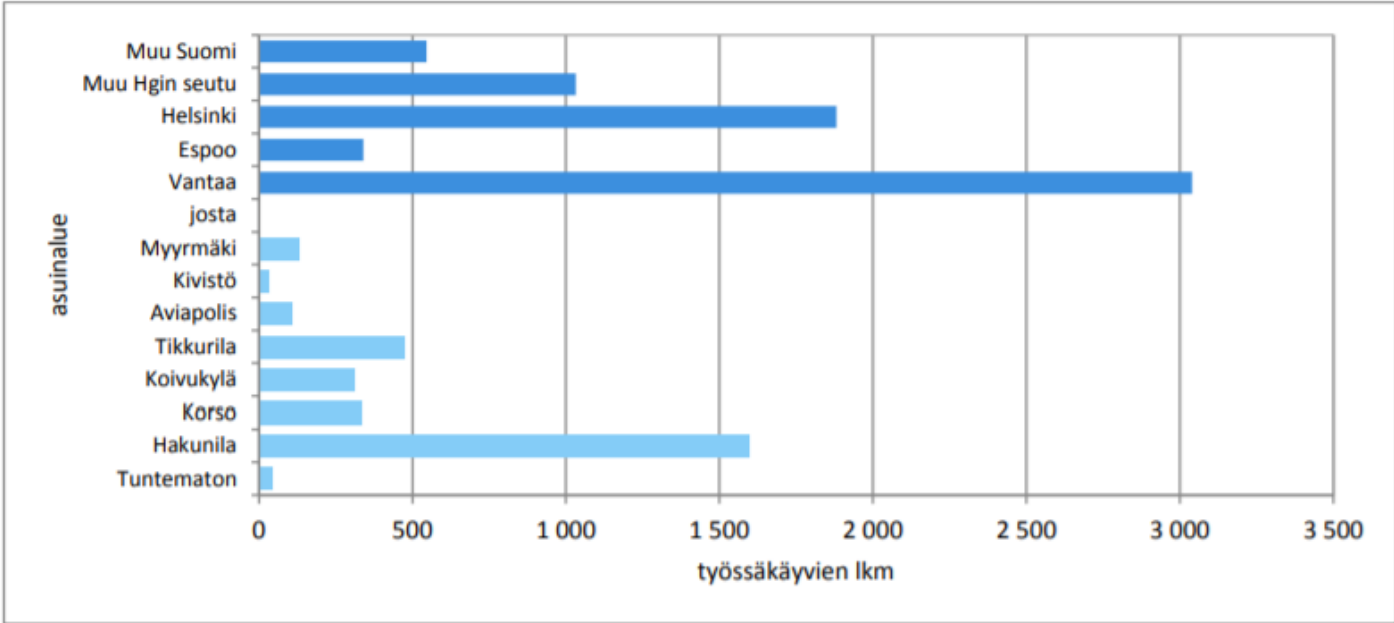
Kuva 38. Työpaikkojen määrä Länsimäen kaupunginosassa toimialoittain vuoden 2017 lopulla.

Kuvassa 39 on esitetty Hakunilan suuralueella asuvien henkilöiden työssäkäyntialue. Hakunilan suuralueelta noin 50 % lähtee töihin Helsinkiin, 46 % työskentelee Vantaalla, jokunen prosentti Espoossa ja muualla Helsingin seudulla sekä muualla Suomessa. Vantaalla työskentelevistä suurin osa työskentelee Hakunilan suuralueella, Tikkurilassa ja Aviapoliksessa. Myyrmäki nousee myös tilastosta esille. 1000 henkilöä työskentelee tuntemattomalla suuralueella.

Hakunilan suuralueella työskentelevien asuinpaikka on suurimmilta osin Vantaa, mutta myös Helsingistä tullaan Hakunilaan töihin (kuva 40). Muulta Helsingin seudulta saapuu noin 1000 henkilöä, muualta Suomesta noin 500 henkilöä ja Espoosta noin 350 henkilöä. Vantaalla asuvista suurin osa Hakunilan suuralueella työskentelevistä asuu Hakunilassa, noin 1500 hlö. Hakunilan suuralueelle tullaan myös Tikkurilasta, Koivukylästä ja Korsosta.



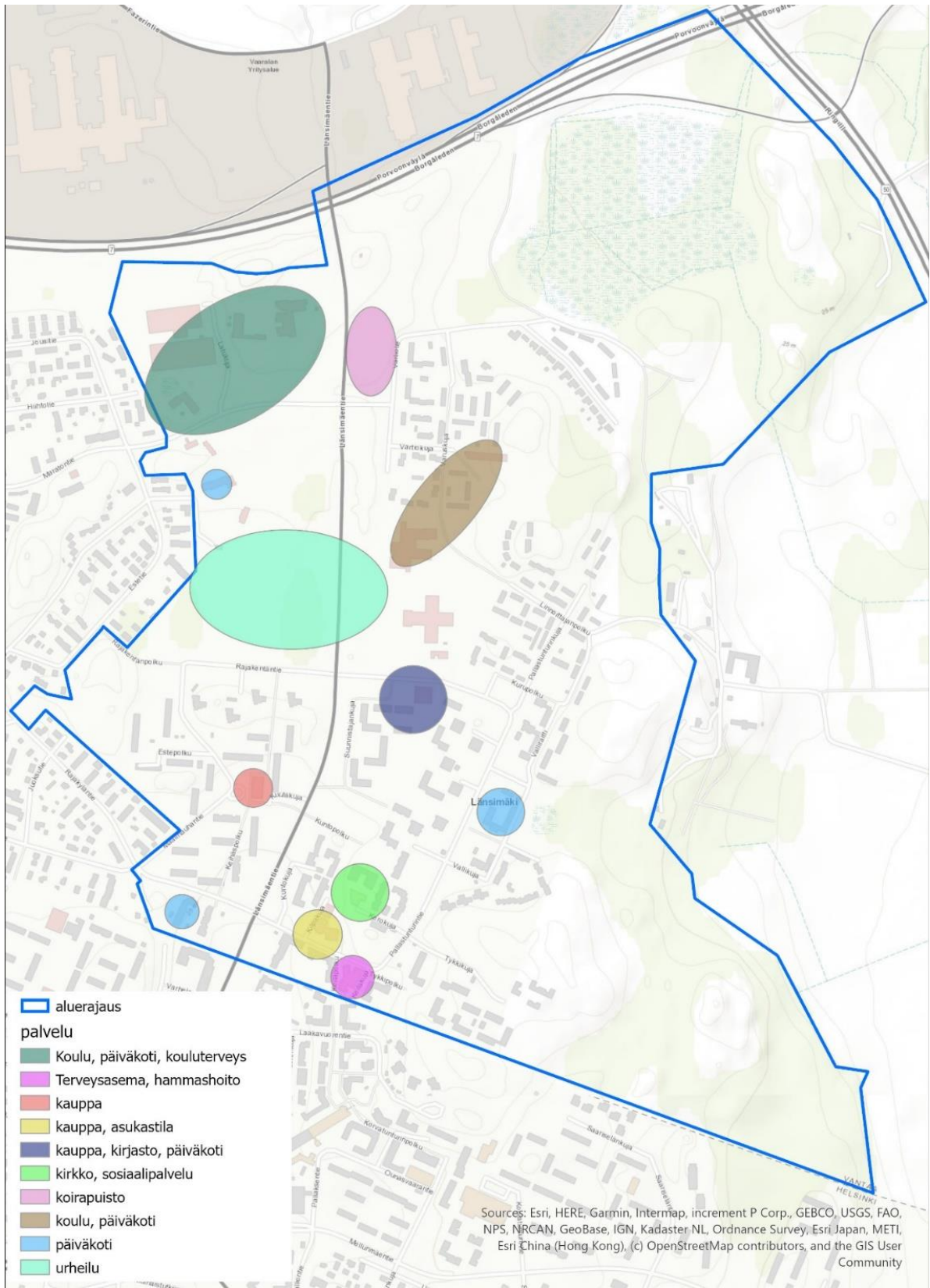
Kuva 39. Hakunilan suuralueella asuvien työllisten työssäkäyntialue 31.12.2014. Lähde: Vantaan kaupunki 2017.



Kuva 40. Hakunilan suuralueella työssäkävien asuinalue 31.12.2014. Lähde: Vantaan kaupunki 2017.

Kaavarunkoalueella sijaitsevat julkiset palvelut ovat hajautuneita. Alueella nykyisin sijaitsevat palvelut on esitetty kuvassa 41. Alueella sijaitsee kaksi koulua (lilat ympyrät), joiden yhteydessä on myös kouluterveyspalveluita. Länsimäen koulun yhteydessä toimii myös neuvola, jota ollaan kuitenkin siirtämässä muualle. Alueella toimii kolme päiväkotia (vaalean lilat ympyrät). Kauppoja (vaalean vihreät

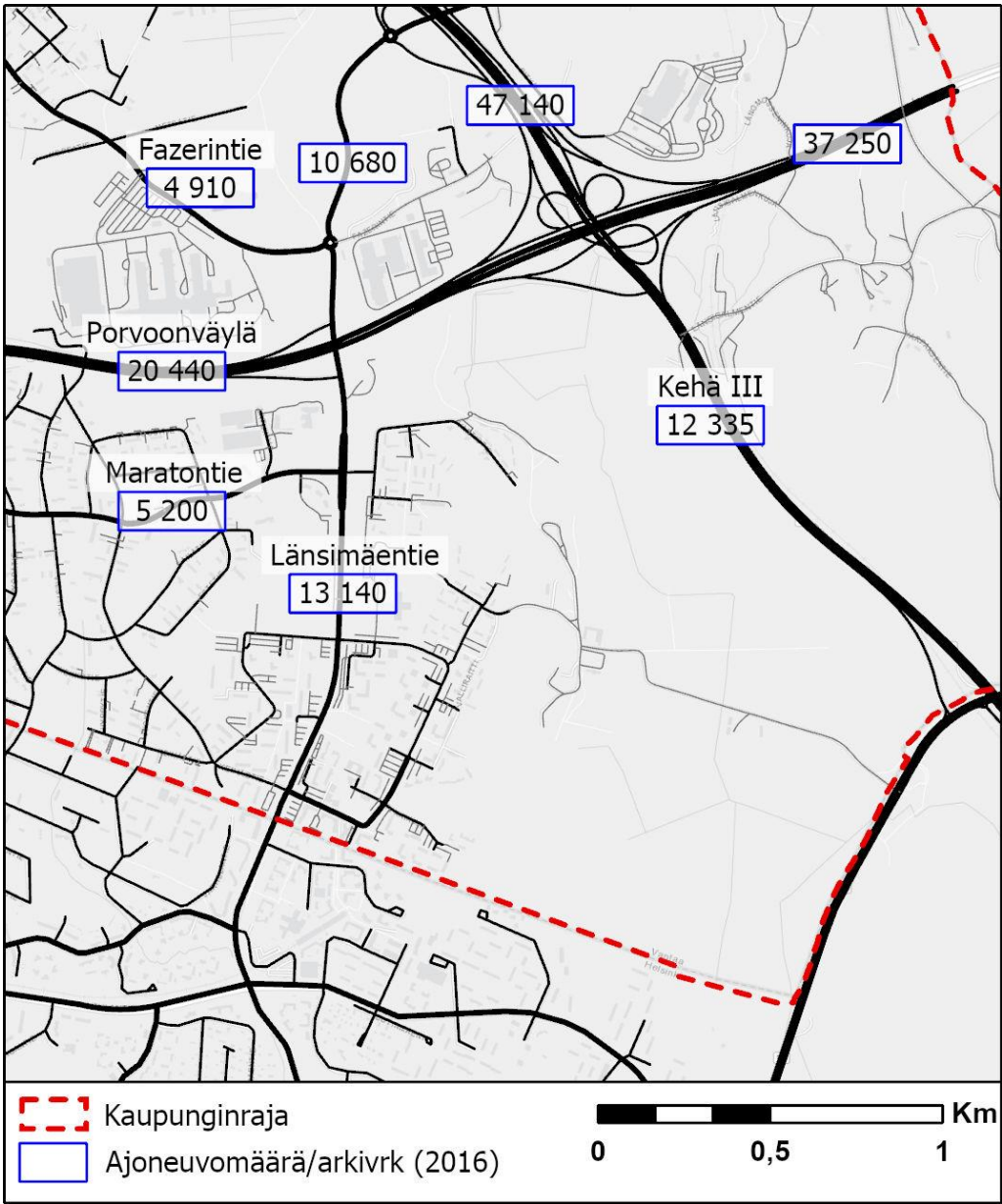
ympyrät) on niin ikään kolme. Kuntopuiston pohjoisosassa kauppa sijaitsee hybridirakennuksessa, joissa sijaitsee myös asukastila ja kirjasto.



Kuva 41. Palvelut kaavarunkoalueella.

4.7.LIIKENNE

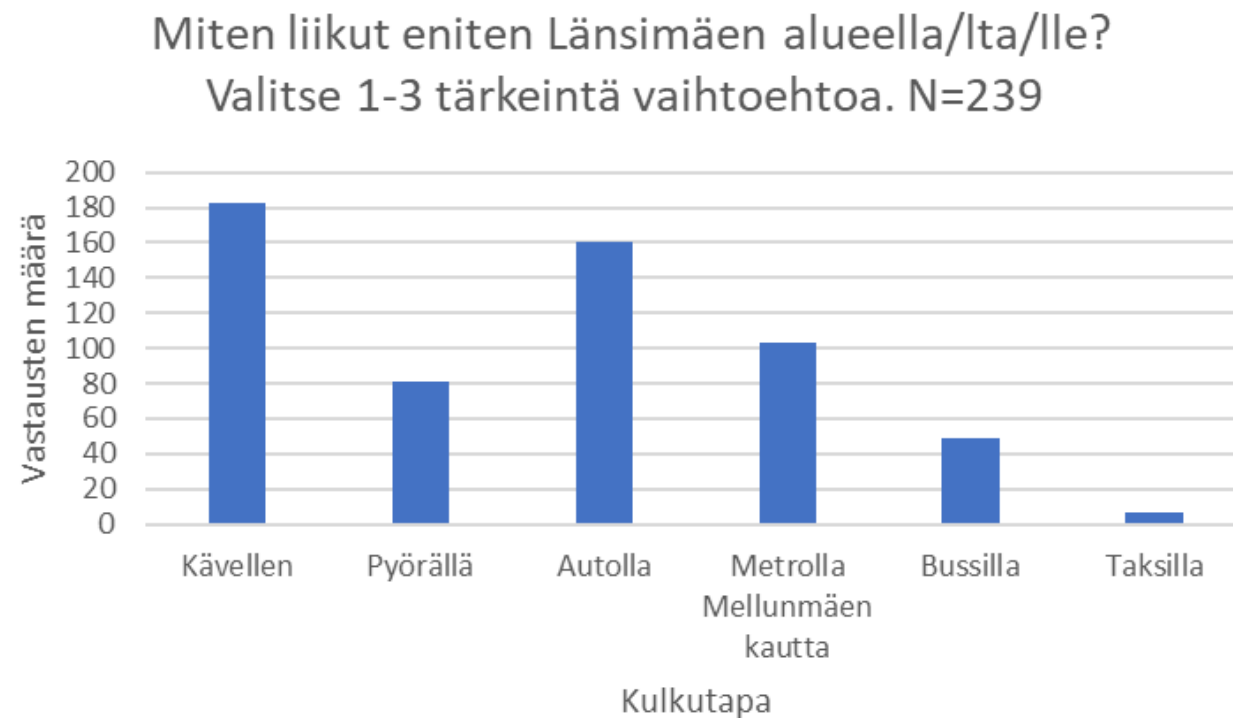
Suunnittelualuetta rajaavat Porvoonväylä (pohjoinen) ja Kehä III (itä) ja sen läpi kulkee Länsimäentie (kuva 42). Suunnittelualueen pääväylänä toimii Länsimäentien lisäksi Maratontie. Liikennemäärät on esitetty kuvassa. Esitetyt liikennemäärät ovat vuodelta 2016. Länsimäentieltä on rekisteröity keskimäärin 13140 ajoneuvoa, Maratontieltä 5200 ajoneuvoa, Porvoonväylältä 20440 ja Kehä III:lta 12335 ajoneuvoa.



Kuva 42. Kaavarunkoalueen ja sen läheiset päätiet ja muut ajoväylät.

Länsimäen asukaskyselyssä, joka järjestettiin touko-kesäkuussa 2020, kerättiin lähtötietoja alueella asuvilta ja siellä käyviltä ihmisiltä. Vastauksia kyselyyn saatiin 581 kappaletta. Kyselyn tulokset on julkaistu 1.12.2020 Länsimäen kaavarungon sivuilla.

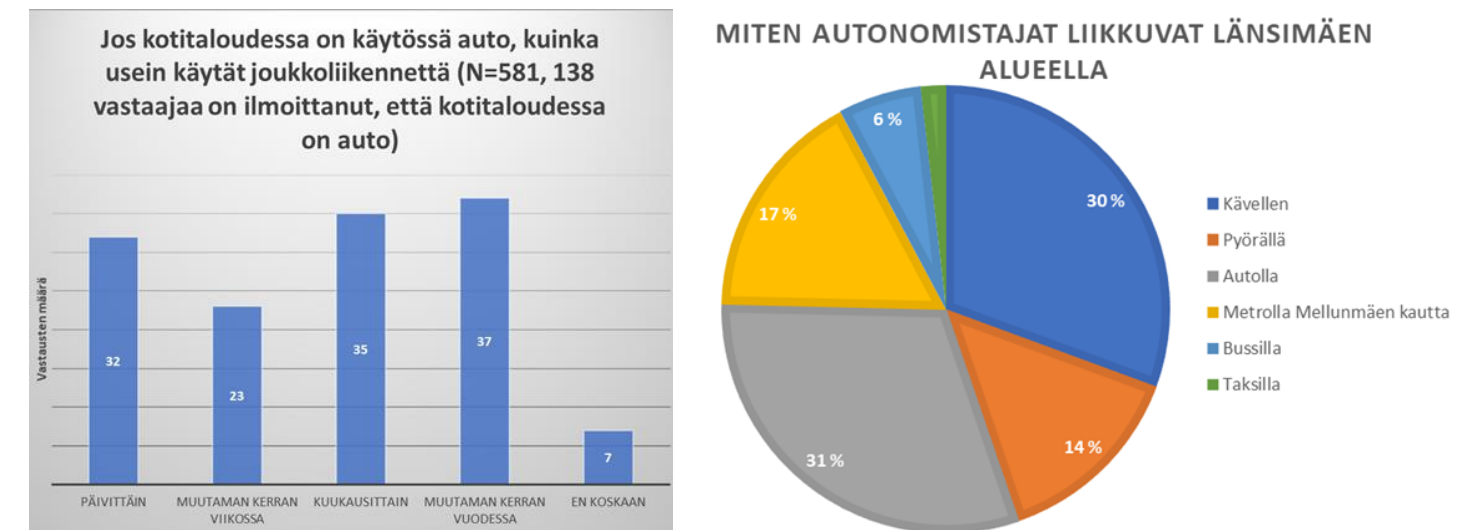
Kyselyn mukaan Länsimäen alueella, alueelta ja alueelle kuljetaan pääsääntöisesti kävellen (noin 30 % vastauksista) (kuva 43). Henkilöautoa käyttää noin 27 % vastanneista, pyörää käyttää liikkumiseen 17 % vastanneista ja joukkoliikennettä käyttää 17 % vastanneista. Vastaajat ovat voineet ilmoittaa 1-3 pääasiallista liikkumistapaa tämän kysymyksen kohdalla. HSL:n liikkumistutkimus & Vantaa liikenne 2018 -selvityksen mukaan (Vantaan kaupunki 2018) Vantaan kulkutapaosuuksista henkilöauton käyttö on koko Vantaan laajuudella 45 %. Kävellen ja pyörällä kulkee kyseisen selvityksen mukaan 34 % Vantaan asukkaista ja julkista liikennettä käyttää 20 % asukkaista. Verrattuna koko Vantaan liikkumisosuuksiin Länsimäessä käytetään vähemmän henkilöautoa ja liikutaan enemmän kävellen ja pyörällä verrattuna koko Vantaan vastaaviin lukuihin.



Kuva 43. Kulkutapaosuudet Länsimäen alueella.

Vastaajista 138 ilmoittaa omistavansa oman auton. Autonomistajien muista liikkumistavoista 30 % liikkuu Länsimäessä kävellen ja 14 % pyörällä. Kolmasosa,

31 % käyttää omaa autoa, ja neljäsosa joukkoliikennettä (kuva 44). Autonomistajista 32 käyttää julkista liikennettä päivittäin, 23 muutaman kerran viikossa, 35 kuukausittain ja 37 muutaman kerran vuodessa. Vastaajista 7 ei käytä julkista liikennettä ollenkaan.

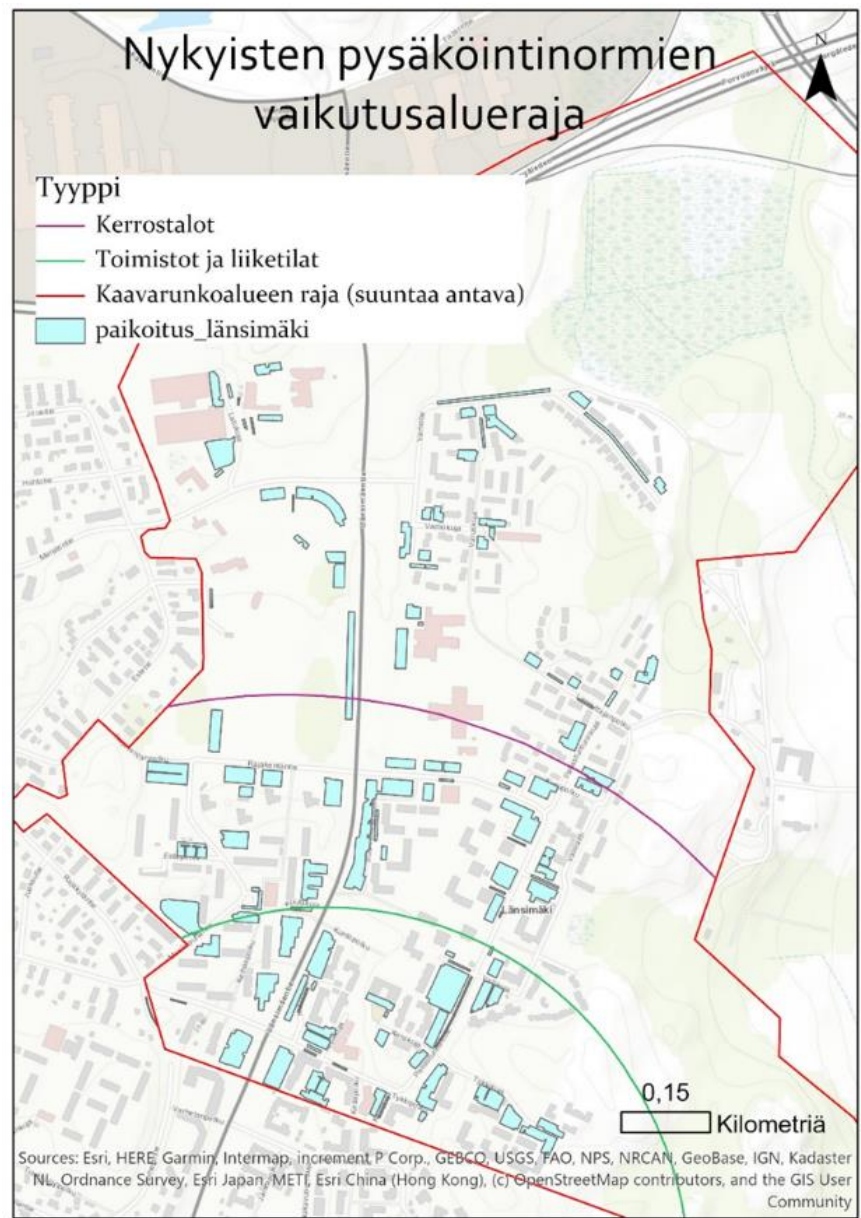


Kuva 44. Autonomistajien joukkoliikenteen käyttö ja liikkuminen Länsimäen alueella.

4.7.1. PYSÄKÖINTI

Länsimäen kaavarunkoalueelle toteutettiin kesällä 2020 pysäköintiselvitys. Selvityksessä selvitettiin pysäköintipaikkojen nykytilanne ja käyttöasteet. Lisäksi tutkittiin Vantaan ratikan vaikutusta pysäköintinormiin. Länsimäen pysäköintiä on tutkittu aiemmin vuosina 1983, 1998 ja 2000, ja kaikkina tutkimusvuosina autopaikanormi Länsimäen alueella on pysynyt samana. Myös autopaikkojen käyttöaste on kaikkina tutkimusvuosina ollut lähellä samaa, eli ± 70 %. Autopaikkaratkaisut on toteutettu maan tasalle, eikä asemakaavassa osoitetuille kansille. (Länsimäen pysäköintiselvitys 2020)

Tällä hetkellä Länsimäen kaavarunkoalueella kerrostalojen paikoitusnormi jakautuu alueella kahtia. Kerrostalojen paikoitusnormi jakautuu etelä- ja pohjoispuoliksi suurin pirtein Kurupolun ja Rajakentäntien kohdalta (kuvassa 45 lila kerrostaloalueen viiva). Länsimäen kaavarunkoalue kuuluu toimisto- ja liiketilojen mitoitusohjeen pohjalta vyöhyke 3:een. Myös toimisto- ja liiketilojen paikoitusnormin osalta kaavarunkoalue jakautuu kahtia, etelä- ja pohjoispuoleen, mutta eri kohdasta, kuin kerrostalojen paikoitusnormi. (Länsimäen pysäköintiselvitys 2020)



Kuva 45. Nykyinen pysäköintinormi Länsimäen alueella.

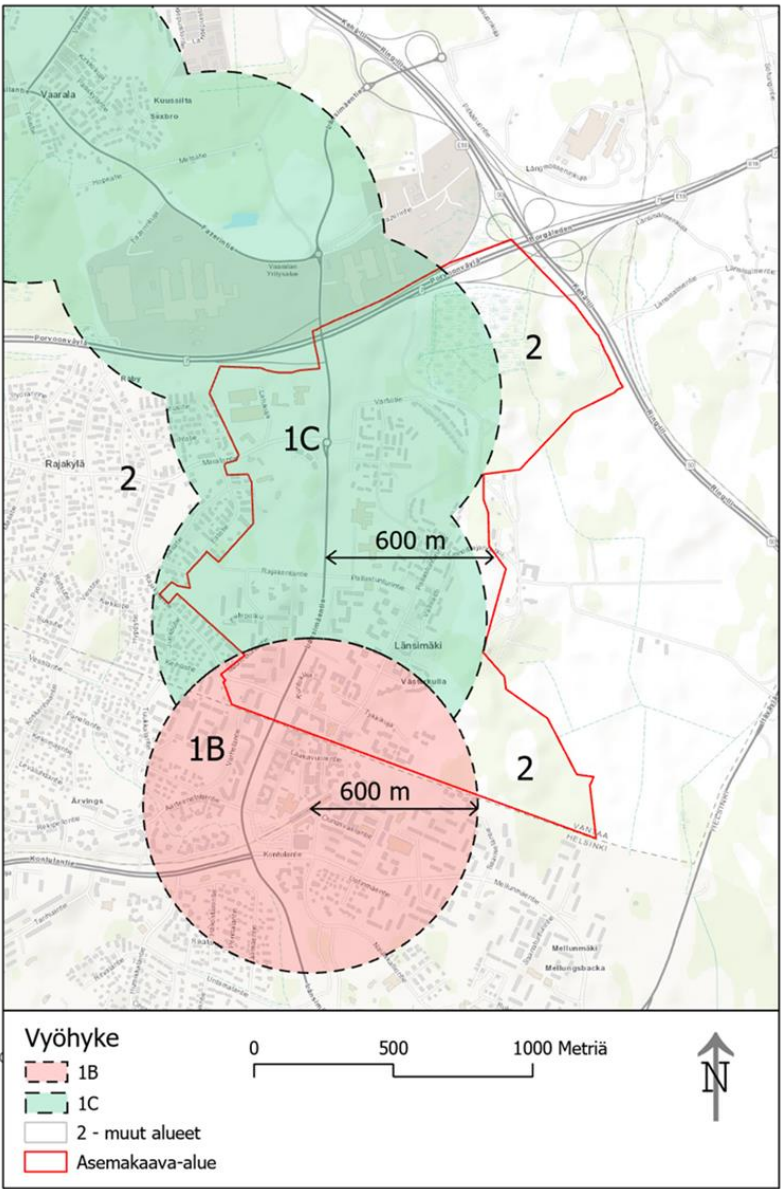
Taulukko 2. Voimassa olevien kaavojen mukaiset autopaikkanormit vuonna 2020 (lähde: Länsimäen pysäköintiselitys 2020)

	Eteläpuoli	Pohjoispuoli
Kerrostalot	Vähintään 1 ap / 100 k-m ² tai vähintään 2 ap / 3 asuntoa	Vähintään 1 ap / 90 k-m ² tai vähintään 1ap / asunto
Pientalot	2 ap / asunto	2 ap / asunto
Toimistot	1 ap / 60 k-m ²	1 ap / 50 k-m ²
Liiketilat > 2 000 k-m ²	1 ap / 80 k-m ²	1 ap / 50 k-m ²
Liiketilat < 2 000 k-m ²	1 ap / 100 k-m ²	1 ap / 60 k-m ²
Päiväkodit, koulut	1 ap / 200 k-m ²	1 ap / 200 k-m ²
Urheilukentät / -hallit	30 ap / kenttä	30 ap / kenttä

Kesällä 2020 tehdyssä selvityksessä todettiin, että nykyinen pysäköintinormi toteutuu alueella yleisellä tasolla melko hyvin. Pysäköintipaikkoja on kuitenkin noin 100 enemmän kuin nykyisen pysäköintinormin vaativa määrä on, ja joillain alueilla pysäköintipaikkoja on toteutettu pysäköintinormiin verrattuna liikaa ja joillain liian vähän (taulukko 2). Myös pysäköintialueiden käyttöasteet vaihtelevat huomattavasti; kaikista kuormitetuimpia ovat etenkin ne paikoitusalueet, joissa pysäköinnille on asetettu 24 h aikarajoitus ja vähimmällä kuormituksella ovat useat asu- kaspysäköinnille tarkoitetut pysäköintialueet. Yleisellä tasolla kuormitusaste alueella on kuitenkin matala. Arki-iltoina suoritetuissa käyttöastelaskennoissa kaikkien pysäköintialueiden yhteenlasketut kuormitusasteet olivat 55 % ja 54 %.

Vantaan ratikan myötä asuinkortteleiden pysäköintinormia tullaan muuttamaan

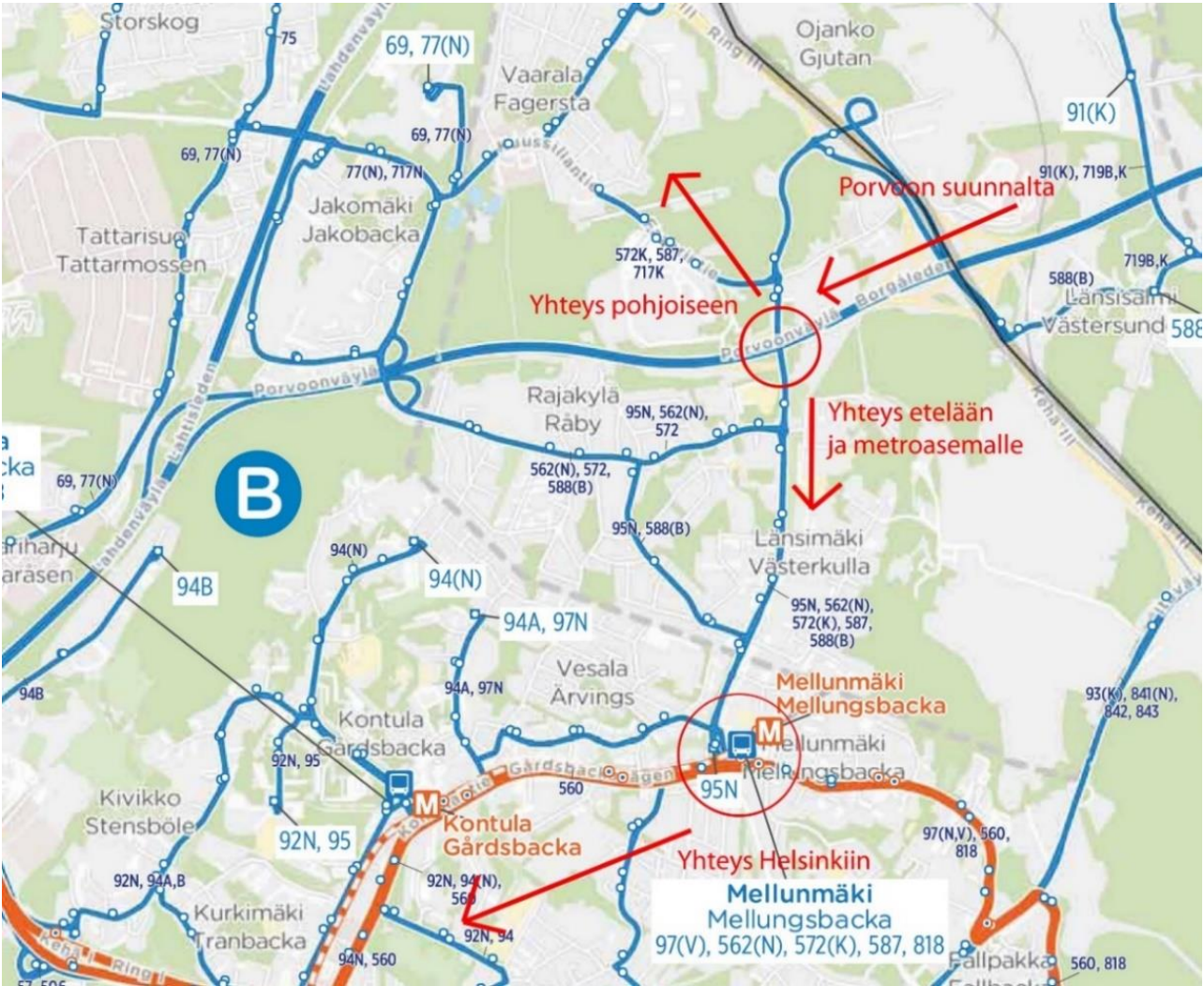
nykyisestä väljemmäksi. Uusi pysäköintinormi vähentää vaadittavien autopaikkojen määrää huomattavasti etenkin pohjoispuolella kaavarunkoaluetta (kuva 46). Metroasemalta 600 metrin säteelle autopaikkanormiksi muutetaan 1 autopaikka jokaista 120 kerrosneliötä kohden. Ratikan vaikutusalueelle (600 metriä pysäkestä) osuvien asuinkortteleiden pysäköintinormiksi tulee vähintään 1 ap / 110 k-m² tai vähintään 1ap / 2 asuntoa. Näiden alueiden ulkopuolella pysäköintinormi on 1 ap /100 k-m² tai vähintään 2 ap/ 3as.



Kuva 46. Uuden pysäköintinormin mukaiset raja-arvot. 1B -alueella pysäköintinormiksi tulee 1 ap/120 kem, 1Ca alueella 1 ap/110 kem, näiden ulkopuolella 1 ap/100 kem.

4.7.2. JOUKKOLIIKENNE

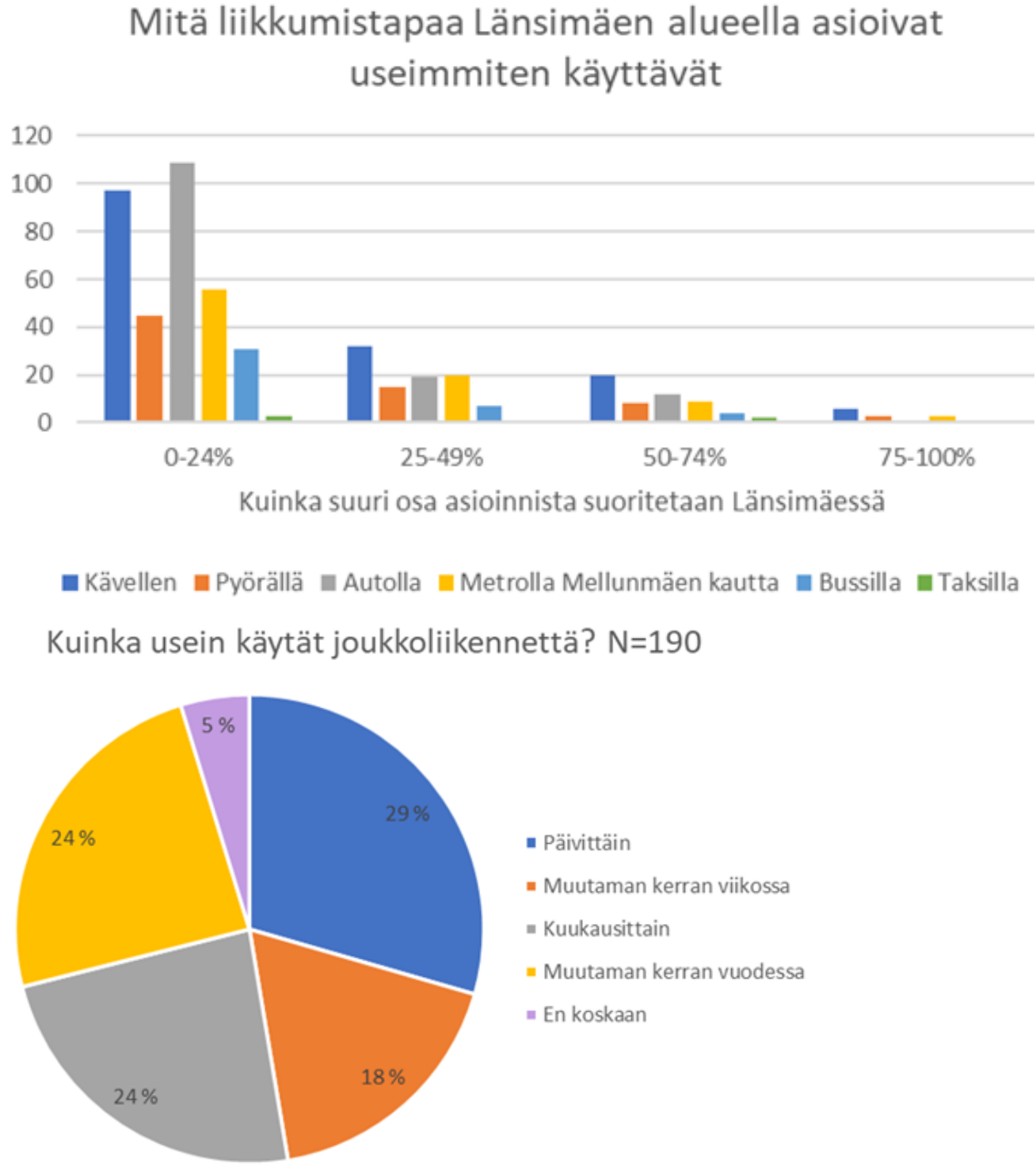
Länsimäessä kulkee HSL:n runkolinjat 95N, 562N, 572K, 587, 588B. Alueen pohjoisosassa sijaitsee vaihtopysäkki Porvoonväylälle ja eteläosassa sijaitsee Mellunmäen metroasema. Nykyisten yhteyksien lisäksi suunnitteilla on Vantaan raitikka, joka kulkisi Länsimäen keskustan läpi ja yhdistäisi Helsingin Mellunmäen ja Helsinki-Vantaan lentokenttäalueen. Liikenneyhteydet kaavarunkoalueelle on esitetty kuvassa 47.



Kuva 47. Joukkoliikenteen runkokartta. Lähde: HSL

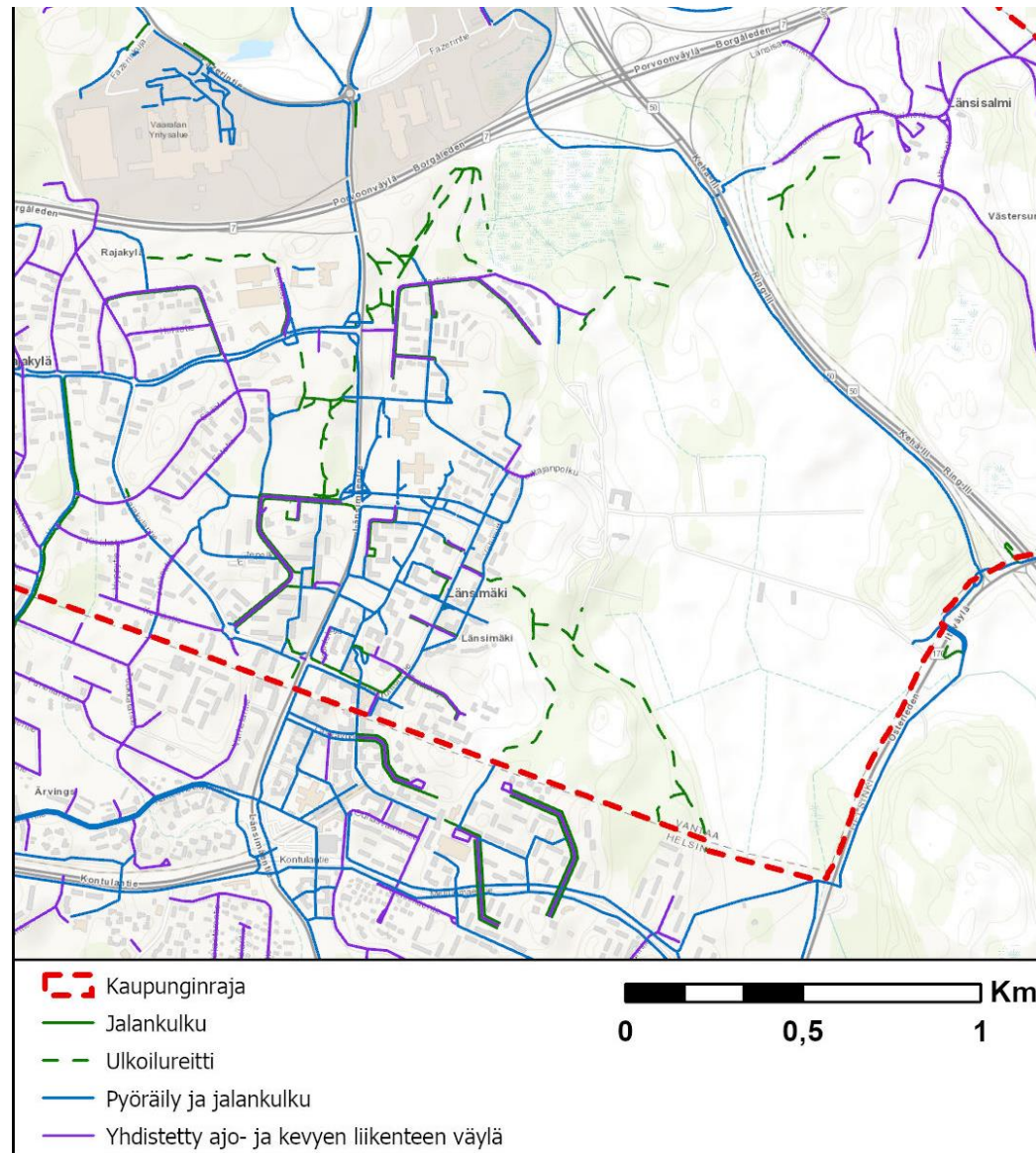
Alueen keskeisin bussiyhteys on 572K, joka kulkee Mellunmäen metroasemalta Länsimäkeen ja Hakunilan, Suutarilan ja Vantaanportin kautta Myyrmäkeen (mape), sekä 562, joka kulkee Mellunmäen metroasemalta Tikkurilan kautta Aviapolikseen 10 minuutin välein päivittäin.

Länsimäen asukaskyselyn perusteella vastaajista noin puolet käyttää joukkoliikennettä päivittäin tai vähintään muutaman kerran viikossa (kuva 48). Neljäsosa käyttää joukkoliikennettä kerran tai pari kuukaudessa ja toinen neljäsosa muutama kerran vuodessa. Muutama vastaaja ei käytä joukkoliikennettä koskaan.



Kuva 48. Kuinka usein vastaajat käyttävät joukkoliikennettä ja mitä liikkumistapaa Länsimäen alueella asioivat käyttävät useimmin? (Vantaan kaupunki 2020, Asukaskyselyn tulokset)

4.7.3. JALANKULKU JA PYÖRÄILY



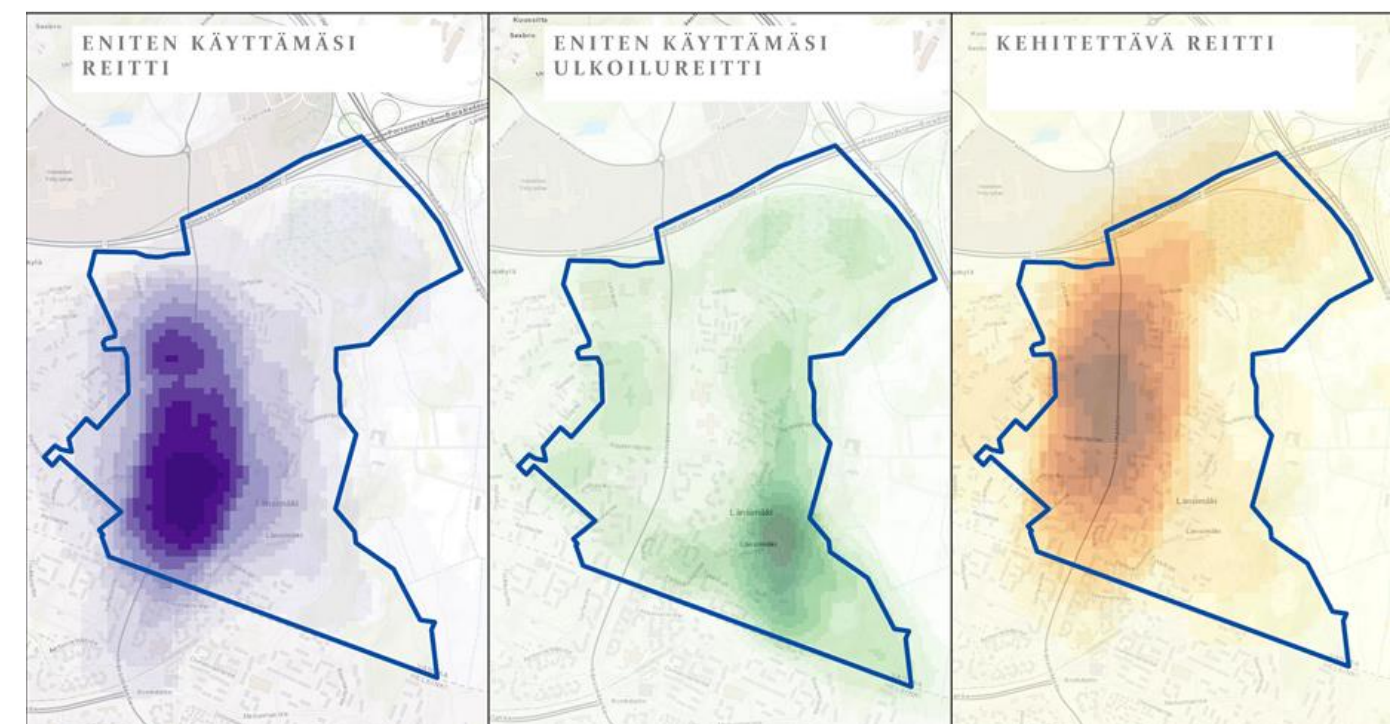
Kuva 49. Länsimäen kaavarunkoalueen ja sen läheiset kevyen liikenteen ja ulkoilun reitit.

Kuvassa 49 on esitetty kaavarungon ja sen lähialueen kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit. Rakennetuille alueille on nykytilanteessa jo rakennettu kattavasti kevyen liikenteen väyliä. Myllymäen virkistysalueella on ulkoilureittejä, kuin myös urheilukentän läpi ja alueen pohjoisosassa.

Eniten käytettyjä kevyen liikenteen reittejä alueella ovat Länsimäentien varrella sijaitsevat kevyen liikenteen väylät sekä Länsimäentien ja Pallastunturintien rajaaman alueen sisäpuolella sijaitsevat kevyen liikenteen väylät (kuva 50). Alueella kuljetaan joukkoliikennepysäkeille, kaupoille ja muihin palveluihin. Eniten käytetyt

ulkoilureitit painottuvat ns. Linnoituspuistoon (tummanvihreä tihentymä keskimäisessä kuvassa, alueen kaakkoisosassa). Kehitettävät reitit painottuvat myös Länsimäentien varrelle.

Länsimäen keskustan kuntopuiston alueelle on alkamassa osallistavan budjetoinnin hanke, johon myös ARA-rahoitusta on saatu, koskien kuntopolun kunnostusta. Kuntopolun kunnostuksen suunnittelun on tarkoitus alkaa syksyllä 2021 ja toteutus vuoden 2022 aikana. Myös Myllymäen ulkoilureittien parantamista harkitaan. Kyseinen hanke on pohdinnassa puisto-osaston ja kaupunginmuseon keskuudessa.



Kuva 50. Kehitettävät kevyen liikenteen reitit. Kyselyssä sai merkitä reitit kartalle. Tässä kuvassa vastausten painottuminen on esitetty kartalla tihentymänä, joka näkyy tummemmalla värillä. (Vantaan kaupunki 2020, Asukaskyselyn tulokset)

4.8. YHDYSKUNTATEKNIikka

4.8.1. VESIHUOLTO

Valtaosa kaavarunkoalueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Hulevesitulvia on esiintynyt mm. Rajakylän Estetiellä, sillä tasainen asuinalue kuivattuu avo-ojien kautta hitaasti.

Kaavarunkoalue sijaitsee osittain Fazerila I pohjavesialueella (0109252). Pohjavesialue ulottuu kaavarunkoalueen rajauksen luoteiskulmaan ja käsittää noin 38 % kaava-alueen pinta-alasta. Hulevesien laadullinen hallinta ja puhtaiden hulevesien imeyttäminen on erityisen tärkeää Länsimäen pohjoisosassa, joka on Fazerilan pohjavesialuetta. Länsimäen eteläosa kuuluu Mellunkylänpuron pienvaluma-alueeseen. Mellunkylänpuro on Helsingin puolelle sijoittuva taimenpuro, joten hulevesien laadullinen ja määrällinen hallinta on tarpeen. Vantaan pikaraitiotien suunnitelmissa huolehditaan, että hulevesien hallinta ei heikkene katualueella ratikkareitin varrella. Pohjois- ja koillisosa kuuluu Westerkullanojan pienvaluma-alueeseen.



Kuva 51. Länsimäentien hulevesiä viivytetään ja suodatetaan hulevesirakenteessa

Kaavarunkoalueella on Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymän hulevesiä viivytävä ja puhdistava biosuodattava hulevesirakenne, jossa on hyödynnetty biohiiltä (kuva 51). Rakenne pidättää liikenteen epäpuhtauksia, kuten kiintoainetta ja raskasmalleja. Samalla vastaanottavan vesistön kuormitus pienenee ja pohjaveden tila ei heikkene. Rakenne tulee säilymään, vaikka Länsimäentien liittymä itään tulee sijoittumaan pohjoisemmaksi.

4.8.2. KAUKOLÄMPÖ JA SÄHKÖVERKKO

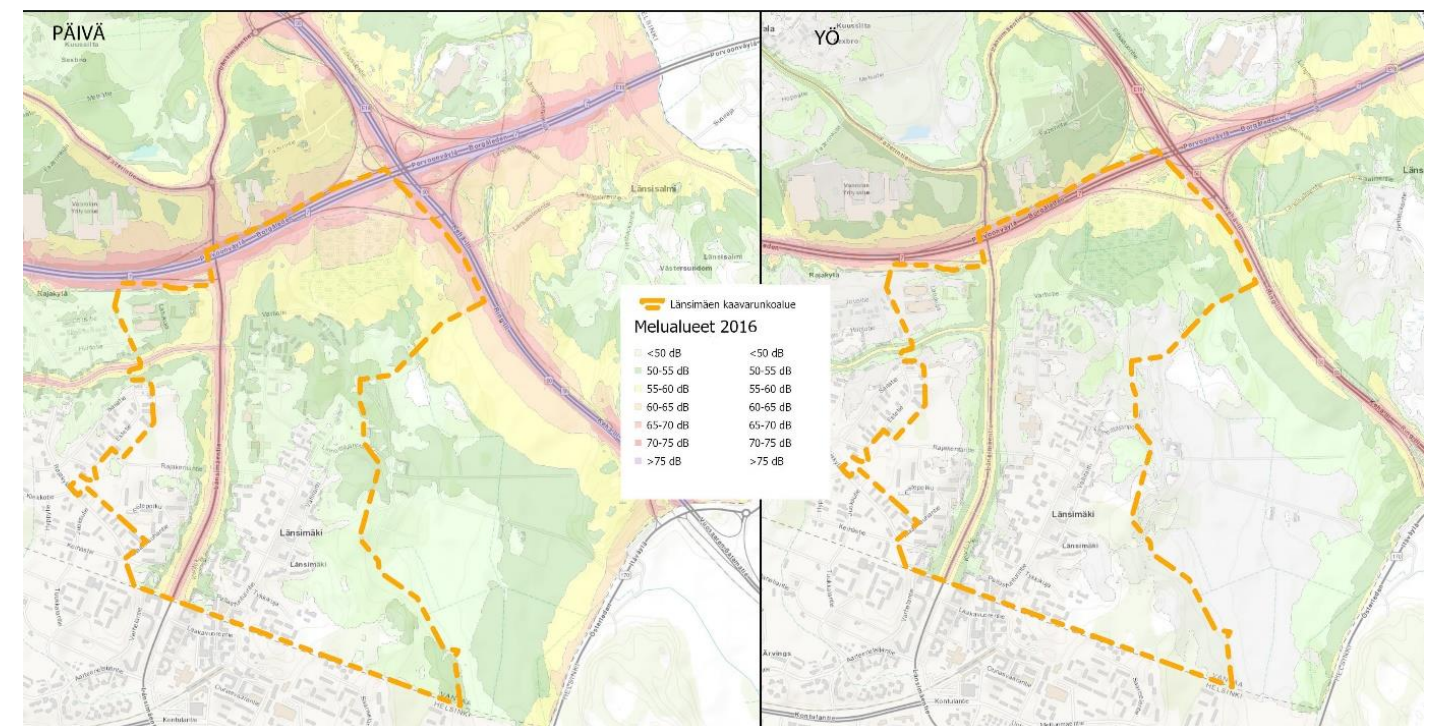
Kaukolämpöverkko on rakennettu koko kaavarunkoalueelle. Kaavarunkoalueella on tiheä sähkökaapeliverkosto.

Fingridillä on käynnissä muutama kaavarunkoaluetta koskeva hanke. Fingridin 400 kV maakaapelihanke Länsisalmi-Viikinmäki, joka kulkee aivan kaavarunkoalueen pohjoisreunaa Porvoonväylän eteläpuolta pitkin, sekä 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi – Vuosaari, joka kulkee kehä II viertä pitkin sen länsipuolella.

4.9. YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

4.9.1. MELU

Tiemelu on suurinta Porvoonväylän ja Kehä III varsilla (kuva 52). Olemassa olevat rakennukset suojaavat rakennettujen alueiden sisäosia Länsimäentien varrella, mutta rakentamattomilla alueilla tiemelu leviää laajalle. Melualueet jäävät Länsimäen keskustan alueella pieniksi myös alhaisten liikennenopeuksien ansiosta. Olemassa olevat rakennukset sijaitsevat alle 50 dB:n meluvyöhykkeillä. Kaavarunkoalueella Kehä III varrella on peltoaluetta, mikä vaikuttaa melualueen laajuuteen päiväarvoilla.



Kuva 52. Meluvyöhykkeet päivä- (vasemalla) ja yöohjearvojen (oikealla) dB:nä.

4.9.2. ILMANLAATU

Ilmanlaatu on hyvä koko kaavarunkoalueella. Helsingin seudun ympäristöpalvelut ylläpitää ilmanlaatumittauksiin perustuvaa reaaliaikaista karttaa osoitteessa <https://www.hsy.fi/fi/asukkaalle/ilmanlaatu/Sivut/ilmanlaatukartta.aspx>, josta voi käydä tarkastamassa ajankohtaisen ilmanlaatatiedon. Ilmanlaatuindeksin lisäksi kartasta voi katsoa millä tasolla ovat hengitettävien hiukkasten (PM10), pienhiukkasten (PM2,5), typpidioksidin (NO2) ja otsonin (O3) pitoisuudet.

Ilmanlaatu on kaavarunkoalueella heikointa Porvoonväylän ja Kehä III risteyksessä suurista liikennemääristä ja alhaisemmista ajonopeuksista johtuen. Tosin pienhiukkasten määrä ei yllä tyydyttävän ilmanlaadun lukuihin. Ilmanlaatu on liikenneväylillä ja niiden läheisyydessä heikointa ruuhka-ajoina aamulla ja ilta-päivällä.

4.9.3. PILAANTUNEET MAAT

Kaavarunkoalueella on sijainnut pilaantuneita maa-alueita. Näistä osa on jo kunnostettu. Pilaantuneita maa-alueita on sijainnut Westerkullan kartanon alueella (lämpökeskuksen vanhan polttoainesäiliön vuoto, kunnostettu) sekä Kehä III - Länsisalmmentien risteuksen alueella olevan polttoaineen jakelupisteen alueella (kunnostettu). Porvoonväylän - Kehä III eteläisessä liittymässä on tapahtunut öljyvahinko, joka on tutkittu. Kaavarunkoalueen ja Porvoonväylän pohjoispuolella sijaitsee pilaantuneita maa-alueita.

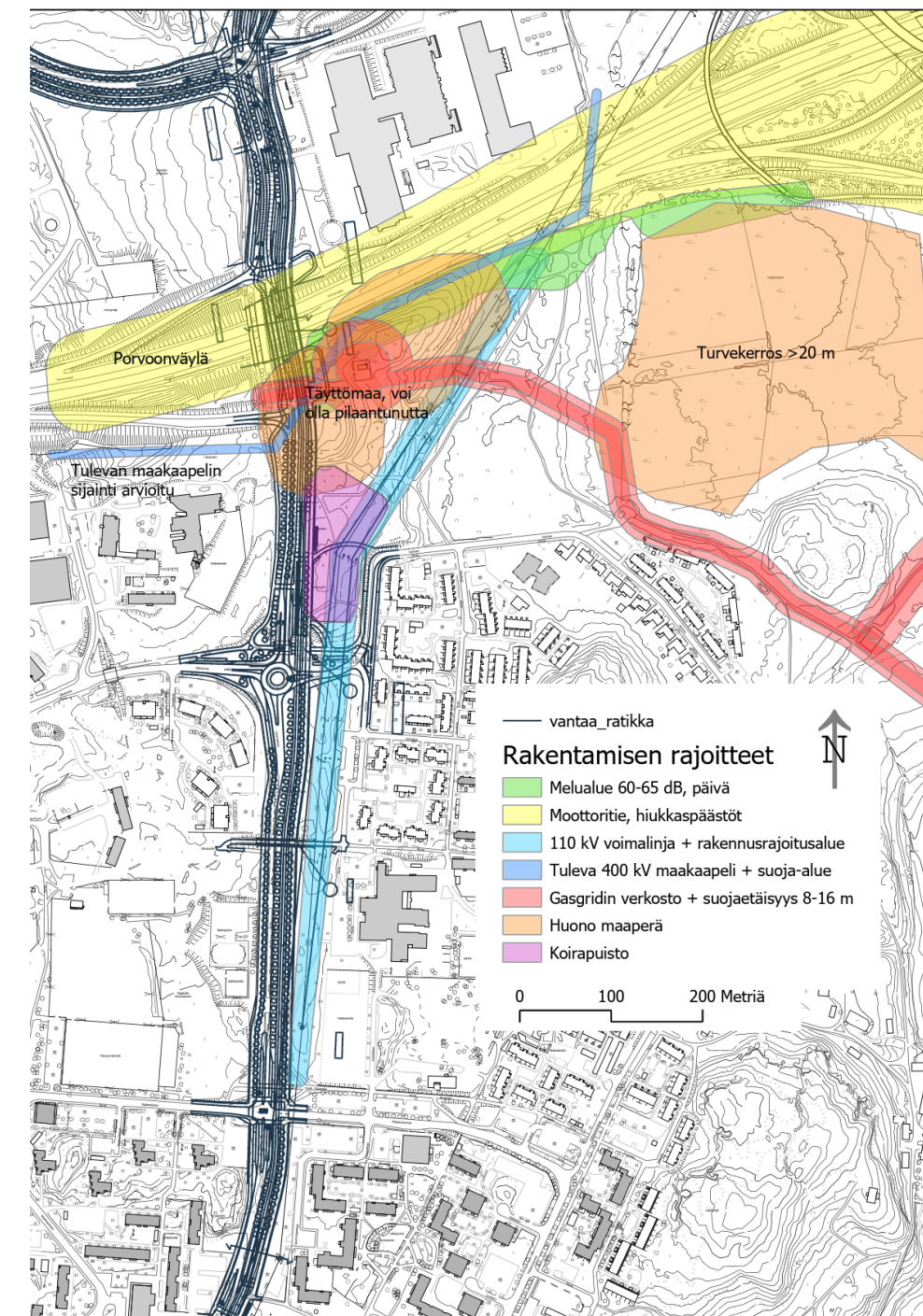
4.10. ERYTYISTOIMINNAT

4.10.1. MAAKAASUPUTKET

Kaavarunkoalueen pohjoisosassa, Länsimäentien vieressä sijaitsevan täytemaakasan vieressä sijaitsee maakaasun paineasema. Maakaasuputki kulkee Porvoonväylää pitkin kaavarungon pohjoisosassa, käy paineaseman kautta ja kääntyy siitä kohti kaakkoa Vartiotien päädyssä sijaitsevaa omakotitaloaluetta kohti. Maakaasuputki kulkee kyseisen asuinalueen itäpuolelta kohti osoitteessa Keilaranta 19 sijaitsevaa paineasemaa. Maakaasuputkia kulkee myös idästä kohti kyseistä paineasemaa Länsisalmmentien ja Kehä III poikki.

4.10.2. RAKENTAMISRAJOITUKSET

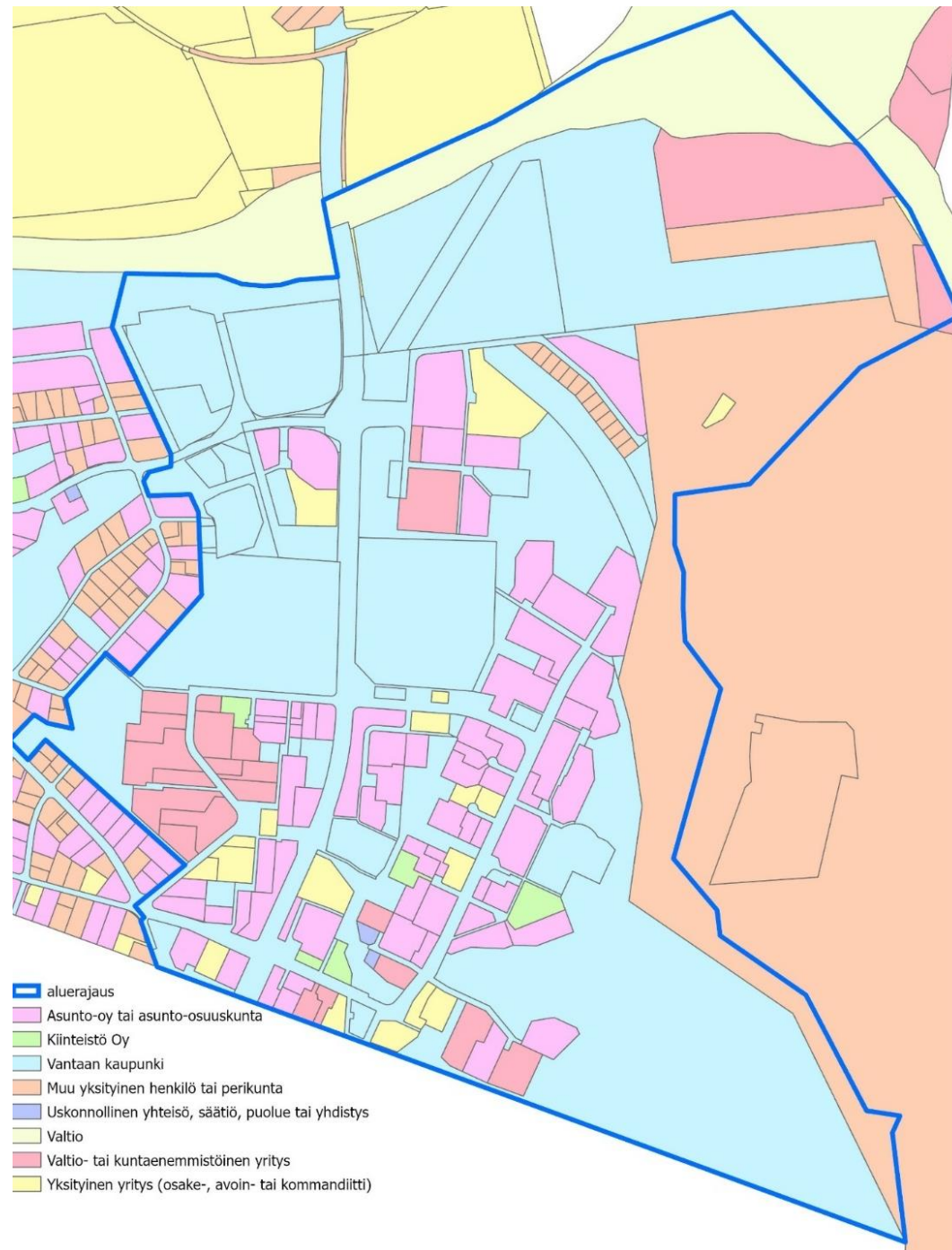
Koko Vantaan alue kuuluu ilmailumääräyksen AGA M3-6 esterajoituspintojen alueeseen. Osa kaavarunkoalueesta kuuluu pohjavesialueeseen. Länsimäentien itäpuolella kulkee sähkölinja, joka vaatii linjan kummaltakin puolelta 15 metrin suoja-alueen, jolle ei voi rakentaa. Länsimäentien-Porvoonväylän liittymän läheisyydessä sijaitsee paineasema, josta lähtee maakaasuputket. Maakaasuputket vaativat 6 metrin suoja-alueen, jolle ei voi rakentaa.



Kuva 53. Rakentamisen rajoitteet kaavarungon pohjoisella alueella.

4.11. MAANOMISTUS

Vantaan kaupunki on suurin maanomistaja kaavarunkoalueella. Alueella on lisäksi useita asunto-osakeyhtiön omistuksessa olevaa kiinteistöä. Yksityisessä omistuksessa on muutamia kiinteistöjä ja valtion omistamia kiinteistöjä sijaitsee keskittymänä Länsimäentien länsipuolella. (kuva 54)



Kuva 54. Maanomistus kaavarunkoalueella.

5. KAUPUNGIN STRATEGIAT, OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

Valtuustokauden strategia

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategiana (Kv 11.12.2017) on tiivistää kaupunkia lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.

- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

5.1.KAAVARUNKOALUETTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT, PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET

5.1.1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinon uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä.

5.1.2. MAAKUNTAKAAVA JA MAAKUNTAOHJELMA

Uudenmaan maakuntaohjelman tavoitteena on, että ”Uusimaa on kansainvälinen hyvinvoivien ihmisten vetovoimainen metropolialue”. Yhdyskuntarakennetta kehitetään kestäväällä tavalla hyödyntäen ensisijaisesti olemassa olevaa infrastruktuuria. Uudenmaan liitto, 2018).

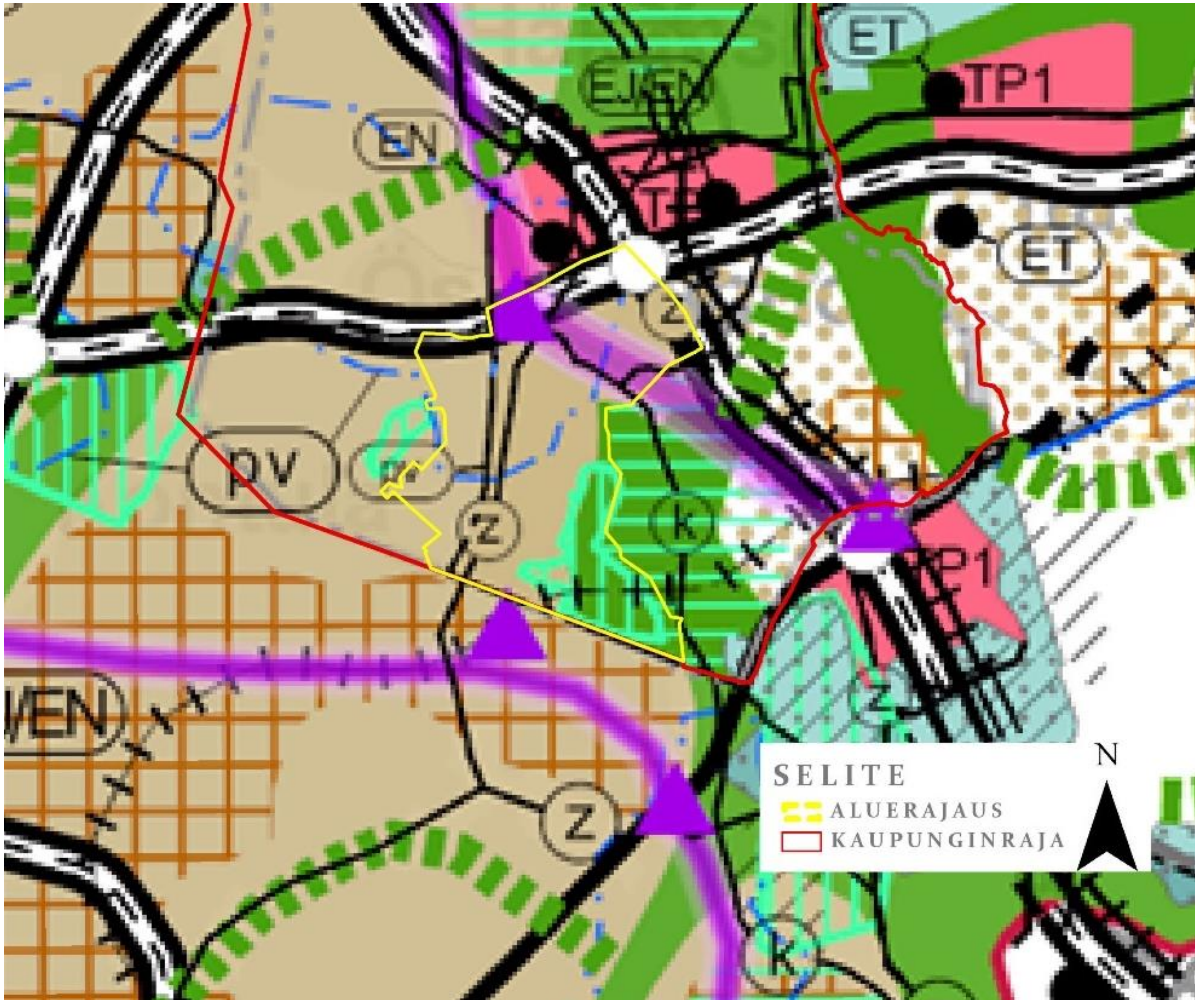
Tulevaisuuden Uusimaa haluaa olla Euroopan viilein ja virkein alue vuonna 2050. Virkeys tarkoittaa, että olemme aktiivisia edelläkävijöitä, joilta löytyy yrittäjähengettä, eloisaa kaupunkikulttuuria ja ytyä teknologisiin innovaatioihin. Viileys taas merkitsee ilmastoviisautta ja positiivista ilmapiiriä, joka houkuttaa alueelle yhä enemmän matkailijoita. Visiota kohti kuljetaan strategisten painopisteiden ja niitä kohti vievien tavoitteiden kautta (kuva 55). Teemme valintoja, joiden ansiosta ihmiset ovat osaavia ja hyvinvoivia, bisnes menestyy vastuullisesti ja maakunta on ilmastoviisas sekä ympäristöltään monimuotoinen. (Uudenmaan liitto, 2018)

VISIO: Euroopan virkein ja viilein maakunta 2050			
Strateginen painopiste	 Hyvinvoiva ja osaava ihminen	 Menestyvä ja vastuullinen bisnes	 Ilmastoviisas ja monimuotoinen maakunta
	Tavoitteet 2018–2021 - Tulevaisuuden osaavat uusmaalaiset - Kansainvälisyydestä vahvuutta - Parhaat hyvinvointipalvelut, aktiiviset asukkaat - Turvallisuutta solidaarisuudesta	- Uusilla teknologioilla kasvua ja vientiä - Liiketoimintaa kiertotaloudesta - Kansainvälistä osaamista ja investointeja - Elinvoimaa startupeista ja pk-yrityksistä	- Hiilineutraali Uusimaa 2035 - Kestävä ja turvallinen Uusimaa - Elämyksiä ja huolenpitoa luonnosta - Helposti liikkeelle, varmasti perille

Kuva 55. Uusimaa-ohjelman mukaiset strategiset painopisteet. Lähde: Uudenmaan liitto, 2018.

Kaavarunkotyö noudattaa Uudenmaan maakuntaohjelman linjauksia ja kehittää niitä edelleen.

Uudenmaan maakuntakaavassa (YM 8.11.2006, kuva 56) suunnittelualue on esitetty taajamatoimintojen alueeksi (vaaleanruskea) ja virkistysalueeksi (vihreä). Sen läpi lounais-koillissuunnassa, Kehä III:n poikki, kulkee viheryhteystarve (vihreä viivoitus). Alueen eteläosassa, pääosin virkistysalueella, kulkee ohjeellinen/vaihtoehtoinen seuturadan linjaus. Suunnittelualueen itänurkalle on osoitettu joukkoliikenteen vaihtopaikka (pystykolmio), jolta lähtee pääkaupunkiseudun poikkittainen joukkoliikenteen yhteysväli (violetti viiva). Vaihtopaikka liittyy suunnitelmaan jatkaa metrolinjaa Östersundomiin. Yhteysväli on sen perusteella esitetty Vantaan ratikan linjaus. Metrosuunnitelmaan liittyen suunnittelualueen itäinen nurkka on merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi. Myös Porvoonväylän kohdalle on merkitty joukkoliikenteen vaihtopaikka.



Kuva 56. Ote Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä.

Suunnittelualueella sijaitsevat I maailmansodan linnoitteet on osoitettu valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi (mintunvihreä pystyviiva samavärisellä reunaviivalla) ja Westerkullan kartano ympäristöineen on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi (mintunvihreä vaakaviiva ilman reunaviivaa). Kaavaan on myös merkitty Länsimäentien suuntaisesti kulkeva 110 kV voimajohto (z), virkistysalueella sijaitseva maakaasujohto (k) sekä alueen pohjoisosassa oleva pohjavesialue (pv; sininen pistekatkoviiva). Kehä III ja Porvoonväylä on osoitettu moottoriväyläksi.

Ote maakuntakaavasta on yhdistelmä, joka sisältää maakuntakaavan lisäksi neljä vaihekaavaa. Vaihekaavat ovat vahvistuneet 2012 (1. ja 3. vaihekaava), 2016 (2. vaihekaava) ja 2017 (4. vaihekaava). Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan sisältyvä Östersundomin alueen vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman 10.5.2021.

Östersundomin alueen vaihemaakuntakaava

Kaavassa kiinnitetään erityistä huomiota Natura-alueisiin, raideliikennetarkaisuun ja kestävän kasvun ohjaamiseen. Keskeisenä tavoitteena on sitoa taajamarakenne raideyhteyteen ja turvata tärkeät ekologiset yhteydet sekä olla heikentämättä merkittävästi Natura-alueiden luonnonarvoja.

Alue jätettiin hyväksymättä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavasta ja sen valmistelua jatkettiin omana kaavaprosessinaan. Korkein hallinto-oikeus on 10.5.2021 antamallaan päätöksellä pitänyt hallinto-oikeuden aiemman päätöksen voimassa ja hylännyt kaikki kaavaa koskevat valitukset. Kaava sai siten lainvoiman.

Maakuntakaavassa on osoitettu Raideliikenteeseen tukeutuvia taajamatoimintojen alueita (ruskealla pilkuttetut alueet valkoisella pohjalla) sekä tiivistettäviä alueita (ruskea ruudukko) kohti Länsisalmea ja Kehä III itäpuolelle kohti Länsisalmea ja Korsnäsiä, jonne on merkitty keskustatoimintojen alue (punainen neliö) (kuva 57). Itäväylää myötäilevä liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen myös yhdysradalle.



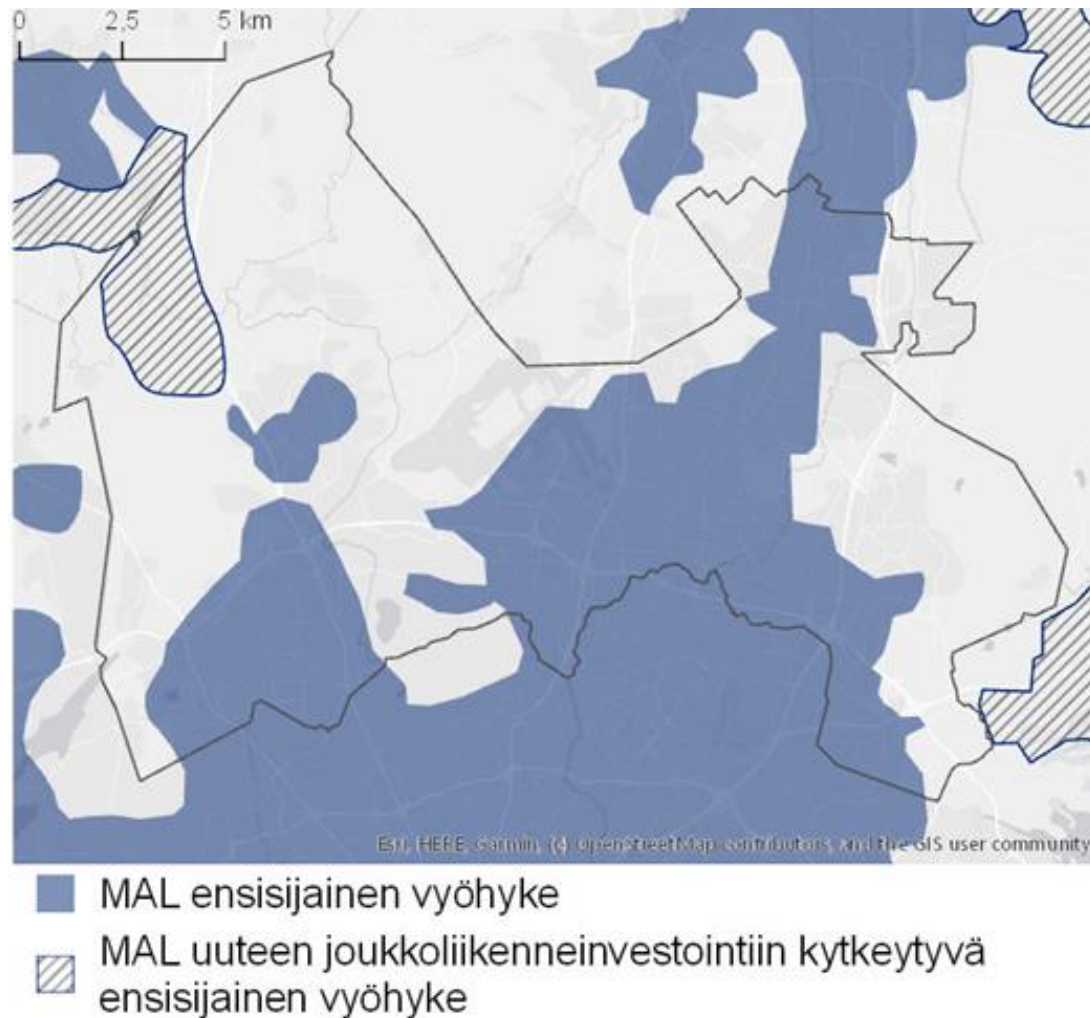
Kuva 57. Ote Östersundomin vaihemaakuntakaavasta, joka on saanut lainvoiman 10.5.2021.

Uusimaa-kaava 2050

Vantaa kuuluu Helsingin seudun vaihekaavaan, joka on osa Uusimaa-kaavan 2050 kokonaisuutta. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Uusimaa-kaava 2050 kaavakokonaisuuden 25.8.2020 ja maakuntahallitus on päättänyt kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Muutoksenhakuviranomaisena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on kuitenkin välipäätöksellään 22.1.2021 kieltänyt valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Täytäntöönpanokielto aiheuttaa sen, että maakuntakaavat eivät ole voimassa ennen kuin hallinto-oikeuden varsinainen päätös ratkaisee asian. Tullessaan voimaan Uusimaa-kaavan kokonaisuus korvaa nyt Uudellamaalla voimassa olevat maakuntakaavat, lukuun ottamatta 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua ja Östersundomin alueen maakuntakaavaa. Länsimäen osalta Uusimaa-kaava 2050 tulee voimaan Länsimäentien länsipuolelle. Länsimäentien itäpuolella on voimassa Östersundomin vaihemaakuntakaava.

5.1.3. MAL 2019 -SUUNNITELMA

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asunorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritetty mm. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräva tavoitetaso), asunto-tuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (kuva 56) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken.



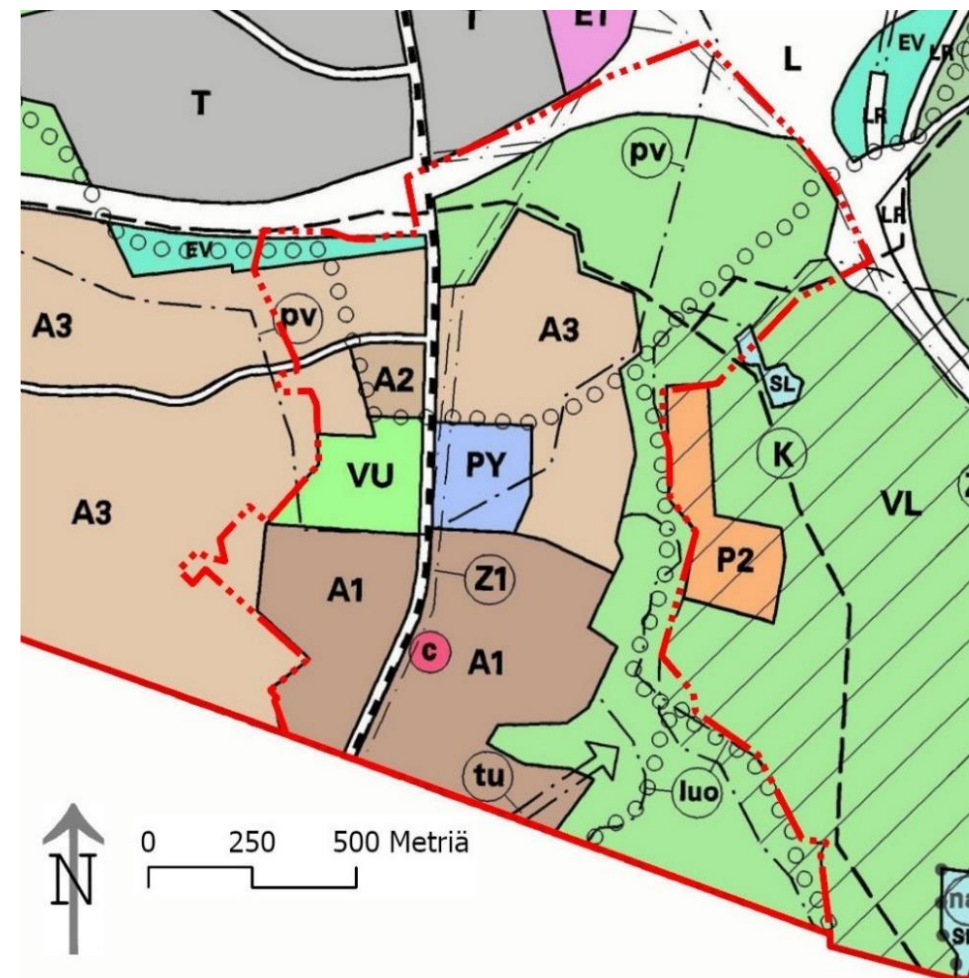
Kuva 58. MAL-sopimuksen alueet

5.1.4. YLEISKAAVA 2007

Länsimäen alueella on voimassa kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava 2007, joka on saanut lainvoiman 13.1.2010. Yleiskaavassa kaavarunkoalueen eteläosa on osoitettu tehokkaaksi asuntoalueeksi (A1), jolle saadaan ensisijaisesti rakentaa asuinkerrostaloja (kuva 59). Länsimäentien itäpuolen, nk. Sirkuspuiston alue on osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY), jolle saa sijoittaa palveluasuntoja. Länsimäentien länsipuolelle on sijoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU). VU-alueen pohjoispuolelle on osoitettu matala ja tiivis asuinalue (A2). Alueen pohjoisosassa asuinkorttelit on merkitty pientaloalueeksi (A3). Mellunmäen metroasemalta on merkitty Länsimäen puolelle maanalaisen tunnelin jatke.

Valtaosa Länsimäentien ja Kehä III:n välisestä alueesta on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL), jonka läpi kulkee ohjeellinen ulkoilureitti (pallot) ja maakaasun runkojohto (ympyrä, jonka keskellä on kirjain K). VL-alueen sisällä on myös kaksi pientä luonnonsuojelualuetta (SL): Westerkullan lehtoalueen keskellä sekä osa Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000-aluetta aivan alueen etelänurkassa. Westerkullan perhoskedot on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo), jonka sisältämien erityisten luonnonarvojen säilyminen tulee turvata. Kaavarunkoalueen luoteisosassa on merkitty pohjavesialueeksi.

Kaavarunkoalueen tarkoituksena on osoittaa yleiskaavaluonnoksen 2020 mukainen rakentaminen Vantaan ratikka –hankkeen tueksi ja tulevaa asemakaavoitusta varten. Tästä syystä rakentamista tullaan todennäköisesti sijoittamaan pohjoisen VL-alueelle, minkä lisäksi asumisen alueiden rakentamista saatetaan tehostaa. Näin ollen kaavarunko ei tule pohjoisten alueiden osalta välttämättä olemaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen.



Kuva 59. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta. Kaavarunkoalueen rajaus on osoitettu punaisella pistekatko- viivalla.

5.1.5. YLEISKAAVA 2020

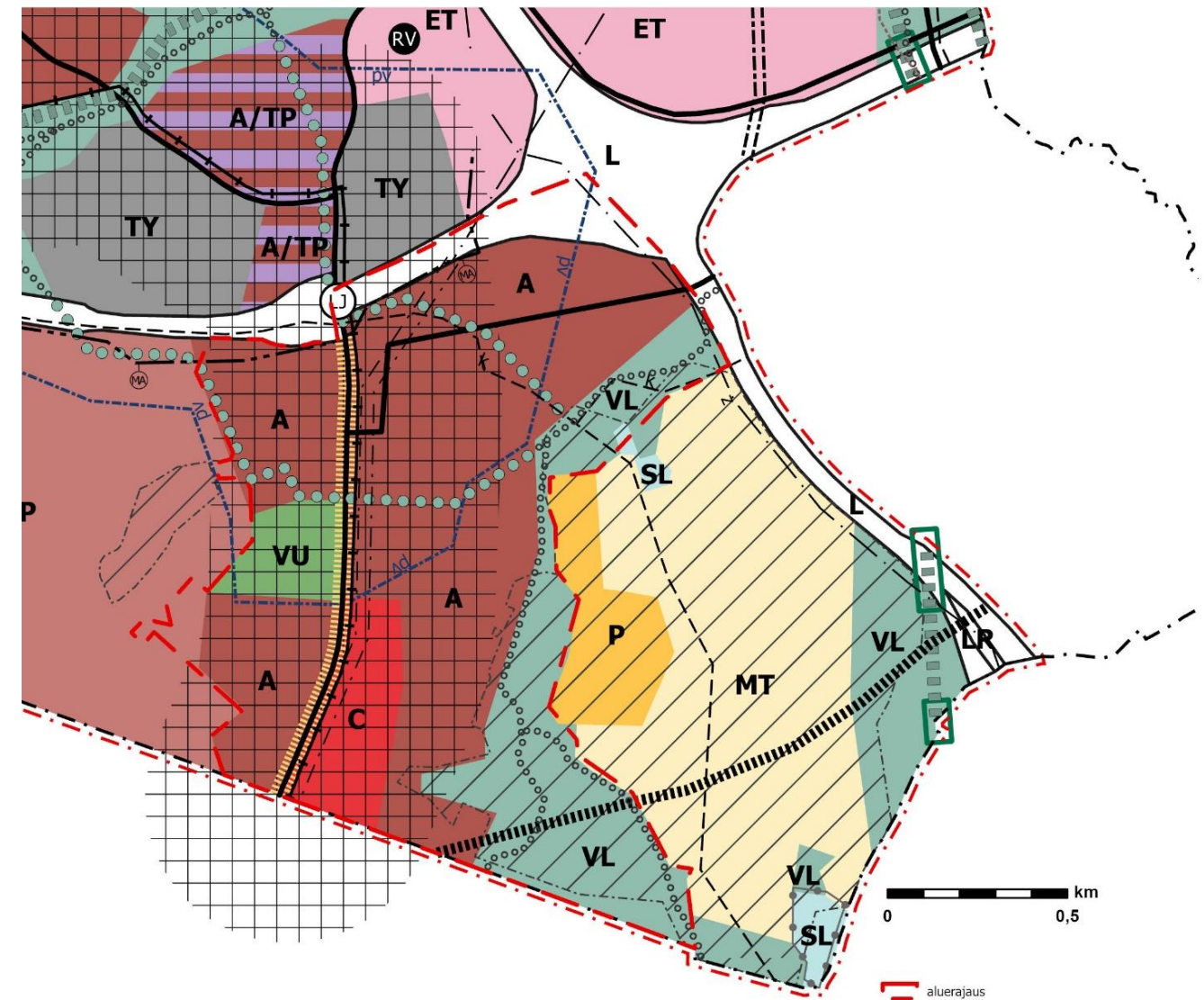
Alla olevassa kuvassa 60 on esitetty ote Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksesta, joka on ollut nähtävillä vuoden 2020 kevällä (22.4.- 18.6.2020). Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaava 2020:n 25.1.2021. Yleiskaavasta on valittu Helsingin hallinto-oikeuteen eikä se ole saanut lainvoimaa.

Kaavarunkoalue on Länsimäentien varrelta osoitettu tiiviiksi asuntoalueeksi (A) ja kaavarunkoalueen etelärajalalla Länsimäentien viereisestä alueesta on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C). Länsimäentielle on merkitty raitiotie ja lisäksi tien varsi on merkitty katukuvan kehitysalueeksi. Länsimäentien varrella sijaitseva voimajohto on merkitty kehitettävän voimajohdon merkinnällä, tarkoituksena on selvittää voimajohdon siirtäminen maan alle putkeen. Länsimäen tien varsi on noin 800 metrin säteeltä osoitettu kestävän kasvun vyöhykkeeksi (ruuturasteronti). Länsimäen tiiviin asuntoalueen länsipuolelle on merkitty pientalovaltainen asuntoalue (AP).

Kaavarunkoalueen itäosa on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Osa lähivirkistysalueista on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Alueelle on merkitty ohjeellisia ulkoilureittejä. Westerkullan peltoalueet on merkitty arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Westerkullan kartanon alue on merkitty palveluiden ja hallinnon alueeksi (P). Kaavarunkoalueen läheisyydessä sijaitsee myös luonnonsuojelualueiksi merkittyjä alueita (SL). Nämä ovat jo nykyisin suojeltuja alueita. Lähivirkistysalueelta on merkitty virkistysalueyhteyden tarve tiiviin asuntoalueen läpi kohti Porvoonväylää ja siitä pohjoiseen sekä Porvoonväylää myöden länteen. Virkistysalueyhteyden tarve kulkee Länsimäentien länsipuolella urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU) merkityn alueen vierestä. Kaavarunkoalueen luoteisosa on merkitty pohjavesialueeksi.

Länsimäentie on merkitty tärkeäksi paikallista liikennettä palvelevaksi väyläksi. Lisäksi on merkitty Länsimäentieltä uusi tärkeä tieväylä yhtymään Länsisalmentielle Kehä III itäpuolella. Kehä III viertä kulkee voimajohto ja kaavarunkoalueen pohjoispuolella Porvoonväylän viertä kulkee maanalainen voimajohto (MA). Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan merkitty metroasema on huomioitu. Sieltä

kulkee metrotunneli Mellunmäen metroasemalle. Kaavarunkoalueen eteläosasta kulkee Westerkullan peltojen läpi kohti pohjoista maakaasun runkolinja. Maakaasujohto kääntyy kohti länttä ja kulkee Porvoonväylän viertä ja risteää kohti pohjoista. Westerkullan peltojen jälkeen kaasujohto myös risteää Kehä III itäpuolelle.



Kuva 60.Ote Vantaan 2020 yleiskaavasta 2020. Yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021, mutta siitä on valitettu eikä siten ole saanut lainvoimaa. Kaavarunkoalueen raja-
aus on osoitettu punaisella.

5.1.6. ASEMAKAAVA JA RAKENNUSKIELTOALUEET

Kaavarunkoalueella on voimassa useita asemakaavoja. Länsimäen ensimmäinen asemakaava no 910100 on vuodelta 1970 ja osa siitä on edelleen voimassa. Pääosin alueella sijaitsee asuinkerrosten korttelialueita (AK) sekä puistoalueita (VP) (kuva 61). Lisäksi on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (K, KL) rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueita (AR),

asuinrakennusten korttelialueita (A), sekä autopaikkojen korttelialueita (LPA). Kaavarunkoalueen ja Rajakylän rajalla sijaitsee myös muutama asuinpientalojen (AP) korttelialue. Kaavarunkoalueella sijaitsee muutama lähivirkistysalue (VL), urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU) sekä suojaviheralue (EV). Julkisten ja yleisten rakennusten korttelialueet on merkitty asemakaavaan Y-alkuisin tunnuksin (Y, YL). Länsimäentien ja Porvoonväylän risteuksen läheisyydessä on merkitty raideliikenteen alue (LR-3). Merkintä on aikoinaan osoitettu mahdolliseksi



Kuva 61. Ote ajantasa-asemakaavasta. Länsimäen kaavarunkoalue on osoitettu oranssilla katkoviivalla.

metroasemaksi. Kaavarunkoalueen itäosan lähivirkistysalueella on merkitty maanalainen tila metrotunnelia varten (mam). Lisäksi ajantasakaavassa on merkittyä ulkoilureittejä, pyöräilyn ja jalankulun väyliä, katualueita sekä suojeltavia/säästettäviä puita ja puurivejä. Kaavarunkoalueen pohjois- ja itäosa on asemakaavoittamatonta.

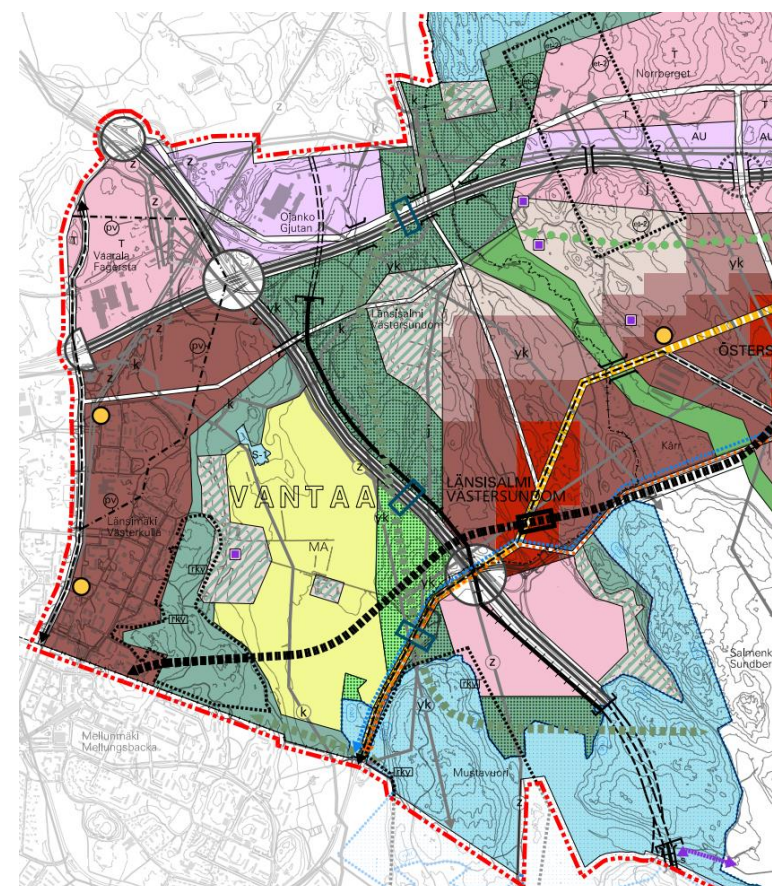
Kaavarunkoalueella ei sijaitse rakennuskieltoon asetettuja alueita.

5.2.MUUT PÄÄTÖKSET JA SUUNNITELMAT

5.2.1. ÖSTERSUNDOMIN YHTEINEN YLEISKAAVA

Helsinki, Vantaa ja Sipoo ovat laatineet yhteisen osayleiskaavan Östersundomin alueelle (hyväksytty 11.12.2018). Kaavassa esitettiin uutta metroasemaa ja siihen liittyvää keskustaa suunnittelualueen itänurkalle. Helsingin hallinto-oikeus kumosi kaavan 29.11.2019. Päätöksestä on haettu valituslupaa.

Kaavassa Länsimäentien itäpuoleinen alue on merkitty kerrostalovaltaiseksi alueeksi (kuva 62). Tästä itään on virkistysaluetta sekä maisemallisesti arvokasta



peltoaluetta (keltainen ma -alue). Keltaisilla palloilla on osoitettu kaksi lähipalveluiden aluetta. Metrolinja on jatkettu Mellunmäestä Länssisalmeen.

Korkein hallinto-oikeus antoi 10.5.2021 päätöksensä sekä Östersundomin aluetta koskevan maakuntakaavan, että Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavan osalta. Korkein hallinto-oikeus piti voimassa Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen, jolla se kumosi Östersundomitoimikunnan yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Östersundomin maakuntakaava jäi kuitenkin voimaan.

Kuva 62. Ote Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta, joka on kumottu.

5.2.2. VANTAAN RATIKKA

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle (kuva 63). Vantaan ratikan yleis-suunnitelma valmistui vuonna 2019 ja Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Ratikan asemakaavoitus ja kadunsuunnittelu käynnistyivät syksyllä 2020. Suunnittelu toteutetaan vuosina 2020 – 2022 (kuva 64). Länsimäen kaavarungon alueelle sijoittuu kaksi ratikan pysäkkiä, toinen Länsimäen keskustan kohdille ja toinen Rajakylän koulun kohdalle (kuva 65). Ratikka kulkee Länsimäentietä pitkin.

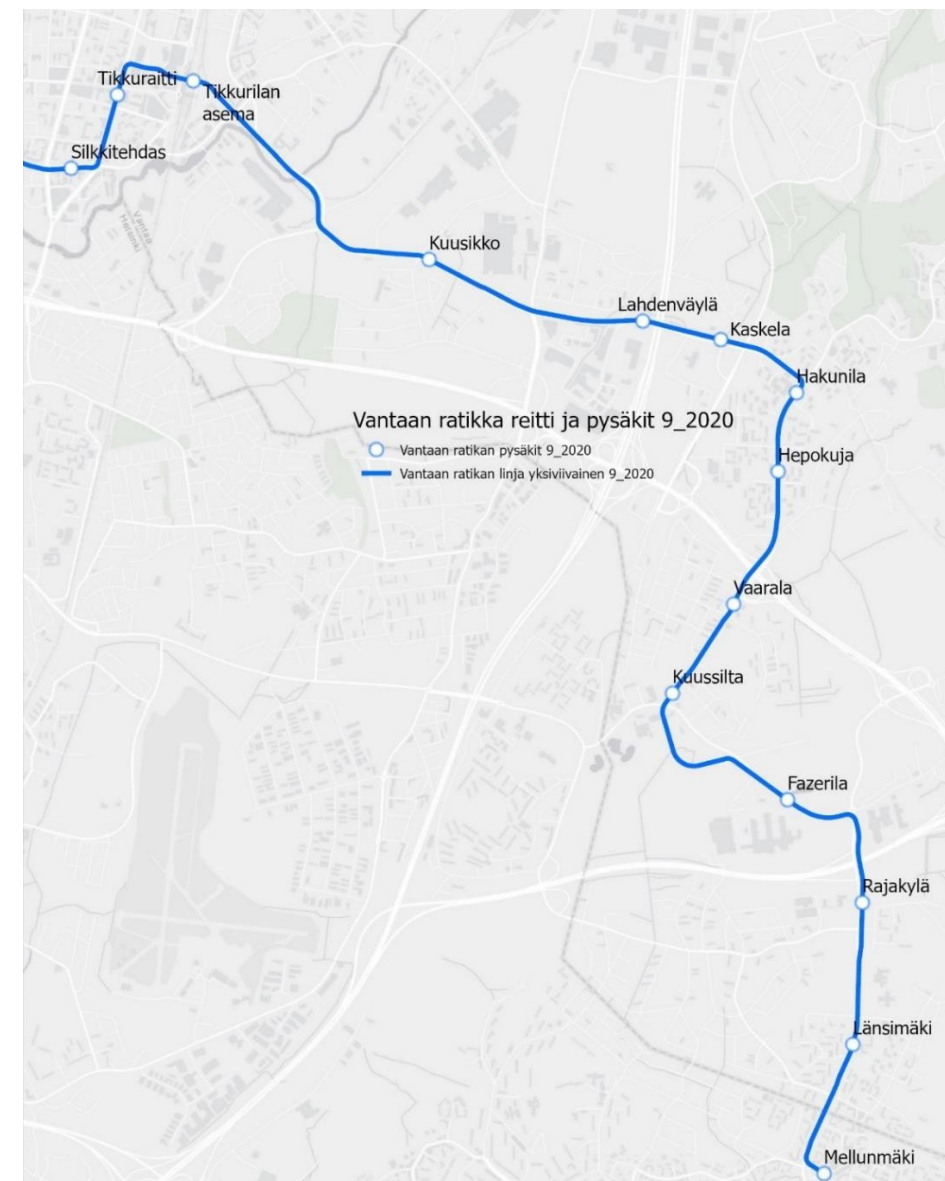
Tiedot ratikan suunnittelun etenemisestä löytyy ratikan kotisivuilta osoitteessa www.vantaa.fi/ratikka.



Kuva 63. Vantaan ratikan linja ja pysäkit.



Kuva 64. Vantaan ratikan arvioitu aikataulu.



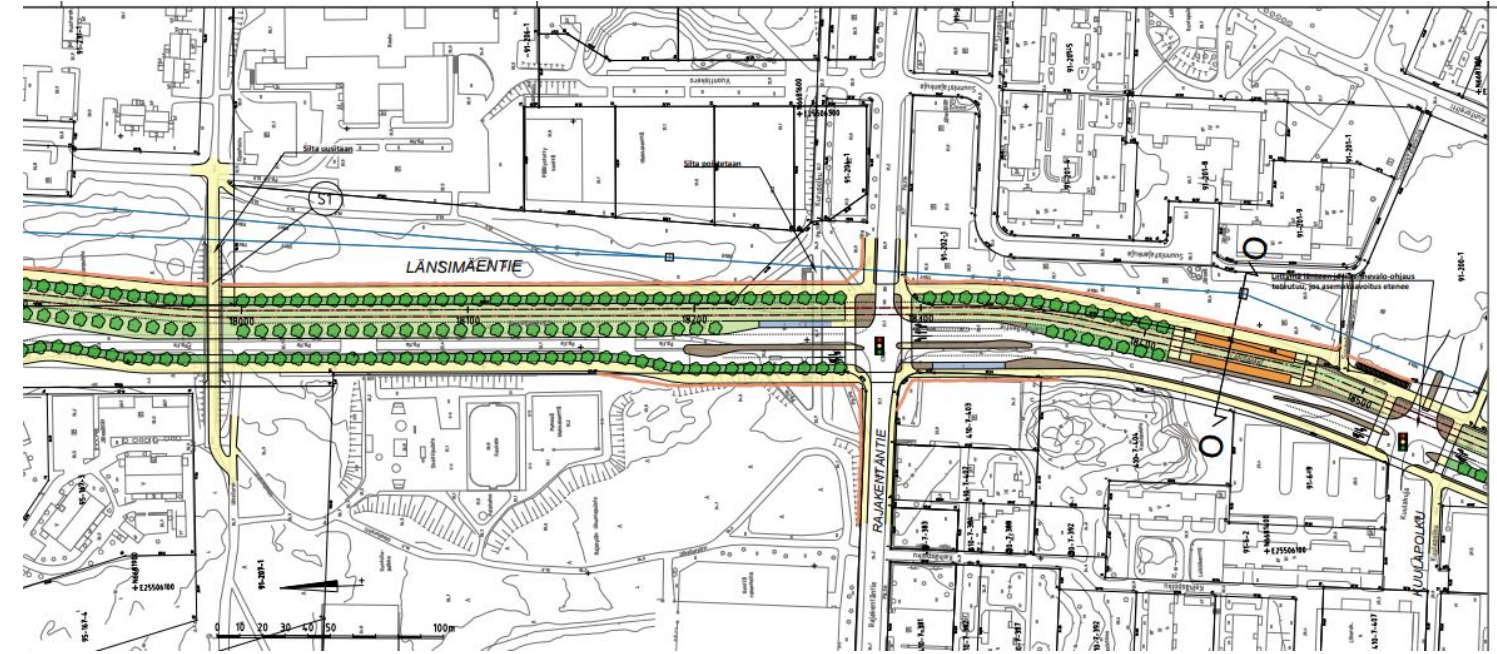
Kuva 65. Vantaan ratikan linja ja pysäkit Itä-Vantaan alueella. Länsimäen kaavarunko-alueelle sijoittuu kaksi pysäkkiä: Länsimäen ja Rajakylän pysäkit.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma (30.4.2019)

Kaavarungon muotoilussa käytetään taustatietona 30.4.2019 päivättyä Vantaan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja sekä yleissuunnitelman jälkeiset täsmennyksiä. Kaavarunkoalueen kohdalla yleissuunnitelma on tarkentunut vuonna 2021 siten, että Vartiotien nykyistä liittymää on siirretty uudelle paikalle pohjoisemmaksi.

Raitiotie sijoittuu koko Länsimäentien osuudella kadun itäreunalle omalle kaistalleen. Tällä ratkaisulla etenkin Porvoonväylän ramppiliittymien liikenne saadaan eroteltua raitiotiestä ja Mellunmäen päätepysäkille ajettaessa raitiovaunu ei joudu ylittämään ajoneuvoliikenteen väyliä. Kadun ajorata sijoittuu koko katuosuudella uuteen paikkaan, joka edellyttää koko katupoikkileikkauksen uudelleen rakentamisen. Rakentamisen yhteydessä uusitaan Porvoonväylän ylittävät sillat, levennetään Maratontien kohdalla olevaa alikulkutunnelia sekä uusitaan Länsimäen koulun pohjoispuolella oleva kevyen liikenteen silta. Rajakentäntien pohjoispuolella oleva kevyen liikenteen silta poistuu ja risteykseen toteutetaan jalankulun ja pyöräilyn ylitys tasossa liikennevalo-ohjatun liittymän kautta. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma 2019)

Raitiotiepysäkkejä on Länsimäentien kaavarunkoalueen katuosuudella kaksi. Pohjoisin pysäkki on suunniteltu Maratontien risteyksestä noin 150 metriä pohjoiseen. Tämä sijainti tukee alueen täydennysrakentamista ja mahdollistaa kohtuulliset vaihtomatkat Porvoonväylälle rakennettaville bussipysäkeille. Seuraava pysäkki etelään sijoittuu Rajakentäntien ja Kuulapolun väliselle osuudelle (kuva 66). Tämä pysäkki on keskeisellä kohdalla Länsimäen nykyisen maankäytön kannalta ja lisäksi pysäkin välittömään läheisyyteen on kaavailtu uutta aluepalvelukeskusta. Näiden pysäkkien jälkeen seuraa linjan viimeinen pysäkki, joka sijoittuu Mellunmäen metroaseman välittömään läheisyyteen. Pysäkiltä on erinomainen vaihtomahdollisuus metroon ja Mellunmäen liityntäbussilinjastoon.



Kuva 66. Ote ratikan yleissuunnitelmasta Länsimäen keskustan alueelta.

MERKINNÄT

	Raitiotie
	Ajorata, asf.
	Jalankulku ja pyöräily, asf.
	Kiveys
	Raitiotiepysäkin odotustila
	Bussipysäkin odotustila
	Nurmi
	Istutettava pensasalue
	Perennaistutus
	Säilytettävä kasvillisuus
	Istutettava lehtipuu
	Pyöräpysäköinti
	Tarkistettava katualueen raja

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt.

Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Jalankulun ja pyöräilyn siltoihin tulee muutoksia: osaa muokataan, osa poistetaan ja korvataan suojateillä tai reittimuutoksilla ja osa suunnitellaan korvattavaksi uusilla silloilla. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021-2022 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2022 aikana.

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Länsimäen kaavarunko on osa koko ratikan varren kaavarunkoaluetta. Ratikan varren kaavarungossa tarkastellaan muun muassa asuinalueita, palveluverkkoa, elinkeinorakennetta, liikenneverkkoa ja viheralueiden rakennetta. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa ja tavoitteita, joita ovat muun muassa ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, kaupungin kasvun ohjaaminen joukkoliikennevyöhykkeille, kestävän liikkumisen lisääminen, kaupunginosien tunnettavuuden parantaminen sekä kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistaminen. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit, kuten taloudelliset vaikutukset.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä vuoden 2023 loppuun mennessä.

5.3.KAAVARUNKOON JA SEN ALUEESEEN LIITTYVÄT PÄÄTÖKSET

Kaavarunko 091700 on kaupunkisuunnittelun vuoden 2020 työohjelmassa. Vantaan ratikkaan liittyvät kaavarungot ovat yksi asemakaavoituksen vuoden 2020 painopisteistä (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.01.2020 § 6).

Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 (§ 7) jatkaa Vantaan ratikan suunnittelua yleissuunnitelman pohjalta sillä edellytyksellä, että valtio osallistuu hankkeen suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin 30 prosentin osuudella.

6. OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Kaavarunkotyön alkamisesta tiedotettiin Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä, Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 10.5.2020. Viranomaisille ja suurimmille maanomistajille on lähetetty tieto vireilletulosta kirjeitse.

Kaavarungon pohjatietojen keräämiseksi ja osallisten osallistamiseksi järjestettiin keväällä 2020 verkkokysely. Kyselyyn saatiin yhteensä 581 vastausta. Kyselyn tulokset on koottu erilliseen 1.12.2020 päivättyyn raporttiin, joka on julkaistu kaavan verkkosivuilla (Vantaan kaupunki 2020, asukaskyselyn tulokset).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 12 mielipidettä. Mielipiteiden keskeinen sisältö ja niiden mahdolliset vastaukset ovat seuraavat:

Caruna Oy: Alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa

Fingrid Oy: Alueella on suunnitteilla kaksi hanketta: 400 kV maakaapelihanke Länsisalmi-Viikinmäki sekä 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi – Vuosaari, jossa nykyinen 2 x 110 kV voimajohto puretaan ja uusi 2 x 400 kV voimajohto sijoitetaan sen paikalle.

➔ Länsisalmi-Vuosaari -voimajohdon alue jätetään selvitysalueeksi, eikä maankäyttö toistaiseksi rajoita johdon sijoittamista. Länsisalmi-Viikinmäki -maakaapelille jää riittävästi tilaa Porvoonväylän varteen, pienhiukkasten ja melun vuoksi rakentamattomaksi jätettävältä vyöhykkeeltä.

Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, asemakaavoituspalvelu: Tavoitteet kehittää Länsimäentietä kaupunkimaisena ratikkakatuna ja täydennysrakentamisen painopisteenä tukevat Helsingin kaupungin maankäytön kehittämistavoitteita lähialueilla. Helsingin ja Vantaan kaupunkien raja-alueiden suunnittelussa tulee tehdä kaupunkien välistä yhteistyötä erityisesti voimalinjan maakaapelointiin ja pylväiden siirtoihin liittyen. Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin kaavarunkoalueelta Mellunmäen metroasemalle on hyvä kiinnittää erityistä huomiota Pallastunturintien lisäksi myös Länsimäentiellä. Tämän lisäksi liityntäpysäköinnin

tarve ja mahdolliset järjestelyt olisi hyvä arvioida kaavarunkoalueella Vantaan raitioyhteyden kehittämisen myötä.

➔ Kaupungit ovat alkaneet tehdä yhteistyötä voimalinjan maakaapelointiin liittyen ja kaavarungossa otetaan huomioon mahdollinen maakaapeloinnin tuoma muutos kaupunkirakenteeseen.

➔ Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin kiinnitetään erityistä huomiota ja Helsingin suuntaan, Länsimäentietä pitkin, merkitään kulkevaksi nopean pyöräilyn reitti. Kaavarungossa ei varata erillisiä liityntäpysäköintialueita, mutta nykyinen LP-alue Helsingin rajalla säilytetään.

Kaksi mielipidettä yksityishenkilöiltä: Vastustamme suunnitelmaa siirtää osoitteemme Rajakylästä Länsimäkeen.

➔ Kaavarunko ei ole oikeusvaikutteinen. Sillä ei voida muuttaa asemakaavaa, eikä myöskään siirtää kaupunginosan rajaa. Kaavarungossa ei merkitä kaupunginrajaa siirtyväksi. Kaavarungon alueessa on mukana osa Rajakylästä, koska työssä nähtiin tarkoituksenmukaiseksi tarkastella kaupunkirakennetta ja palveluita osin myös Rajakylän puolella. Nykyinen kaupunginosien välinen raja piirretään kaavarunkokarttaan.

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä: Ei kommentoitavaa

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä: Mikäli maankäytön muutokset aiheuttavat oleellista muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisut suunnitella ja päättää tiiviissä vuorovaikutuksessa HSY:n kanssa. Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon tarve kustannuksineen sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. HSY laatii parhaillaan Vantaan ratikkaa koskien vesihuollon esisuunnitelmaa, jota voi hyödyntää jatkosuunnittelun aikaisissa vesihuoltotarkasteluissa.

➔ Kaavarunkoon sisältyy laajenemisalue pohjoisessa (kuvan kohta 1 kappaleessa 1.5 Kaavarungon tavoitteet). Kyseisellä laajenemisalueella varataan katujen yhteyteen riittävästi tilaa vesihuollolle. Vesihuollon suunnitelmia voidaan tarvittaessa tarkentaa nähtävilläolon yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa.

Rajakylän pientaloyhdistys ry: Estepuisto on jätettävä kaiken rakentamisen ulkopuolelle.

Koillisosaan esitetty uusi tiivis kerrostaloalue ei sovellu asuntorakentamiseen jätevoimalan läheisyyden vuoksi, varoaluetta tulisi olla noin 1 km. Pieni osa koillis-alueesta voitaisiin ottaa pientalorakentamiselle, mikäli suojaetäisyys jätevoimalasta ja moottoritien risteysalueesta (suojapuusto) saadaan riittävän suureksi. Pientaloalueen rajaamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota kartanomiljööön ja peltoaukean perinnenäkymien säilymiseen. Vartiotien läpi ei voida johtaa läpikululiikennettä.

Otettiin laajasti kantaa kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä olleeseen yleiskaava 2020:een. Länsimäen pohjoisosassa oleva laaja rivitaloalue haluttiin merkitä (yleiskaavan) A-merkinnän sijaan merkinnällä AP. Rajakylän koulun alue haluttiin merkitä A-merkinnän sijaan merkinnällä PY. C-merkintä haluttiin säilyttää nykyisen yleiskaavan mukaisena, ainoastaan ns. ”hybridikorttelin” tontin kohdalle ja huomautettiin myös, ettei hybridikortteliakaan ole saatu toteutumaan. Lisäksi otettiin kantaa asumisen sijoittamiseen suhteessa tehtäisiin, pohjaveteen ym.

- ➔ Estepuisto säilytetään kaavarungossa entisen kokoisena. Alue sisällytettiin kaavarunkoon viheryhteyksien kehittämisen vuoksi.
- ➔ Jätevoimaloita ei koske 1 km suojaetäisyys. Tukes:n Kemikaalilaitosten konsultointivyöhykkeet 10.5.2021 -dokumentin mukaan Långmossenin jätelaitoksen konsultointivyöhyke on 500 m. Koska rakentaminen sijoittuu vähimmilläänkin runsaan 800 m:n päähän jätevoimalasta, asiasta ei edes ole tarpeen pyytää lausuntoa Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Pienhiukkaset on huomioitu rakentamisen sijoittamisessa siten että minimietäisyys ylittyy. Melu tutkitaan tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä, mutta se on todennäköisesti ratkaistu riittävässä määrin rakennusten massoittelulla.
- ➔ Kaavarungolla tarkennetaan yleiskaavan ratkaisuja. Yleiskaava 2020:een liittyviä mielipiteitä ei käsitellä tässä yhteydessä. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi Yleiskaava 2020:n 25.1.2021, mutta se ei ole vielä lainvoimainen valitusten vuoksi.
- ➔ Länsimäen pohjoisosan rivitaloaluetta ei ole tarkoitus muuttaa kerrostaloalueeksi. Mielipiteessä mainittu A-alue on yleiskaavan merkintä A=Asuntoalue. ”Alue varataan monipuoliseen asumiseen. Alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä.” Kyseessä on asuinalueen yleismerkintä, joka on tyypillinen yleiskaavoissa. Alueen rakennustyyppi määritellään tarkemman tason suunnittelussa soveltumaan ympäristöön. Tässä mielipiteen kohdassa viitataan

yleiskaava 2020 ehdotukseen. Länsimäen kaavarungossa ei oteta kantaa yleiskaava 2020 merkintöihin.

- ➔ Keskustatoimintojen alueen merkinnän laajuutta tarkastellaan kaavarungossa tarpeelliselle tasolle. Kaavarungon tavoitteena on keskittää ja kehittää Länsimäen palveluita alueelle. Kuntopuiston varrella on jo nykyään liiketiloja ja palveluita, mm. kirjasto. Asukasmäärän kasvaessa palvelut tulevat todennäköisesti lisääntymään, vaikka asukkaat myös jatkossa tulevat todennäköisesti hakeamaan osan palveluistaan Mellunmäestä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry: Kaavarungolla ei ole mitään MRL:n mukaista ohjausvaikutusta asemakaavoitukseen. Tällaista vaikutelmaa ei ole asiallista osallisille eikä kunnallispoliitikoille myöskään antaa.

Pidämme ongelmallisena kaavarungon kaltaisen oikeusvaikutuksettoman suunnittelutyökalun käyttöä asemakaavoituksen edistäjänä Länsimäen kaltaisessa tilanteessa, jossa rakentamista ollaan ohjaamassa koillisosan eli Långmossenin ympäristön merkittävälle luontoalueille. Maankäyttömuutoksen edistämisen soisi etenevän lähinnä MRL:n mukaisia kaavareittejä pitkin. Näin varmistuisivat kaavarunkoa varmemmin osallisten vaikutusmahdollisuudet, mukaan lukien mahdollisuus hakea muutosta lainvastaisiksi mahdollisesti koetuista maankäyttösuunnitelmista.

Emme pidä kovin harkittuna Länsimäen kaavarungon käynnistämistä tilanteessa, jossa Östersundomin yhteisen yleiskaavan kohtalo on KHO:n punninnassa.

Kaavarungon tavoitteisiin tulee tasapuolisuuden vuoksi sisällyttää selkeä kirjaus hankealueen merkittävimpien luontoarvojen selvittämisestä ja ennen kaikkea turvaamisesta.

Luontotyyppitasolla olennaisia selvitettäviä asioita ovat hankealueen

- uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit
- kangasmetsien, kalliometsien, suomuuttumien ja turvekankaiden sekä kulttuuri- lehtojen osalta merkittävät METSO-elinympäristökeskittymät

- mahdolliset maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit täyttävät alueet sekä paikallisesti arvokkaat ja erityisen arvokkaat osa-alueet
- keskeiset maakunnalliset ja paikalliset ekologiset yhteydet

Lajistoselvityksissä tulee parantaa tietopohjaa etenkin rakentamisen uhkaaman Långmossenin osalta sekä Myllymäen osalta.

- ➔ Länsimäen kokonaisuus on liian suuri yksittäisellä asemakaavalla ratkaistavaksi, minkä vuoksi kaavarunko sovittaa tulevia asemakaavoja yhteen ja antaa suuntaviivoja kokonaisuudelle. Tässä mielessä kaavarunko ohjaa asemakaavoitusta, vaikkei MRL:n mukaisesta ohjausvaikutuksesta olekaan kyse.
- ➔ Rakentaminen Långmossenin ympäristöön perustuu Yleiskaava 2020:een, jonka laatimisen yhteydessä vuorovaikutus on järjestetty MRL:n mukaisesti. Kaavarungossa ainoastaan tarkennetaan tätä rajausta. Alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavojen laatimista ja tämä voidaan tehdä vasta, kun Yleiskaava 2020 on lainvoimainen. Kaavarunko on ylimääräinen suunnittelutaso ja lisää näin ollen vaikuttamisen mahdollisuuksia, ei vähennä niitä.
- ➔ Östersundomin yleiskaavaan kytkeytynyt Länsisalmen laitamille ulottuva osa kaavarungosta rajataan selvitysalueeksi. Länsimäen kaavarungon käynnistyminen on johtunut alueella tiedossa olevista tulevaisuuden muutoksista ja tarpeista määritellä tulevaa maankäyttöä, mikä johtuu muun muassa Vantaan raitin rakentamisesta alueelle.
- ➔ Kaavarungon tavoitteisiin lisättiin luontoarvojen huomioiminen.
- ➔ Ekologiset yhteydet on selvitetty ja arvotettu Yleiskaava 2020:n tekemisen yhteydessä. Kaavarungossa otetaan huomioon Yleiskaava 2020:n mukaiset ekologiset yhteydet.
- ➔ Kaavatyön yhteydessä on tehty koko kaavarunkoalueelle kattava luontoselvitys. Luontotiedot on lähtötietoraportissa selostettu kattavasti. Myllymäen arvoja ei ole tarpeen kartoittaa tarkemmin, sillä se säilyy jatkossakin suojeltuna. Myös Långmossenin tullaan jättämään pääpiirteissään rakentamisen ulkopuolelle johtuen suoalueen paksusta turvekerroksesta. Långmåssenin vieressä,

voimalinjan lähistöllä sijaitsevaa metsäaluetta voidaan harkita rakentamiselle. Kyseiselle alueelle teetettiin riittävät selvitykset, joiden perusteella voidaan todeta, että alueella ei ole merkittäviä rakentamista estäviä luontoarvoja.

Yksityishenkilöt ja perikunta: Westerkullan kartano on suojeluarvoiltaan merkittävä. Kartano ympäristöineen tulee ottaa huomioon kaikessa ympäröivien asuinalueiden uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa. Virkistyskäyttö tulee suunnitella siten, ettei sitä tietoisesti ohjata ekologisten käytävien, Myllymäen suojelualueen tai kartanokeskuksen suuntaan, vaan virkistyksen painopiste pyritään kaikin mahdollisin keinoin suuntaamaan muualle luonnoltaan ja maisemaltaan vähemmän herkille alueille.

- ➔ Kaavarungossa rakentaminen tullaan painottamaan Länsimäentien varteen sekä Långmossenin länsipuolelle, etäälle kartanon rajavyöhykkeistä. Mahdollinen täydennysrakentaminen kartanon läheisyydessä ratkaistaan asemakaavoilla, jolloin voidaan varmistaa kartanon arvojen säilyminen. Virkistysyhteyksiä kehitetään erityisesti Länsimäen keskustassa. Reittien kehittäminen ohjanee virkistyskäyttöä pois kartanon alueilta.

Vantaan kaupunginmuseo: Rakennusperintökohteiden osalta kaavarungossa tulisi huomioida rakennusinventoinneissa merkittäviksi tai erittäin merkittäviksi todetut kohteet. Länsisalmen kulttuurimaiseman on todettu olevan pääkaupunkiseudun tiivistyvässä rakenteessa harvinainen, laaja viljelyaukea, jonka reunalle sijoittuu Westerkullan 1600-luvulla muodostettu kartano. Kaavarunkotyön yhteydessä tulee määritellä näkymien kannalta merkittävät kohdat ja määritellä tuleva maankäyttö siten, että siitä ei koidu haittaa arvokkaalle kulttuuriympäristölle. Linnoitteiden päälle ei tulisi suunnitella rakentamista. RKY-alue tulisi säilyttää tulevaisuudessakin kokonaisuutena. Alueen suunnittelussa olisi hyvä tilaisuus nostaa esiin sen kulttuurihistoriallisia arvoja. Yleissuunnitelman puitteissa voitaisiin miettiä tapoja, miten linnoitteita pystyttäisiin tuomaan esiin entistä paremmin esimerkiksi katukuvassa ja uuden rakentamisen teemoissa.

- ➔ Linnoitteet jätetään rakentamisalueiden ulkopuolella, lukuun ottamatta Myllymäen viereistä Y-tonttia (Valliraitti), joilla olevia muinaismuistoja tutkittiin kaavatyön yhteydessä. Alueelle on mahdollista toteuttaa päiväkotia ilman että

muinaismuistot kärsivät. RKY-alue säilytetään. Linnoitteita esitetään kaavarungossa tuotavaksi esille ulkoilureittejä kehittämällä.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy: Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

➔ Kaukolämpöputkia ei ole tarpeen siirtää kaavarunkoon liittyen.

➔ Alueen pohjoisosassa on todennäköisesti tarpeen siirtää johtoja.

7. LÄHTEET

- Faunatica Oy (2020a). Vantaan Kuussillan ja Länsimäen kaavarunkoalueiden luontoselvitykset vuonna 2020. H. Makkonen, P. Koskimies, O. Manninen & M. Nieminen, Faunatican raportteja 47/2020
- Faunatica Oy (2020b). Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Olli Manninen & Marko Nieminen. Faunatican raportteja 1/2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150008_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf
- John Lagerstedt, Ensimmäisen maailmansodan aikaiset Vantaan Länsimäen linnoitukset. (Painamaton) Inventointikertomus 2003. Vantaan kaupunki Urban II ohjelma ja viheralueyksikkö Elävä kaupunki -hanke 2004.
- Laulumaa, V. & H. Lehto (2021). Länsimäen kaavarungon Y-korttelin arkeologinen tarkkuusinventointi. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut (ARKE), 27.7.2021.
- Länsimäen kaavarungon pysäköintiselvitys. Vantaan kaupunki 2021, sisäinen selvitys – julkaisematon.
- Länsimäen kaavarunko, asukaskyselyn tulokset. Vantaan kaupunki 1.12.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/154324_091700_Lansimaen_kaavarunko_-_kyselyn_tulokset_Valmis_ID_751205_.pdf
- Museoviraston kulttuuriympäristöaineisto, suojellut kohteet
- Pysäköinnin kehittäminen Vantaalla -kyselyn tulokset. Vantaan kaupunki 2020 https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150615_Pysakointikysely_tulokset.pdf
- Pysäköintiselvitys Länsimäen kaavarunkoalueelle. Vantaan kaupunki 21.8.2020. Sisäinen selvitys – julkaisematon.
- Suhonen, Veli-Pekka (2008). Vantaan keskiaikaisten teiden inventointi vuonna 2007. Vantaan kaupunkimuseo 30.4.2008 https://www.kyppi.fi/palveluikuna/mjhanke/read/asp/r_hanke_det.aspx?HANKE_ID=7746

- Uudenmaan liitto (2018). Uusimaa-ohjelma on resepti toimivalle maakunnalle! Etusivu – Aluekehitys - Uusimaa-ohjelma 2.0, 2018-2021. https://www.uudenmaanliitto.fi/aluekehitys/uusimaa-ohjelma_2.0_2018-2021
- Vantaan kaupungin lahokaviosammalen suojelusuunnitelma. Faunatica Oy 2020
- Vantaan kaupungin metsänhoitosuunnitelma 2017-2018. Vampatti-karttapalvelu (viitattu 1.12.2020)
- Vantaan kaupunki (2017). Tilastokatsaus 2:2017. Pendelöinti Vantaan suuralueille ja suuralueilta 2014. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/129769_Tilastokatsaus_2_2017_Pendelointi_Vantaan_suuralueille_ja_suuralueilta_vuonna_2014.pdf
- Vantaan kaupunki (2021). Långmossen suoalueen maaperän rakennettavuusselvitys. Vantaan kaupungin geotekniikan yksikkö. Selvitys (ei julkaistua raporttia, ainoastaan kairauksien leikkauskuvat)
- Vantaan Kaupunki, Tilasto – ja tutkimustietoa Vantaasta. http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma 18.9.2019. Vantaan kaupunki. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147683_Vantaan_ratikan_yleissuunnitelma_raportti.pdf
- Vantaan viheralueohjelma 2010-2020. Vantaan kaupunki, Viheralueyksikkö. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107501_VAO20112020nettiversio.pdf